

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení hospodaření škol s polským vyučovacím jazykem v letech 2010-2016

Financial Management Evaluation of the Schools with Polish Teaching Language in
Years 2010-2016

Student: Bc. Anna Marková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Anna Marková

Studijní program:

N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Zhodnocení hospodaření škol s polským vyučovacím jazykem v letech
2010-2016

Financial Management Evaluation of Schools with Polish Teaching
Language in Years 2010-2016

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Financování školského systému v ČR a národnostní školství v ČR
  3. Analýza hospodaření vybraných škol s polským vyučovacím jazykem v letech 2010-2016
  4. Zhodnocení hospodaření vybraných škol s polským jazykem vyučovacím v letech 2010-2016
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BREWER, Dominic J. and Patric J. McEWAN (eds.). *Economic of Education*. San Diego: Elsevier, 2010. 383 s. ISBN 978-0-08-096530-7.
- RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.
- VALENTA, Jiří. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení: základy práva pro školský management*. 2., upr. a dopl. vyd. Karviná: Paris, 2013. ISBN 978-80-87173-23-7.
- VRABKOVÁ, I., I. VAŇKOVÁ, J. BEČICA a Š. KRYŠKOVÁ. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2017. ISBN 978-80-248-4028-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila přitom jen uvedenou literaturu, která je řádně citována v seznamu použité literatury.

.....
Bc. Anna Marková

V Ostravě dne 26. dubna 2018

Poděkování

Tímto bych chtěla velice poděkovat vedoucímu práce panu Ing. Bc. Jiřímu Bečicovi, Ph.D. za odborné rady, podněty, doporučení a čas, který mi věnoval při zpracování diplomové práce.

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	FINANCOVÁNÍ ŠKOLSKÉHO SYSTÉMU V ČR A NÁRODNOSTNÍ ŠKOLSTVÍ V ČR.....	7
2.1	Vzdělávací soustava České republiky	8
2.1.1	Stupně vzdělávací soustavy.....	10
2.2	Financování školství	15
2.2.1	Právní rámec financování regionálního školství	17
2.2.2	Popis systému financování regionálního školství ÚSC.....	18
2.2.3	Finanční kontrola v oblasti školství	21
2.3	Vzdělávání příslušníků národnostních menšin	22
2.3.1	Polské národnostní školství	24
3	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH ŠKOL S POLSKÝM VYUČOVACÍM JAZYKEM V LETECH 2010-2016.....	25
3.1	Zřizovatelé vybraných škol s polským jazykem vyučovacím	26
3.2	Charakteristika vybraných škol s polským jazykem vyučovacím.....	30
3.2.1	Příspěvková organizace	30
3.2.2	Hospodaření příspěvkových organizací	32
3.3	Analýza vybraných škol s polským jazykem vyučovacím.....	35
3.3.1	Metodika práce	36
3.3.2	Dlouhodobý majetek vybraných škol s polským jazykem vyučovacím	38
3.3.3	Peněžní fondy vybraných škol s polským jazykem vyučovacím	39
3.4	Analýza hospodaření vybraných škol s polským jazykem vyučovacím	41
4	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH ŠKOL S POLSKÝM JAZYKEM VYUČOVACÍM V LETECH 2010–2016	45
4.1	Počty žáků a dětí vybraných škol	45
4.2	Ekonomická analýza hospodaření vybraných škol s polským jazykem vyučovacím	50
4.2.1	Analýza výnosů v hlavní činnosti	51
4.2.2	Analýza nákladů v hlavní činnosti	53
4.2.3	Analýza mzdových a provozních nákladů na jednotku.....	54
4.3	Analýza celkových nákladů vybraných škol na jednotku	56
4.3.1	Zhodnocení hospodaření vybraných škol.....	59
5	ZÁVĚR.....	63
	Seznam použité literatury.....	68

1 ÚVOD

Školství je považováno za jednu z prioritních povinností státu na centrální nebo decentralizované úrovni, zároveň je státem financováno a zabezpečováno. Vzdělání patří do kategorie statků smíšených s podílem soukromých a veřejných požitků. Problémem promítajícím se do stanovení úrovně státního příspěvku na vzdělání každého jednotlivce je otázka podílu užitku z určitého typu vzdělání v průběhu života člověka. Hlavním cílem vzdělávání je rozvoj individuality člověka, podpora seberealizace každého jedince, vybavení poznávacími, sociálními schopnostmi i mravními hodnotami, možnost učení se v průběhu celého života.

V českých zemích má školství mimořádně dlouhou historii. Prošlo mnoha změnami a reformami a stalo se součástí běžného života všech obyvatel. Právo každého jednotlivce na vzdělání je ustanoveno v čl. 33 Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon, a bezplatná v základních, středních a podle možnosti společnosti také na vysokých školách. Ostatní práva a povinnosti jsou obsaženy v platné legislativě, zejména ve školském zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a v zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Školský zákon upravuje vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanovuje podmínky, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a vymezuje působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství. Upravuje financování škol a školských zařízení podle normativních metod, které jsou závislé na nabídce a poptávce jednotlivých zařízení, především se jedná o závislost na počtu žáků. Za vedení resortu školství, jeho koncepci, stav a rozvoj je odpovědné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení hospodaření škol s polským vyučovacím jazykem v letech 2010-2016. V diplomové práci jsou sledovány dva cíle. Hlavní cíl se zaměřuje na zhodnocení hospodaření 16 škol s polským jazykem vyučovacím během sledovaného období, jejichž zřizovatelé jsou územně samosprávné celky, které se nacházejí v Moravskoslezském kraji na území okresů Frýdek-Místek a Karviná. U vybraných škol jsou stanovena konkrétní společná kritéria, která se v praktické části budou komparovat: zhodnocení nákladů škol na jednoho žáka/dítě podle skutečné naplněnosti a podle nejvyšší povolené kapacity škol, podle naplněnosti tříd – minimální, maximální a průměrné a na jednoho obyvatele příslušné obce

s polskou národností. Dílčím cílem je analýza hospodaření vybraných škol, tj. analýza dlouhodobého majetku, fondů, celkové hlavní a doplňkové činnosti a výsledku hospodaření.

První hypotézou práce (H1) je, že průměrné celkové náklady na žáka ZŠ a dítě MŠ jsou vyšší u škol s nižším počtem žáků ZŠ a dětí MŠ.

Druhou hypotézou (H2) ověřující dílčí cíl je, že doplňková činnost se podílí na výsledku hospodaření všech vybraných škol zanedbatelnou částkou. Jako zanedbatelná je brána hodnota do 10 % celkového výsledku hospodaření.

Diplomová práce se skládá ze tří kapitol. První kapitola teoretická se zabývá stupni vzdělávací soustavy, financováním školství a národnostním školstvím. Ve druhé kapitole teoreticko-praktické, jsou uvedeni zřizovatelé škol a školy jako příspěvkové organizace, dále je předložena charakteristika škol a jejich rámcové hospodaření. Ve třetí kapitole – praktické jsou provedeny analýzy a komparace společných ukazatelů a kritérií vybraných škol, na jejich základě je prováděna syntéza zjištěných poznatků.

V práci je použita metoda abstrakce, která nebere v úvahu nepodstatné vlastnosti, odráží podstatu předmětů. Tato metoda je použita zejména v teoretické části práce. Další metodou, je analýza, která rozebírá celek na jednotlivé části, a komparace, což znamená srovnání dvou či více veličin. Tyto metody jsou použity hlavně v praktické části k rozboru. Dále je v závěru práce použita metoda syntézy pro spojení více částí v celek.

Při zpracování diplomové práce je použita odborná literatura a články, právní předpisy, statistické výkazy a dokumenty. Všechny podkladové materiály pro zpracování diplomové práce byly získány z volně dostupných internetových zdrojů Oficiálního serveru českého soudnictví a Monitoru – portálu ministerstva financí a dokumentů (údajů), které byly poskytnuty vybranými organizacemi.

Autorů odborné literatury věnující se aplikací metod finanční analýzy v oblasti školství se zabývá široká řada, mezi autory např. patří doc. Ing. Iveta Vrábková Ph.D., Iveta, Ing. Ivana Vaňková Ph.D., Ing. Bc. Jiří Bečica Ph.D., Ing. Šárka Kryšková Ph.D., kteří se zabývají pojetí efektivnosti, modelované pomocí modelu DEA. DEA je jednou z možností jak hodnotit ekonomické výsledky základní školy mezi vybranými základními školami.¹

---

¹ VRABKOVÁ, Iveta, Ivana VAŇKOVÁ, Jiří BEČICA a Šárka KRYŠKOVÁ. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2017. ISBN isbn978-80-248-4028-4.

Ze zahraničních autorů se například technickou efektivitou škol zabývali Chakraborty a kol. (1999) a to v podmínkách 40 okresů státu Utah (USA), dále Conroye a Arguea, kteří hodnotili technickou efektivitu čtvrtých a pátých tříd základních škol státu Florida, také Hussain a kol. hodnotili efektivitu produktivity veřejných škol 12 regionů v Pakistánu za desetileté období. Diplomová práce se zabývá efektivností veřejných výdajů na vzdělávání. Hodnocení efektivnosti byla zvolena tzv. metoda 3E, která obsahuje hodnocení hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Školy prokazují hospodárnost při nakládání s přijatými finančními prostředky, účelnost zkoumá ekonomickou racionalitu použití vstupů, její podstata spočívá v porovnání stanovených cílů s dosaženými výsledky, hodnotí plnění nebo neplnění stanovených cílů. Efektivnost byla měřena pomocí nákladové efektivnosti, která zjišťuje, jaké náklady byly vynaloženy na naturální jednotku výstupu.

Výstup diplomové práce by mohl být v budoucnu nápomocný školám a jejich zřizovatelům pro lepší orientaci v tomto odvětví, zároveň i k lepšímu a kvalitnějšímu a efektivnějšímu výkonu po stránce finanční.

2 FINANCOVÁNÍ ŠKOLSKÉHO SYSTÉMU V ČR A NÁRODNOSTNÍ ŠKOLSTVÍ V ČR

Výchova a vzdělávání mají jeden z rozhodujících vlivů na rozvoj společnosti. Růst kvalifikované pracovní síly přispívá k mobilitě a flexibilitě pracovní síly a tím k rozvoji celé ekonomiky k demokracii a svobodě. Vzdělávání se tak stává důležitým zájmem státu. Veřejné výdaje na školství jsou investicemi zvláštního druhu, které se do společnosti rychle vracejí.

Vzdělávání je proces učení se novým dovednostem, poznávání nových informací nebo porozumění fenoménům, kterými může být analyzování teorie poznání, teorie chování, a to pomocí společenskovedních disciplín. Vzdělání lze chápat jako tvorbu, akumulaci a péči o lidský kapitál.

Obecné kategorie lidského kapitálu z pohledu života jedince lze rozdělit na:

- předškolní investice, které zahrnují zdroje při péči a rozvoj dítěte v předškolním věku;
- formální vzdělávání, do kterého se přechází z předchozí kategorie;
- investice do vzdělávání na trhu práce, volba zaměstnání, vzdělávání zaměstnanců po dobu pracovního života;
- a další podpůrné vzdělávací aktivity během života.

Náklady na rozvoj lidských zdrojů mohou být veřejné (veřejné rozpočty) a soukromé (poplatky za vzdělání, sponzorské dary aj.). Výnosy a zisky bývají taky veřejné a soukromé. Mezi veřejné patří zejména růst ekonomiky a zaměstnanosti, vyšší daňové příjmy, zdraví populace (vzdělanější lidé lépe dbají o své zdraví) a sociální soudržnost. Soukromé výnosy či zisky se s veřejnými překrývají. Vzdělanější lidé mají vyšší příjmy, vyšší šance získat zaměstnání, větší možnost si zaměstnání vybrat, mají lepší podmínky života.²

Školství je ve většině zemí světa považováno za hlavní z prioritních povinností státu, které jsou jím financovány a zabezpečovány. Školské systémy ve vyspělých zemích jsou podobné. Základní strukturou jsou tři pásma vzdělávání: primární, sekundární a terciární.

V českých zemích má školství mimořádně dlouhou historii. Prošlo mnoha změnami a reformami a časem se stalo součástí běžného života všech obyvatel. Právo občanů na vzdělání

---

² OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 261 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

je zakotveno v jednom z hlavních právních dokumentů státu, Listině základních práv a svobod, tímto způsobem: „Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon. Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách. Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem, na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu. Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.“³

Hlavním cílem vzdělávání je zejména rozvoj lidské individuality člověka, podpora seberealizace každého jedince, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními hodnotami. Vzděláváním získáváme informace a možnost učení se v průběhu celého života (celoživotní).

2.1 Vzdělávací soustava České republiky

Vzdělávací systém v České republice je tvořen soustavou škol a školských zařízení a je definován ve školském zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění, a to s účinností od 1. 1. 2005. Tento zákon stanoví zásady a cíle vzdělávání, dále stanoví dvojstupňový systém tvorby vzdělávacích programů formou kurikulárních dokumentů – souborů předpisů, dokumentů a rozhodnutí, určujících rámec vzdělávání, např. Národní program vzdělávání, který zpracovává MŠMT, a rámcový vzdělávací program jako závazné východisko pro tvorbu a obsah školních vzdělávacích programů, podle nichž se na školách uskutečňuje vzdělávání a každá škola si je sama vytváří.

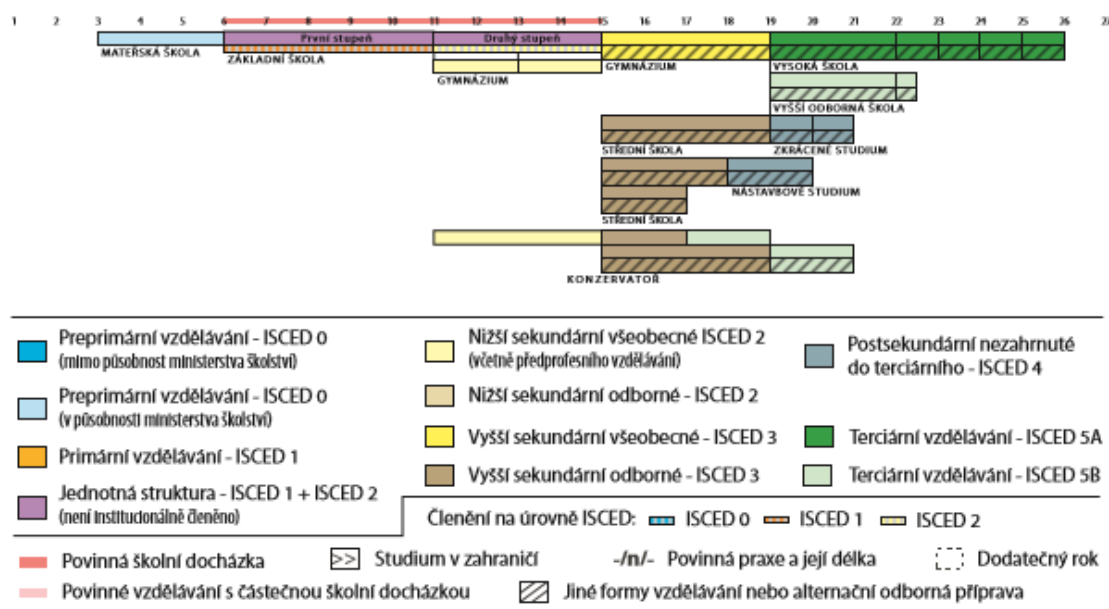
Zákon dále upravuje režim dlouhodobých záměrů, jimiž se stanovuje strategie rozvoje výchovně vzdělávací soustavy na národní a regionální úrovni, i režim výročních zpráv, kterými se vykazuje její naplňování. Stanoví délku, způsob a podmínky plnění povinné školní docházky pro jednotlivé vzdělávací úrovně, definuje osoby se zvláštními vzdělávacími potřebami a jejich integraci do běžných tříd. Dále zákon upravuje právní postavení škol veřejných i soukromých, jejich zřizování, financování, postavení a kompetence ředitele, kompetence jednotlivých správních úrovní – obcí, krajů a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).

---

³ Čl. 33 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vysoké školství je upraveno samostatným zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v platném znění. Zákon upravuje právní postavení vysokých škol jako veřejnoprávních institucí, disponujících s vlastním majetkem a širokou autonomií.

Následující obrázek 2. 1. popisuje vzdělávací soustavu České republiky.

Zdroj: EUROPEAN COMMISSION: Struktury vzdělávání a odborné přípravy v Evropě – Česká republika [online]. 2010, s. 7 [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: <www.msmt.cz/uploads/VKav_200/Eu_CZ_2010/educz_0910.pdf>.

Z obrázku lze sledovat stáří studenta (hodnoty v prvním řádku) v souvislosti s danou úrovní studia a možností plnění povinné školní docházky i jednotlivých navazujících studií. Jednotlivé úrovně studia v České republice jsou na obrázku členěny podle Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání ISCED a budou v následující části 2.1.1 podrobně popsány.

ISCED (International Standard Classification of Education) je mezinárodní standardní klasifikace vzdělání, která je výsledkem mezinárodní dohody, byla oficiálně přijata Generální konferencí členských států UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization). Klasifikace umožňuje mezinárodní hodnocení školských systémů a slouží pro uspořádání vzdělávacích programů a odpovídajících kvalifikací do vzdělávacích úrovní a oborů.⁴

⁴Klasifikace vzdělání (CZ-ISCED) [online]. [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011.

2.1.1 Stupně vzdělávací soustavy

Předškolní vzdělávání (preprimární vzdělávání) – je nejnižší stupeň vzdělávacího systému. Jedná se o vzdělávání poskytované v mateřské škole dětem od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Předškolní vzdělávání je povinné od začátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, není-li dále stanoveno jinak. Maximální naplněnost tříd v mateřských školách je 24 dětí, zřizovatel však může povolit výjimku a navýšit naplněnost až o 4 děti.

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte, vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, pomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí a poskytuje i speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poslední předškolní rok mateřské školy je bezplatný, a to nejdéle po dobu 12 měsíců. Jinak školy mohou vybírat příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů na dítě až do výše 50 %.

Tradiční institucí pro péči o děti mladší tří let jsou jesle. Zřizovateli jsou velké obce, které je financují. Tato péče spadá do působnosti Ministerstva zdravotnictví.⁵⁶

Základní vzdělávání (primární a nižší sekundární) – tvoří povinnou školní docházku žáků; od školního roku 1996/1997 trvá devět školních let, a to nejpozději do roku, v němž dosáhne žák 17 let. Povinná školní docházka se vztahuje na občany ČR i na občany států Evropské unie, kteří na území ČR pobývají více než 90 dnů.

Základní vzdělávání je poskytováno ve školách státních, soukromých i církevních.

Maximální naplněnost tříd žáky je 30 a minimální 17, výjimku tvoří třídy se žáky zdravotně znevýhodněnými s upraveným vzdělávacím programem.

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání, poskytuje základ všeobecného vzdělávání, pomáhá utvářet potřebnou strategii v učení a tím i motivaci k celoživotnímu vzdělávání. Učí se své osvojené vědomosti a dovednosti uplatnit v rozhodování ve své další životní dráze, ve své profesi.

---

⁵ EUROPEAN COMMISSION: *Struktury vzdělávání a odborné přípravy v Evropě - Česká republika* [online]. 2010, s. 15 [cit. 2015-12-30]. Dostupné

z: <w.w.msmt.cz/uploads/VKav_200/Eu_CZ_2010/educz_0910.pdf>.

⁶ PEŠTÁLOVÁ, Lenka. *Školský zákon: zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání: stav k 1.1.2010*. 2., přeprac. vyd. Třinec: RESK, 2010, 267 s. ISBN 978-80-904324-1-3.

Povinná školní docházka tvoří na základních školách výuku ve dvou stupních. První stupeň (primární – ISCED 1) je 1. – 5. ročník, který převážně navštěvují žáci ve věku 6 až 11 let, druhý stupeň (nižší sekundární – ISCED 2) je 6. – 9. ročník, navštěvují jej žáci ve věku 12 – 15 let. Druhý stupeň povinné školní docházky je možno splnit, a to počínaje 6. ročníkem nebo 8. ročníkem i na víceletých gymnáziích nebo konzervatořích.

Forma základního vzdělávání je denní, organizovaná v pravidelně pětidenním vyučovacím týdnu během školního roku. Dokladem dosažení základního vzdělání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku základní školy. U gymnázií je to vysvědčení o úspěšném ukončení druhého ročníku šestiletého nebo čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia nebo osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Tato vysvědčení mají doložku o získání stupně základního vzdělání.

Vzdělávání je poskytováno i žákům se speciálními potřebami a zdravotním postižením, kdy tito žáci mohou být integrováni v běžných třídách základních škol, kde mívají upravené vzdělávací programy. Žáci s těžkým mentálním postižením mají právo se vzdělávat v základní škole speciální, a to na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení.

Vzdělávání na základních školách je poskytováno bezplatně. K výuce se používají učebnice, které jsou schválené MŠMT, učební pomůcky aj. Žákům prvního ročníku jsou poskytovány bezplatně základní školní potřeby ve výši 200 Kč.

Rodiče po dohodě přispívají finančně v rámci výuky na osobní školní potřeby žáka, na kursy, výlety a akce pořádané mimo školu, např. plavání, lyžování, divadlo. Mimo rámec výuky přispívají např. na stravování, a to jen na potraviny (od nákladů na režie obědů jsou osvobozeni), dále na částečnou úhradu školských zařízení pro zájmové vzdělávání – školní družinu nebo školní klub a zájmové kroužky – výuka náboženství aj.

Tabulka č. 2.1: Počet mateřských, základních škol a školních družin v letech 2010/11–2016/17

Počet škol a škol. zařízení	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Mateřské školy	4 880	4 931	5 011	5 085	5 158	5 209	5 209
Základní školy	4 123	4 111	4 095	4 095	4 106	4 115	4 140
Školní družiny	3 979	3 968	3 974	3 981	4 004	4 020	4 045

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2016, vlastní zpracování.

Z tabulky č. 2.1 je patrné, že od školního roku 2010/11 až do roku 2016/17 přibylo celkem 329 nových mateřských škol, ale v posledních dvou letech se stav ustálil. Ve školním roce 2016/17 se vzdělávalo v mateřských školách 362 653 dětí.

U základních škol došlo k navýšení o 20 škol oproti školnímu roku 2013/14, celkem se v základních školách vzdělává 906 188 žáků, kdy 1. stupeň navštěvuje 568 966 žáků, třída je naplněna v průměru 20,2 žáka. 2. stupeň navštěvuje 337 222 žáků, ve třídě se vzdělávalo průměrně 19,96 žáků.

Rostoucí počet dětí na 1. stupni má vliv na vyšší zájem o školní družiny. Počet zapsaných žáků v nich ve školním roce 2016/17 je 330 094, podíl na počtu žáků 1. stupně činí 58 %.

Střední vzdělávání (vyšší sekundární) – je dalším stupněm vzdělávání, jehož cílem je rozvíjet vědomosti, dovednosti a hodnoty získané v základním vzdělání širším všeobecným vzděláváním nebo odborným vzděláváním spojeným se všeobecným. Vytváří předpoklady pro lepší uplatnění v životě.

Na základě druhu a délce absolvovaného vzdělávacího programu na střední škole je možno získat stupně vzdělání:

- střední vzdělání (ISCED 2C/3C) – studium trvá 1 nebo 2 roky denní formou vzdělávání;
- střední vzdělání s výučním listem (ISCED 3C) – v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání nebo programem zkráceného studia;
- střední vzdělání s maturitní zkouškou – programy jsou různé délky: 4 roky studia (ISCED 3A) nebo nástavbového studia v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo programu zkráceného studia.

Obory vzdělání, ve kterých lze uvedených stupňů dosáhnout, stanoví vláda nařízeními. Studenti na této úrovni zakončují svá studia výučním listem a vysvědčením o závěrečné zkoušce nebo maturitní zkouškou – vysvědčení o maturitní zkoušce.

V ČR se uskutečňuje střední vzdělávání ve třech druzích škol – všeobecná gymnázia nebo lycea, střední odborné školy různých směrů (ekonomické, zemědělské aj.) a učňovské – střední odborná učiliště. Jedno až dvouleté obory poskytující střední vzdělání spadají zčásti do oblasti speciálního vzdělávání – praktické školy, určené žákům mentálně postiženým a zdravotně znevýhodněným.

Střední školy navštěvují studenti ve věkovém rozmezí většinou 15 až 18 let.

Výuka je ve školách bezplatná, pouze v soukromých a církevních se platí školné. Rodiče si plně hradí učebnice a ostatní školní potřeby studenta, dále přispívají na kurzy, které jsou součástí výuky, ale konají se mimo školu, přispívají na stravování.

Ve školním roce 2016/17 se na 1 307 středních škol vzdělávalo 424 849 žáků.

Nástavbové vzdělávání (postsekundární neterciární) – zahrnuje programy poskytující stupeň vzdělání podle školského zákona a další druhy vzdělávání, které jsou doplňující a rekvalifikační, neposkytují však stupeň vzdělávání, jsou to jednoleté pomaturitní kurzy cizího jazyka nebo rekvalifikační kurzy.

- první typ nástavbového studia je určen absolventům tříletých oborů s výučním listem, kteří si chtějí doplnit vzdělání maturitní zkouškou (ISCED 4A). Nástavbové studium trvá 2 roky;
- druhým typem nástavbového studia je zkrácené studium pro získání další kvalifikace, a to středního vzdělání s výučním listem (ISCED 4C). Zde mohou absolvovat studium absolventi s výučním listem i absolventi s maturitní zkouškou. Studium trvá jeden až dva roky, ukončené závěrečnou zkouškou;
- třetím typem studia je zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou (ISCED 4A). Týká se absolventů, kteří již mají maturitní zkoušku, ale chtějí si doplnit vzdělání o další kvalifikaci. Studium trvá jeden až dva roky, je ukončeno maturitní zkouškou.

Všechna studia na veřejných školách a státních školách jsou poskytovány zdarma.

Vysokoškolské vzdělávání (terciární) – rozlišujeme nižší (bakalářské a magisterské programy, vyšší odborné školy) a vyšší (doktorské programy, které jsou zakončené tituly CSc., DrSc., Ph.D.).

Vyšší odborné vzdělávání (úroveň ISCED 5B) – pokrývá kvalifikační potřeby mezi středním a vysokoškolským vzděláním, obory bývají zřízeny při středních odborných školách. Studium je dvouleté nebo tříleté, je ukončeno absolutoriem, uskutečňuje se v denní, večerní, dálkové, distanční a kombinované formě.

Vyšší odborné vzdělávání se řídí školským zákonem a vyhláškou o vyšším odborném vzdělávání. Není poskytováno bezplatně, úplata ve veřejných a státních školách je omezena vyhláškou. Ke studiu se mohou hlásit uchazeči, kteří mají ukončené střední vzdělání s maturitní zkouškou.

V roce 2016/17 se na 168 vyšších odborných školách vzdělávalo 22 002 studentů, oproti školnímu roku 2015/16 činí pokles o 11,2 %.

Vysokoškolské vzdělávání se uskutečňuje na vysokých školách a směřuje k získání vysokoškolského vzdělání a akademického titulu podle § 44 až § 59 zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb., v platném znění. Vysoké školy jsou právnické osoby, které uskutečňují akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání. Vedle studijních programů provádějí i činnosti výzkumné, vývojové, umělecké aj. Akreditaci vysokým školám uděluje MŠMT.

Studijní programy se člení na obory podle celostátně schváleného číselníku Klasifikace kmenových oborů vzdělání. Třídění kmenových oborů odpovídá třídění vědních oborů, např. humanitní, společenské, přírodní, lékařské, pedagogické vědy. Vysoké školy podle zákona mohou být státní – vojenská nebo policejní, veřejné nebo soukromé. Forma studia bývá prezenční, distanční nebo jejich kombinace.

Zákon člení vysoké školy na dva typy:

- univerzitní, které poskytují studijní programy bakalářské, magisterské a doktorské;
- neuniverzitní, ty poskytují jen převážně programy bakalářské.

Bakalářský studijní program je zaměřen na přípravu k výkonu povolání a v pokračování v magisterském studiu, trvá 3 – 4 roky, ukončuje se státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba bakalářské práce. Absolventi získávají titul Bc., BcA., uváděný před jménem. Magisterským studijním programem se získávají teoretické poznatky založené na vědeckém poznání, výzkumu a vývoji a na rozvinutí schopnosti v tvůrčí činnosti. Magisterské studium trvá 1 – 3 roky, je navazujícím bakalářským studiem, ukončuje se státní závěrečnou zkouškou spolu s obhajobou diplomové práce. Absolventi získávají titul Mgr., MgA., Ing., Ing.A., který se uvádí před jménem. Získané vzdělání bakalářského a magisterského studia odpovídá úrovni ISCED 5A.

Doktorský studijní program následuje po ukončení magisterského a je zaměřen na samostatné vědecké zkoumání, na samostatnou tvůrčí činnost v oblasti vývoje a výzkumu nebo v oblasti umění. Studium trvá 3 – 4 roky, ukončuje se státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce. Absolventi získávají titul Ph.D., Th.D., uváděny za jménem. Získané vysokoškolské vzdělání odpovídá úrovni ISCED 6.

Podmínkou pro přijetí na vysokou školu je ukončené střední vzdělání s maturitní zkouškou. Vzdělání na veřejných školách podle vysokoškolského zákona je bezplatné, s výjimkou poplatků za úkony spojenými s přijímacím řízením, za prodlužování studia nad stanovenou dobu, za studium dalšího programu a za studium v cizím jazyce.

Soukromé vysoké školy si poplatky stanoví samy svým vnitřním předpisem. Rovný přístup k terciárnímu vzdělávání je dán pro všechny věkové kategorie i cizince.⁷⁸

K 31. 12. 2016 studovalo na 26 veřejných, 38 soukromých a 2 státních vysokých školách 311 824 studentů. Celkově je to pokles počtu studentů v souladu s poklesem populace v odpovídajících ročnících i přes vzrůstající počet studentů ze zahraničí.⁹

2.2 Financování školství

Hlavními zdroji finančních prostředků ve školství jsou dotace ze státního rozpočtu. Tyto dotace jsou na základě schváleného státního rozpočtu přiděleny kapitole 333 – resort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).

Dalšími důležitými zdroji ve školství jsou příspěvky z rozpočtu zřizovatele na provoz, vlastní zdroje z hlavní a doplňkové činnosti, dary od fyzických a právnických osob, prostředky ze svých fondů – FKSP, rezervní, investiční fond a fond odměn a dotace z Evropské unie podle pravidel jednotlivých programů.

Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu rozlišujeme:

- přímo řízené a financované školství – převážně vysoké školy, podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších;
- regionální školství (RgŠ) – všechny školy kromě vysokých škol;
- ostatní přímo řízené organizace – např. Česká školní inspekce, orgány veřejné správy ve školství, Výzkumný ústav pedagogický.¹⁰

---

⁷ EUROPEAN COMMISSION: Struktury vzdělávání a odborné přípravy v Evropě - Česká republika [online]. 2010, s. 15 [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: <www.msmt.cz/uploads/VKav_200/Eu_CZ_2010/educz_0910.pdf>.

⁸ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

⁹ *Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice* [online]. [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocnizpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1>.

¹⁰ PEKOVÁ, J., JETMAR J., PILNÝ M.. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Kapitola MŠMT státního rozpočtu je financována programově jako všechny výdaje státního rozpočtu. Veřejné výdaje na oblast vzdělávání z kapitoly 333, v roce 2015 činily 128 295,8 mil. Kč, celkem veřejné výdaje na školství činily 182 848,1 mil. Kč.

Z níže uvedené tabulky č. 2.2 je patrné, že výdaje státního rozpočtu na školství i vzdělávání mají tendenci růstu. V roce 2012 a 2013 výdaje z důvodu ekonomické krize se oproti roku 2011 snížily. Avšak k porovnání HDP u výdajů na školství i na vzdělávání se podíl snižuje, z tabulky lze vyčíst, že je na úrovni roku 2010.

Tabulka č. 2.2: Veřejné výdaje na školství v běžných cenách v letech 2010–2015 a jejich podíl na HDP v % (v mil. Kč)

Rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hrubý domácí produkt v běž. cen.		3 953 651	4 022 410	4 047 675	4 086 260	4 260 900	4 472 300
Index spotřebit. cen (2005=100)		114,9	117,1	121,0	122,7	123,2	123,6
Veřejné výdaje na školství celkem		162 965,1	173 722,0	171 369,9	172 805,2	174 477,3	182 848,1
Veřejné výdaje na vzdělávání		151 684,4	155 295,5	153 714,5	154 762,3	159 970,2	165 333,5
v tom z rozpočtu	MŠMT (333)	117 096,1	124 502,0	124 197,6	124 411,5	125 097,6	128 295,8
	Transfery z MŠMT	-80 102	-84 824	-84 756	-84 957	-86 503	-89 266
	Obcí, DSO, KÚ	113 600,2	114 663,9	113 277,3	114 227,5	120 253,3	124 064,7
	MO (307)	1 093,5	955,7	998,5	1 082,6	1 124,3	1 241,7
	Transfery z MO	-3,3	-2,5	-2,9	-2,4	-2,3	-2,6
Veřejné výdaje na školství v % HDP		4,1 %	4,3 %	4,2 %	4,2 %	4,1 %	4,1 %
Veřejné výdaje na vzděláv. v % HDP		3,8 %	3,9 %	3,8 %	3,8 %	3,8 %	3,7 %

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2016, vlastní zpracování.

Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Podle §160 uvedeného zákona se neinvestiční finanční prostředky poskytují

na mzdové výdaje a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na příspěvky do fondu kulturních a sociálních potřeb, zvýšené náklady na výuku zdravotně postižených žáků a studentů, výdaje na učební pomůcky a ve vymezených případech na školní potřeby a učebnice, pokud jsou poskytovány bezplatně, na výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání, dále i k zajištění vzdělávání smluvně u jiné osoby, např. praktická výuka středních a vyšších odborných škol, výuka plavání. Výjimku ze zákona mají školy a školská zařízení zřizované církvemi a náboženskými společnostmi, kdy ze státního rozpočtu jsou financovány jejich veškeré neinvestiční výdaje – i provozní. U státních škol a školských zařízení se finanční prostředky poskytují i na investiční výdaje. Finanční prostředky ze státního rozpočtu (kapitoly 333 MŠMT ČR) jsou přidělovány normativním principem podle skutečného počtu dětí, žáků nebo studentů, nejvýše však do povolené kapacity zapsané ve školském rejstříku. Na základě republikových normativů je MŠMT rozepisuje a poskytuje formou dotace na zvláštní účet kraje, kraj tyto prostředky rozdělí způsobem výpočtů krajských normativů a zašle příslušným školám a školským zařízením. Použití těchto neinvestičních prostředků je účelově vázané.

2.2.1 Právní rámec financování regionálního školství

Základní právní rámec upravující financování regionálního školství:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- zákon o státním rozpočtu (na daný rok);
- zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů;
- směrnice MŠMT č. j. 28 768/2005-45, kterou se stanoví závazné zásady, podle kterých provádějí krajské úřady rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 školského zákona krajským a obecním školám a školským zařízením, vydaná ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí;
- zákon č. 564/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů;
- nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů.

Současně se k těmto a dalším právním předpisům vztahují prováděcí předpisy, kterými jsou vyhlášky, nařízení vlády nebo příkazy ministrem školství, uvedené v příloze č. 1.

2.2.2 Popis systému financování regionálního školství ÚSC

Republikové normativy slouží k určení objemu finančních prostředků z MŠMT, které budou poskytnuty do jednotlivých krajů. Republikový normativ vyjadřuje finanční prostředky připadající na 1 dítě, žáka, studenta příslušné věkové kategorie, dále doplňkovou kategorii – dítě v krajském zařízení pro ústavní výchovu na kalendářní rok. Věkovou kategorií se zde nemyslí přímo věk žáka, ale segmenty vzdělávací soustavy – předškolní, základní, střední a vyšší odborné. Počty v jednotlivých oblastech jsou zjišťovány z dat ze školních matrik.

Republikové normativy byly stanoveny takto:

- dítě v předškolním vzdělávání (3 – 5 let);
- žák plnící povinnou školní docházku (6 – 14 let);
- žák v denní formě středního vzdělávání včetně žáků nástavbového studia (15 – 18 let);
- student v denní formě vyššího odborného vzdělávání (19 – 21);
- dítě, žák, student umístěný v krajských zařízeních ústavní výchovy (3 – 18 let).

Normativy se stanovují pro neinvestiční výdaje (NIV), mzdové prostředky (MP), odvody a ostatní neinvestiční výdaji (ONIV), součástí republikových normativů je i vyjádření limitu počtu zaměstnanců (PZ) připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii. Rozpočet výdajů se vypočítá vynásobením republikových normativů a počtem žáků za každou kategorii.¹¹

Tabulka č. 2.3 níže uvedená vykazuje porovnání republikových normativů v letech 2010 a 2016. Z tabulky vyplývá, že u všech kategorií je vykazován nárůst výše uvedených normativů, pouze limit zaměstnanců u některých kategorií vykazuje lehký pokles.

---

¹¹ OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 261 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

Tabulka č. 2.3: Republikové normativy RgŠ ÚSC v letech 2010 a 2016

	2010				2016			
Věková kategorie	NIV celkem Kč/žáka	MP vč. odvodů Kč/žáka	ONIV Kč/žáka	Zam. Z/1000/ž	NIV celkem Kč/žáka	MP vč. odvodů Kč/žáka	ONIV Kč/žák a	Zam. Z/1000ž
3 – 5	39 858	39 510	348	138,48	42 080	41 571	509	128,6
6 – 14	46 747	45 999	748	127,28	53 922	52 817	1 105	130,6
15 – 18	54 495	53 638	857	145,91	62 352	61 262	1 090	145,5
19 – 21	47 351	46 793	558	115,77	53 213	52 500	713	128,7
3 – 18	222 527	220 668	1859	705,62	255 800	253 300	2 500	698,8

Zdroje: Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC v letech 2010 a rok 2016, vlastní zpracování.

Krajské normativy jsou základním nástrojem pro rozdělení prostředků státního rozpočtu z rozpočtů jednotlivých krajů do rozpočtů jednotlivých škol a školských zařízení ÚSC. Krajský úřad stanoví výši krajských normativů na příslušný kalendářní rok. Nejdůležitějším ukazatelem pro stanovení krajských normativů je průměrný počet jednotek výkonu (dětí, žáků), připadající na jeden plný úvazek pedagogického pracovníka (Np). Krajský úřad při stanovení hodnoty Np vychází z:

- průměrného počtu dětí, žáků nebo studentů ve třídě, studijní skupině nebo oddělení;
- průměrného počtu vyučovacích hodin ve třídě za týden podle učebních dokumentů, rámcových nebo akreditovaných vzdělávacích prostředků;
- průměrného týdenního počtu hodin přímé vyučovací, výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

Krajský úřad prostřednictvím krajských normativů a na základě skutečného počtu dětí, žáků a dalších jednotek výkonů stanoví rozpis rozpočtu konkrétní školy či školského zařízení na kalendářní rok. Pro rozpis rozpočtu musí organizace předložit závaznou finanční rozvahu o počtu zaměstnanců, mzdových prostředků a ostatních výdajů. Tato rozvaha se porovná s normativním výpočtem a po odstranění disproporcí se předkládá na vědomí krajskému úřadu. Předkládají ji odbory školství na obcích s rozšířenou působností. Po projednání a kontrole zašle krajský úřad organizacím normativní rozpis k potvrzení.

Rozpis rozpočtu stanoví závazné ukazatele pro:

- školy zřízené MŠMT – mzdové prostředky, v jejich rámci prostředky na platy a ostatní prostředky za provedenou práci OON, limit počtu pracovníků;

- školy zřízené krajem, obcí – u dotací ze státního rozpočtu stejné ukazatele škol zřízených MŠMT – ukazatele stanoví krajský úřad. U příspěvku na provoz stanoví ukazatele územně samosprávné celky;
- soukromé školy – závazný ukazatel stanoven krajským úřadem – neinvestiční výdaje celkem (NIV);
- církevní školy – závazný ukazatel MŠMT – neinvestiční výdaje celkem (NIV).

Změny v rozpočtu se obvykle vyžadují od 1. září, a to v případě zvýšených nebo snížených výkonů.

V Tabulce č. 2.4: jsou znázorněné vyčleněné finanční prostředky regionálního školství na rok 2017.

Tabulka 2.4: Struktura běžných výdajů regionálního školství v tis. Kč na rok 2017

	Běžné výdaje (NIV)	Mzdové prostředky	Odvody	Ostatní běžné výdaje (ONIV)	Limit počtu zaměstnanců
Výdaje v RgŠ celkem:	102 922 709	69 427 704	24 978 534	8 516 470	225
Přímé výdaje RgŠ:	100 495 573	67 881 844	24 422 424	8 191 303	220
-zřizované ÚSC	94 264 659	67 881 844	24 422 424	1 960 389	220
-soukromé	4 802 496	0	0	4 802 496	0
-církevní	1 428 417	0	0	1 428 417	0
Přímé výdaje PŘO	2 427 136	1 545 860	556 109	325 166	4

Zdroj: Materiál čj. MSMT-45553/2017

Rozpis pro daný rok vychází z celkových závazných ukazatelů výdajového bloku – výdaje RgŠ, včetně škol církevních, soukromých školských zařízení MŠMT (přímo řízené organizace - PŘO).¹²

Programové financování ze státního rozpočtu MŠMT se provádí prostřednictvím rozvojových programů. Každým rokem MŠMT vyhlašuje různé rozvojové, vzdělávací a jiné programy nad rámec základních dotací, tímto umožňuje řešit ekonomické aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů není možné nebo není účelné. Druhy

¹² *Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RGŠ územních samosprávných celků na rok 2016 v úrovni MŠMT – KÚ* [online]. [cit. 2017-01-15]. Dostupné z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/principy-normativniho-rozpisu-rozpocet-primych-vydaju-rgs?source=rss>.

rozvojových programů (RP): na podporu školních psychologů a školních speciálních pedagogů, RP Zvýšení platů regionálního školství a další.

Rozpočtové zdroje RgŠ ÚSC vyčleněné v roce 2017 na rozvojové programy činily: NIV celkem v Kč 644 260 100, MP v Kč 381 813 000, odvody v Kč 136 723 100, ONIV v Kč 125 724 000 limit PZ 1 043,74

Pro účely čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie byl pro léta 2007–2013 vyhlášen **Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost**. Finanční prostředky bylo možné žádat prostřednictvím šablon klíčových aktivit. Školy takto získaly finanční prostředky na rozvoj v oblastech zvyšování kvality vzdělávání pedagogů a žáků cizích jazyků, matematiky, přírodních věd, ICT, čtenářské a informační gramotnosti, finanční gramotnosti.

Pro období 2014–2020 je připraven **Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání** (OP VVV), jehož klíčovým principem je rozvoj lidských zdrojů, pro znalostní ekonomiku a udržitelný rozvoj v sociálně soudržné společnosti. Na něj navazuje téma podpory kvalitního výzkumu, pro který představuje kvalifikovaná pracovní síla klíčový vstupní faktor. Intervence v oblasti vzdělávání budou zároveň podpořeny systémovými změnami, které směřují ke zkvalitnění vzdělávacího systému ČR.

Zaměření programu je na posílení kapacit pro výzkum, rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů, pro výzkum a vývoj a na rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání.¹³

2.2.3 Finanční kontrola v oblasti školství

Nedílnou součástí řízení v oblasti školství je kontrola. Kontrola přispívá k vytváření podmínek pro kvalitní a odbornou úroveň vzdělávání. Ve školství finanční kontrole podléhají především dotace, příspěvky, půjčky ze státního rozpočtu, finanční prostředky na projekty, granty, a to i ze zahraničí na základě mezinárodních smluv.¹⁴ Hodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládaných finančních prostředků vyplývá z obecně závazných právních předpisů, rozhodnutí a pokynů zřizovatele nebo jiných aktů řízení.

---

¹³ OP Výzkum, vývoj, a vzdělávání 2014 – 2020 [online]. [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://www.europroject.cz/dotace-2014-2020/dotacni-programy-2014-2020/op-vyzkum-vyvoj-a-vzdelavani-2014-2020/>.

¹⁴ Zákon č.320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

Při kontrole nakládání s veřejnými prostředky se postupuje podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Výkon státní kontroly v oblasti školství se řídí zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. Kontrolním orgánem provádějící činnost jsou ze zákona: Česká školní inspekce, zřizovatel, finanční úřad, zdravotní pojišťovny, správa sociálního zabezpečení, inspektoráty práce, úřad práce.

Finanční kontrola - součást vnitřního kontrolního systému školy

Školy a školská zařízení mají povinnost podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, zavést vnitřní kontrolní systém formou vnitřní směrnice.

Školy a školská zařízení vnitřním kontrolním systémem vytvářejí podmínky pro hospodárné, efektivní a účelné použití veřejných prostředků, kterými dosáhnou stanovených cílů s co nejnižšími náklady odpovídající kvality a v co nejvýše možném rozsahu.

Tyto subjekty stanoví, kdo bude vykonávat funkci:

- příkazce operací - odpovídá za věcnou stránku finanční operace, za přijetí závazku, uskutečnění výdaje;
- správce rozpočtu - odpovídá za finanční operaci z hlediska rozpočtu;
- hlavní účetní - odpovídá za finanční operaci z hlediska účetnictví.¹⁵

Ve školách, kde interní audit nahrazuje veřejnoprávní kontrolu ze strany zřizovatele, musí být zavedena řídicí kontrola.

2.3 Vzdělávání příslušníků národnostních menšin

Vymezení pojmu národnostní menšina a příslušník národnostní menšiny stanoví zákon 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo. Za příslušníka národnostní menšiny je považován

---

¹⁵ §29 - §31 zákona č.320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě

občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být příslušníkem, spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.¹⁶

V České republice je vyučovacím jazykem ve školách jazyk český. Výjimky z tohoto pravidla může povolit MŠMT. V souladu s čl. 25 Listiny základních práv a svobod a v souladu s Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin je příslušníkům národnostních menšin zajištěno právo na vzdělávání v jejich mateřském jazyce, avšak toto vzdělání nesmí být na úkor učení se jazyku úřednímu nebo výuce v tomto jazyce. Podmínky jsou ustanoveny v §14 školského zákona. Národnostní školství je garantováno při splnění zákonných podmínek, a to u obcí, kde byl zřízen výbor pro národnostní menšiny podle §117 odst. 3 zákona č.128/200Sb., o obcích. Výbor pro národnostní menšiny se zřizuje v obcích, v nichž bylo při minulém sčítání lidu přihlášeno k dané národnostní menšině alespoň 10 % obyvatel.

Pro vzdělávání příslušníků jsou stanoveny určité podmínky. Pro zřízení tříd je nutnost naplnění žáky nebo dětmi s příslušností k národnostní menšině takto: u mateřských škol naplněnost nejméně 8 dětí na třídu, u základních škol 10 žáků a u středních škol 12 studentů. Pro zřízení školy nebo školky musí všechny třídy být naplněny v průměru nejméně 12 dětí nebo žáků a pro zřízení střední školy pak naplněnost v průměru nejméně 15 studentů.

Pokud stanovené počty dětí, žáků a studentů není možné naplnit, a přece trvá zájem o toto vzdělávání, může ředitel školy se souhlasem zřizovatele stanovit v rámci školního vzdělávacího programu předměty nebo jejich části, u nichž je možno výuku provádět dvojjazyčně. Z toho vyplývá, že počet žáků je výrazně nižší oproti poměrům stanoveným pro ostatní běžné školy.

Ve školách, kde se vyučuje v jazyce národnostní menšiny, jsou pak vydávány vysvědčení, výuční listy nebo diplomy o absolutoriu dvojjazyčně, a to v jazyce českém i v jazyce národnostní menšiny. Ke zvláštnostem vzdělávání je přihlédnuto také u maturitní zkoušky. Vzdělávání v jazyce národnostní menšiny je povoleno i v rámci spolupráce více zřizovatelů, včetně financování.¹⁷

Financování národnostní menšiny je pak zvýhodněno příplatkem k normativu, který je stanoven na jedno dítě mateřské školy ve výši 0,2násobku příslušného finančního normativu, u žáka

---

¹⁶ Národnostní menšiny <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/>

¹⁷ PEŠTÁLOVÁ, Lenka. *Školský zákon: zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání: stav k 1. 1. 2010.* 2., přeprac. vyd. Třinec: RESK, 2010, 267 s. ISBN 978-80-904324-1-3.

základní školy ve výši 0,4 a ve výši 0,15 násobku příslušného finančního normativu u žáka střední školy.

2.3.1 Polské národnostní školství

Nárok na vzdělávání ve vlastním jazyce v současné době v České republice uplatňuje pouze polská národnostní menšina. Podle výsledků sčítání lidu 2011 se 69 % obyvatel hlásících k polské národnostní menšině nachází na území dvou okresů – Karviná a Frýdek-Místek. Instituce, která pečuje o potřeby škol s polským jazykem vyučovacím v oblasti vzdělávání, je Pedagogické centrum pro polské národnostní školství v Českém Těšíně, příspěvková organizace, přímo řízená MŠMT, založená 1. 1. 1996. Pedagogické centrum pro polské národnostní školství v Českém Těšíně (PC) vzniklo s cílem zajistit potřeby škol s polským jazykem vyučovacím v České republice a také s cílem dalšího růstu pedagogických pracovníků těchto zařízení, je institucí v oblasti vzdělávání, celoživotního učení a aktivní evropské spolupráce, otevřená inovacím a zároveň vycházející z identity a specifiky Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński. Hlavním posláním je další vzdělávání pedagogických pracovníků, podpora menšinového školství, vydávání metodických pomůcek - Jutrzeńka a Ogniwo, soutěže pro žáky a studenty, celoživotní vzdělávání, přeshraniční a evropská spolupráce a zajištění pedagogické knihovny. Podle údajů MŠMT k 30. 9. 2016 je na území výše uvedených okresů celkem 41 škol s polským vyučovacím jazykem (19 mateřských škol, 21 základních, 1 střední škola) a 5 mateřských škol s polským i českým vyučovacím jazykem. V příloze č. 1 je uveden jmenný seznam škol se vzděláváním v polském jazyce.¹⁸

Tabulka č. 2.5: Vývoj počtu žáků základních škol s polským jazykem vyučovacím za období školního roku 2010/2011, 2015/2016 a 2016/2017

Školní rok	Druh školy	Počet		
		Škol	Tříd	Žáků
2010/2011	ZŠ	21	112	1 161
2015/2016	ZŠ	21	119	1 801
2016/2017	ZŠ	21	125	1 872

Zdroj: Polské národnostní školství v Moravskoslezském kraji, vlastní zpracování.

Z tabulky č. 2.5 - vývoje počtu žáků ZŠ s polským jazykem vyučovacím za období roku 2010 a 2017 lze usoudit, že počet žáků se neustále zvyšuje.

¹⁸ *Polské národnostní školství v Moravskoslezském kraji* [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z http://www.msk.cz/skolstvi/polske_skolstvi.html.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH ŠKOL S POLSKÝM VYUČOVACÍM JAZYKEM V LETECH 2010-2016

Cílem této kapitoly je analýza hospodaření vybraných organizací v oblasti školství v letech 2010–2016. Vybranými příspěvkovými organizacemi je 16 základních a mateřských škol s polským jazykem vyučovacím, a to: Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Albrechtice, Školní 11, okres Karviná, příspěvková organizace (dále jen Albrechtice), Základní škola s polským jazykem vyučovacím a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Český Těšín, Havlíčkova 13, okres Karviná (dále jen Český Těšín), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Dolní Lutyně, Koperníkova 652, okres Karviná, příspěvková organizace (dále jen Dolní Lutyně), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Havířov-Bludovice, Selská 14, příspěvková organizace (dále jen Havířov-Bludovice), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá, příspěvková organizace (dále jen Horní Suchá), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím-Szkola Podstawowa i Przedszkole Karviná-Fryštát, Dr. Olszaka 156 (dále jen Karviná-Fryštát), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Orlová, příspěvková organizace (dále jen Orlová), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Żwirki i Wigury Těrlicko, příspěvková organizace (dále jen Těrlicko), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Bukovec, příspěvková organizace (dále jen Bukovec), Základní škola a mateřská škola Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. Frýdek-Místek, příspěvková organizace (dále jen Bystřice), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im.Jana Kubisza Hnojník, příspěvková organizace (dále jen Hnojník), Základní škola s polským vyučovacím jazykem a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Hrádek 77, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace (dále jen Hrádek), Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola-Przedszkole Milíkov, příspěvková organizace (dále jen Milíkov), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Szkoła Podstawowa i Przedszkole příspěvková organizace 739 98 Mosty u Jablunkova 750 (dále jen Mosty u Jablunkova), Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Návsí, příspěvková organizace (dále jen Návsí), Základní škola a mateřská škola Gustawa Przeczka s polským jazykem vyučovacím Třinec, Nádražní 10, příspěvková organizace (dále jen Třinec).

Zřizovatelé škol jsou územně samosprávné celky – obce, města, statutární města, které se nacházejí v Moravskoslezském kraji na území okresů Frýdek-Místek a Karviná, kde je největší koncentrace obyvatel polské národnosti.

3.1 Zřizovatelé vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Rozlišujeme tři typy zřizovatelů školských zařízení – obec, kraj a stát. Vybrané školy zřizují obce (města), které jsou veřejnoprávní korporací, mají vlastní majetek, vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Z právního hlediska jsou obce vymezeny třemi základními znaky:

- **území** – každá část území ČR je součástí územní některé obce a zároveň obce jsou tvořeny jedním nebo více katastrálním územím;
- **občané** – fyzická osoba, která je státním občanem ČR a má trvalé bydliště v obci;
- **samospráva veřejných záležitostí** – samostatná působnost, která zahrnuje záležitosti v zájmu obce a jejích občanů.

Obce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, provádějí dvě základní působnosti, a to samostatnou a přenesenou. Do **samostatné působnosti** obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, dále pečují v souladu s místními předpoklady a zvyklosti o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů, hlavně v oblasti bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, kulturního a ochrany veřejného pořádku. Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem, v ostatních záležitostech právními předpisy vydanými na základě zákona.¹⁹

Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, je v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určenými tímto nebo jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona; v tomto případě je území obce správním obvodem, v rozsahu pověřeného obecního úřadu (§ 64) vykonávána tímto úřadem, v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 66) vykonávána tímto úřadem.

Orgány obce se při výkonu přenesené působnosti řídí nařízením obce, zákony a jinými právními předpisy, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Tato usnesení a tyto

---

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (o obecní řízení), ve znění pozdějších předpisů.

směrnice nemohou orgánům obcí ukládat povinnosti, pokud nejsou zároveň stanoveny zákonem. Pro platnost směrnic ústředních správních úřadů je nutné publikování ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí. Metodickou a odbornou pomoc ve věcech vykonává vůči orgánům obcí krajský úřad.

V oblasti **vzdělávání** je výkon samosprávné funkce obce definován zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), který ukládá obcím povinnost při rozhodování o rozvoji vzdělávání na území obce, souladu mezi rozvojem vzdělávání, zájmy občanů, demografickými změnami v populaci obce a také o dostupnosti školských služeb, podle místních podmínek. Dále stanovuje za určitých podmínek povinnost obce naplnit právo národnostních menšin na vzdělávání v jejich mateřském jazyce, viz tabulka č. 3.1.

V rámci samosprávné působnosti v oblasti školství obec vykonává tyto další úkony:

- kontroluje výsledky kontroly České školní inspekce;
- vyřizuje stížnosti na činnost ředitelů jím zřízené organizace;
- projednává s ředitelem školy a školského zařízení koncepci rozvoje, rozpočet a materiální podmínky pro činnost, požadavky obce na zkvalitnění předškolního, základního a zájmového vzdělávání a výši úhrady činností;
- podává návrh na zřízení nebo zrušení školy či školského zařízení;
- spolupracuje při vzniku obecně závazných vyhlášek v oblasti školství, aj.

Dle § 161 odst. 7 školského zákona výkon státní správy v oblasti školství zahrnuje činnosti, při kterých obecní úřad obce s rozšířenou působností:

- zpracovává návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle odstavce 6 písm. b) v souladu se zásadami stanovenými ministerstvem podle § 170 písm. c) a krajskými normativy a předává je krajskému úřadu;
- zpracovává a předkládá krajskému úřadu rozbor hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu poskytovanými podle odstavce 6 písm. b) podle osnovy a postupu stanoveného ministerstvem podle § 170 písm. d);
- shromažďuje a zpracovává data z dokumentace a evidencí za školy a školská zařízení zřizované v obvodu jeho působnosti v termínech stanovených krajským úřadem;

- poskytuje poradenskou činnost v oblasti školské legislativy, pracovněprávních vztahů, statistiky, účetnictví a FKSP obcím, školám a školským zařízením v obvodu obce s rozšířenou působností;
- pro ÚIV Praha zpracovává a zodpovídá za statistické výkaznictví škol a školských zařízení v obvodu obce s rozšířenou působností;
- po dohodě s KÚ čtvrtletně zpracovává a předkládá účetní závěrky za školy ve správním obvodu.

Státní správu obcí v oblasti školství dále vykonávají také odbory školství krajského úřadu, ředitelé základních a mateřských škol, Česká školní inspekce, Školská rada a MŠMT.²⁰

Tabulka č. 3.1: Počet obyvatel s polskou národností u obcí vybraných škol s polským jazykem vyučovacím rok 2011 (SLDB)

Název obce	Počet		% plnění	Členové výboru NM 2014-2018
	Obyvatel celkem	Obyvatel s PL národností		
okres Karviná:				
Albrechtice	3795	669	17,6	3
Český Těšín	24394	3333	13,7	11
Dolní Lutyně	4966	194	3,9	0
Haviřov Bludovice	2027	20	0,1	0
Horní Suchá	4333	741	17,1	5
Fryštát – Karviná	56897	3226	5,7	11
Orlová	29896	751	2,5	6
Těrlicko	4243	413	9,7	5
okres Frýdek-Místek:				
Bukovec	1339	340	25,4	5
Bystřice	5197	1254	24,1	5
Hnojník	1479	161	10,9	3
Hrádek	1768	554	31,3	3
Milíkov	1275	387	30,3	3
Mosty u Jablunkova	3830	559	14,6	3
Návsí	3743	714	19,1	3
Třinec	36263	4868	13,4	11

Zdroj: Polské národnostní školství. <https://www.czso.cz/csu/czso/scitani-lidu-domu-a-bytu-analyzy-komentare>, vlastní zpracování.

²⁰PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M., Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2008. 712 s.

Ve výše uvedené tabulce č. 3.1 je zřejmé, že 11 obcí (zřizovatelů) vybraných škol s polským jazykem vyučovacím splňují kritérium 10 % obyvatel polské národnosti a 6 obcí kritérium nesplňuje. U většiny vybraných obcí je zřízen výbor pro národnostní menšiny, dále v tabulce je vykázán počet členů výboru ve volebním období 2014-2018.

V oblasti hospodaření škol mají zřizovatelé povinnost dle § 179-182 školského zákona zajišťovat:

- výdaje škol s **výjimkou výdajů** hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných na platy, náhrady platů, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, jejich odvody na pojištění vyplývající z pracovněprávních vztahů, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb výdaje, na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání a s výjimkou finančních prostředků z jiných zdrojů (např. projektů),
- mohou školám přispívat i na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu, včetně mzdových, tyto finanční prostředky pak škola použije mimo závazné ukazatele stanovené krajským úřadem v rámci rozpisu prostředků státního rozpočtu organizace.²¹
- přidělují školám, které zřizují, dotace k úhradě výdajů na provoz a provádějí s nimi finanční vypořádání.

Provozní výdaje zahrnují investiční i neinvestiční. Investiční výdaje jsou kapitálovými výdaji, které jsou použité na pořízení nebo technické zhodnocení dlouhodobého majetku. Neinvestiční výdaje jsou součástí běžných výdajů, jedná se o výdaje, z nichž většina je mandatorních, v případě provozních výdajů škol např. výdaje na energie, opravy, náklady na pokrytí odpisů, nájemné, nákupy neinvestičního majetku, služby aj.

---

²¹ PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe 2007. s. 182

3.2 Charakteristika vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Vybrané subjekty pro analýzu hospodaření jsou příspěvkovými organizacemi, poskytující preprimární, primární a nižší sekundární vzdělávání. Jsou od 1. 1. 2005 zařazeny do rejstříku škol a školských zařízení resortu. Jejich úkolem je vzdělávání občanů ČR polské národnosti v souladu s RVP pro předškolní a základní vzdělávání, avšak v jejich mateřském jazyce.

3.2.1 Příspěvková organizace

je nejrozšířenější právní formou škol, jsou to veřejnoprávní neziskové organizace, založené za účelem poskytování veřejných statků. V této právní formě jsou školy zřizovány:

- obcemi - základní územní samosprávné celky, jsou součástí vyššího územního samosprávného celku, řídí se zákonem č. 128/2000 Sb.²²;
- kraji - vyšší územní samosprávné celky, řídí se zákonem č. 129/2000 Sb.²³.

Specifická právní úprava příspěvkových organizací a jejich hospodaření se řídí základními předpisy: zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, aj. Tyto předpisy stanovují podmínky zřizování, změn, rušení příspěvkových organizací, majetková práva, finanční hospodaření příspěvkových organizací. Na návrh zřizovatele se příspěvkové organizace zapisují do obchodního rejstříku.

Majetková práva k hospodaření jsou uvedena ve zřizovací listině. Jedná se o vymezení majetkových práv příspěvkové organizace, které umožní se svěřeným majetkem plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena. Příspěvková organizace nakládá s majetkem řádného hospodáře, zajišťuje povinnosti vlastníka vyplývající z finančních, hygienických, požárních, bezpečnostních a jiných obecně závazných předpisů, majetek udržuje, opravuje, zabezpečuje proti znehodnocení, ztrátě nebo zcizení. Majetek řádně a průkazně eviduje a v souladu s předpisy účetně odepisuje. Trvale nepotřebný majetek má příspěvková organizace povinně nabídnout zřizovateli.²⁴

²² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²³ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MATÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. s. 47. ISBN 978-80-7357-973-9.

Příspěvková organizace může nabýt majetek potřebný k výkonu činnosti:

- bezúplatným převodem od svého zřizovatele;
- darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele: organizace může nabývat do svého vlastnictví majetek na základě darovací smlouvy. Dary mohou být věcné a finanční, dále je dělíme na účelové (pokud je určen účel použití) a neúčelové. Předchozí písemný souhlas zřizovatele u darů účelově určených je vydán před samotným uzavřením darovací smlouvy, a to jednotlivě pro každý právní úkon zvlášť. U darů účelově neurčených finančních může vydat zřizovatel předchozí písemný souhlas společný pro více právních úkonů, tzv. generální písemný souhlas;
- děděním, bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout;
- jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele: zde má možnost zřizovatel rozhodnout o dalších titulech či podmínkách př. na základě kupní smlouvy, za kterých může organizace nabýt majetek do svého vlastnictví.²⁵

Omezení právních úkonů příspěvkových organizací²⁶

K některým úkonům potřebuje příspěvková organizace písemný souhlas zřizovatele:

- k uzavírání smluv o půjčce nebo úvěru, s výjimkou půjček zaměstnancům z FKSP;
- k pořízování věcí nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě;
- přijímat protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům.

Příspěvková organizace nesmí:

- nakupovat akcie nebo cenné papíry, vystavovat a akceptovat směnky, nesmí být směnečným ručitelem;
- poskytovat dary jiným subjektům, kromě darů poskytovaných svým zaměstnancům z FKSP;
- zřizovat nebo zakládat právnickou osobu.

Příspěvkové organizaci není dovoleno mít majetkovou účast v právnické osobě, která je zřízena za účelem podnikání (jedná se především o obchodní korporace).

---

²⁵ MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku 2011*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: ANAG, 2011, 191 s. Účetnictví (Anag). ISBN 978-80-7263-664-8.

²⁶ Tamtéž.

Statutárním zástupcem příspěvkové organizace je ředitel, jmenovaný radou obce či kraje. Ředitel příspěvkové organizace v souladu s platnými předpisy, je správným hospodářem a odpovídá za činnost i hospodaření organizace. Funkce ředitele vzniká jmenováním, zaniká odvoláním zřizovatelem, a to ve smyslu a podle §33 zákona č. 262/2006 Sb.,²⁷ dnem uvedeným ve jmenování do funkce se stává statutárním orgánem organizace a zároveň mu začíná pracovněprávní vztah a je zaměstnancem příspěvkové organizace. Pokud bude statutární orgán z funkce odvolán, pracovněprávní vztah mu nadále trvá. Vydává vnitřní předpisy právnické osoby, odpovídá za stanovení platů zaměstnancům organizace aj. Nese také plnou zodpovědnost za důsledky porušení rozpočtové kázně.²⁸²⁹

3.2.2 Hospodaření příspěvkových organizací

Hospodaření příspěvkových organizací se řídí podle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Bývá ovlivněno vztahem k rozpočtu zřizovatele. Příspěvkové organizace poskytují veřejné statky, jejich výstup je zpravidla neziskový, proto nejsou finančně soběstačné a získávají finanční prostředky.

Příspěvkové organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí, s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního na financování těchto výdajů (v praxi - Comenius, Erasmus), s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou ČR svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu Švýcarsko - české spolupráce.³⁰

U příspěvkových organizací rozlišujeme hlavní a doplňkovou činnost. Vymezení hlavní činnosti je zapsáno ve zřizovací listině, je to činnost související s účelem zřízení organizace.

---

²⁷ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKÚPKOVÁ, a Zdeněk MORÁVEK. *Příspěvkové organizace 2010* PRAHA: ASPI, 2010. Meritum (ASPI). s. 32–35. ISBN 978-80-7357-533-5.

²⁹ OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck. 2011. C. H. Beck pro praxi. s. 28. ISBN 978-80-7400-342-4.

³⁰ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Doplňková činnost musí navazovat na hlavní účel, pro který příspěvková organizace je zřízena, výkon doplňkových činností nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace. Je schválena zřizovatelem a ve zřizovací listině musí být uveden předmět a rozsah doplňkové činnosti. Doplňková činnost se v účetnictví sleduje odděleně, vzniká proto, aby organizace mohla efektivněji využívat hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců. Doplňková činnost by zpravidla neměla být ztrátová, v případě zisku se použije ve prospěch své hlavní činnosti, pokud zřizovatel nedoporučí jiné využití.

Hospodaření příspěvkových organizací se řídí rozpočtem, který musí být sestaven jako vyrovnaný, proto je povinna zajistit nezhoršení stanoveného hospodářského výsledku a také se nesmí zavazovat k úhradám, které nejsou kryty jejím rozpočtem. Fungování příspěvkových organizací je postaveno na principu rozpočtového financování. Dostává do rozpočtu příspěvek nebo odvádí stanovený odvod. Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz příspěvkové organizaci zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejích potřeb (např. opravy, údržby, energie). Jestliže skutečná výše nákladů a výnosů v průběhu rozpočtového roku neodpovídá jejich rozpočtované výši a je předpoklad, že může být zhoršen rozpočtovaný hospodářský výsledek, jsou příspěvkové organizace povinny učinit opatření, která zajistí jeho vyrovnaní. V případě kladného výsledku hospodaření společnosti rozdělují zůstatky po zdanění do fondů. Tento typ neziskových organizací hospodaří s několika fondy, a to fondem odměn, rezervním fondem, investičním fondem a fondem kulturních a sociálních potřeb. Zůstatky těchto fondů se po skončení roku a po schválení zřizovatele převádějí do dalšího roku.³¹

Příspěvkovým organizacím může být stanoven za porušení rozpočtové kázně odvod a penále, které hradí zejména z rezervního fondu. K porušení rozpočtové kázně dochází tím, že:³²

- použije finanční prostředky od zřizovatele v rozporu se stanoveným účelem;
- převede do svého peněžního fondu více finančních prostředků, než stanoví zákon nebo jiný právní předpis;
- použije své provozní prostředky místo prostředků z peněžních fondů;
- překročí stanovený, přípustný objem prostředků na platy, pokud není kryt do 31. 12. ze svého fondu odměn;
- neprovede odvod ze svého rozpočtu zřizovateli dle § 28 odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb.

---

³¹ TOMÁNEK, P., BEČICA, J. *Veřejné finance B*. 2014.

³² Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Příspěvkové organizace tvoří čtyři peněžní fondy, a to rezervní, investiční, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP).³³

Rezervní fond je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření organizace, z peněžních darů a z nespotřebovaných dotací spolufinancovaných Evropskou unií, které se převádějí do fondu k 31. 12. a čerpají v dalších letech. Zlepšený výsledek hospodaření nastává, když skutečné výnosy spolu s přijatým příspěvkem jsou vyšší než její provozní náklady. Po skončení roku příspěvková organizace navrhne kladný výsledek hospodaření dle zákona rozdělit do fondu rezervního, popř. fondu odměn a dá zřizovateli ke schválení. Po schválení takto fondy příspěvková organizace naplní. Rezervní fond může být podle zákona použit k dalšímu rozvoji své činnosti, k časovému překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí za porušení rozpočtové kázně (nejedná se o uložení pokuty za porušení hygienických předpisů aj) a k úhradě ztráty minulých let.

Fond investic slouží v příspěvkové organizaci ke krytí investičních potřeb. Jeho hlavní zdroje tvoří odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, které jsou kryty provozními příjmy a prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu. Dalšími zdroji jsou příspěvek na investice z rozpočtu zřizovatele, investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů, peněžní dary nebo příspěvky od jiných subjektů, které byly určeny k použití na investiční účely. Se souhlasem zřizovatele jsou zdrojem investičního fondu výnosy z prodeje hmotného investičního majetku nebo převody prostředků z rezervního fondu v povolené výši.

Peněžní prostředky investičního fondu lze použít pouze na investiční výdaje, nikoliv na provozní, výjimku tvoří financování údržby a oprav majetku.

Fond odměn se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, výše je však limitována. Nesmí činit více než 80 % zlepšeného výsledku hospodaření i více než 80 % stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy. Tvorba fondu odměn se provádí na základě schválení výše zlepšeného výsledku hospodaření zřizovatelem. Z fondu odměn se přednostně hradí případné překročení prostředků na platy a dále se hradí odměny zaměstnancům za jejich práci.

Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP) se řídí zákonem č. 250/2000 Sb. a rovněž právním předpisem, a to vyhláškou č. 114/2002 Sb., a s účinností od 1. 1. 2011 vyhláškou

---

³³ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

č. 365/2010 Sb. Ministerstva financí o fondu kulturních a sociálních potřeb. FKSP je tvořen v průběhu roku zálohově ve výši 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, mezd, odměn. Není tvořen z dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti. Vyúčtování skutečného základního přidělu se provádí v rámci účetní závěrky. Převod základního přidělu na účet FKSP musí být uskutečněn nejpozději do konce následujícího měsíce, po měsíci, v němž k tvorbě došlo. Dále je fond tvořen z náhrad škod a pojistných plnění pojišťovny vztahující se k majetku pořízenému z fondu, z peněžních darů a jiných darů určených do fondu a také z příjmů za pronájem rekreačních a sportovních zařízení, na jejichž provoz se přispívá z FKSP. Prostředky fondu jsou ukládány na samostatný bankovní účet příspěvkové organizace.

Čerpání FKSP je stanoveno sestaveným a schváleným rozpočtem příspěvkové organizace. Způsob čerpání se dále upřesní ve vnitropodnikové směrnici organizace.

Prostředky fondu se použijí jako příspěvek na provoz zařízení, sloužící ke kulturnímu a sociálnímu rozvoji zaměstnanců, k pořízení hmotného majetku, který slouží ke kulturním a sociálním potřebám zaměstnanců aj.

Nevyčerpané zůstatky všech uvedených peněžních fondů se po skončení roku převádějí do roku následujícího.

Kontrolní činnost hospodaření příspěvkové organizace obvykle bývá vykonávána zřizovatelem nebo jinými kontrolními úřady. Za neoprávněné použití jsou ukládány odvody za porušení rozpočtové kázně, a to do rozpočtu zřizovatele, do rozpočtu kraje nebo do státního rozpočtu, záleží na druhu poskytovatele finančních prostředků.

Kontrola hospodaření příspěvkových organizací se řídí Zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, jedná se o veřejnoprávní kontrolu.

3.3 Analýza vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Pro zhodnocení hospodaření škol byly vybrány školy, které splňují stejná kritéria, a to, že poskytují předškolní a základní vzdělávání v polském jazyce, jsou právním subjektem zapsaným v rejstříku škol. V níže uvedené tabulce č. 3.2 je provedena základní charakteristika 16 vybraných škol: jejich kapacita, počet budov, počet vzdělávacích stupňů, školská zařízení vedena u ZŠ a MŠ, rozsah vedení účetnictví, vedení doplňkové činnosti, či plátcovství DPH.

V příloze č. 3 diplomové práce je uveden datum zahájení činnosti jednotlivých vybraných škol s polským jazykem vyučovacím.

Tabulka č. 3.2: Charakteristika vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Název školy	Kapacita školy		Počet budov	Počet vzděl. stupňů	Školská zařízení		Rozsah vedení účet.	Doplň. činnost + DPH
	ZŠ	MŠ			ŠD	ŠJ		
okres Karviná								
Albrechtice	50	25	1	1	Ano	Ano	Zjedn.	Ne
Český Těšín	550	130	2	2	Ano	Ano	Zjedn.	Ano
Dolní Lutyně	120	22	1	2	Ano	Ne	Zjedn.	Ano
Havířov-Bludovice	90	25	1	2	Ano	Ano	Plný	Ano
Horní Suchá	100	35	5	2	Ano	Ano	Plný	Ano
Karviná-Fryštát	375	70	2	2	Ano	Ano	Zjedn.	Ano
Orlová	50	25	1	1	Ano	Ne	Zjedn.	Ne
Těrlícko	35	50	1	1	Ano	Ano	Zjedn.	Ano
okres Frýdek-Místek								
Bukovec	85	23	2	1	Ano	Ano	Zjedn.	Ne
Bystřice	238	66	3	2	Ano	Ne	Zjedn.	Ne
Hnojník	150	43	3	2	Ano	Ano	Zjedn.	Ano
Hrádek	43	30	2	1	Ano	Ano	Zjedn.	Ano
Milíkov	30	25	1	1	Ano	Ano	Zjedn.	Ano
Mosty u Jablunkova	25	24	2	1	Ano	Ne	Zjedn.	Ne
Návsí	50	28	1	1	Ano	Ne	Zjedn.	Ne
Třinec	628	125	7	2	Ano	Ano	Zjedn.	Ne

Zdroj: ARES- ekonomické subjekty, vlastní zpracování.

Z tabulky je zřejmé, že polovina vybraných škol provádí vzdělávací činnost pouze na 1. stupni. Všechny vybrané školy provozují školské zařízení – školní družinu (ŠD), větší část škol i školní jídelnu (ŠJ), pouze jeden subjekt, a to Český Těšín jsou plátcí DPH.

3.3.1 Metodika práce

Vědecká metoda představuje uspořádání základních logických procesů do určitého systému a docílí tak získání znalostí a vědomostí pomocí pozorování a dedukce na základě dosud známých poznatků. Druhy metod: obecné (ve všech vědeckých směrech i fázích), specifické (v konkrétních vědách) a techniky sběru dat. Použité obecné metody:

Analýza rozčleňuje celek na základní součásti, vztahy a souvislosti logickou cestou. **Syntéza** je poznávací postup, při němž se vyčleněné části, vztahy a souvislosti spojují a sjednocují do určitého celku, dovoluje nejen poznávat objekt jako jediný celek, ale je to také činnost

odhalování nových vztahů a zákonitostí. **Dedukce** je způsob myšlení, při němž se od obecnějších závěrů přechází k méně obecným. Dedukce začíná formulací teoretických poznatků získaných většinou studiem abstraktních systémů a přes jejich testování v realitě se získávají nové znalosti a zkušenosti. Pomocí **indukce** získáváme na základě zkoumání jednotlivých jevů praxe teoretická zobecnění. **Komparace** je metoda, jejímž základem je srovnávání jevů a událostí. **Abstrakce** je myšlenková činnost, při níž se dělají závěry na základě logické analýzy určitých jevů. Metoda srovnávání zjišťuje shodné, či rozdílné stránky u dvou či více různých předmětů i jevů. Srovnávat můžeme též ukazatele v statistických souborech, které se liší věcně, prostorově nebo časově. Srovnání je základní metodou hodnocení, a to dvojím způsobem: buď jako prostředek zdůvodňování vlastního teoretického stanoviska z literárních pramenů nebo jako nástroj měření, zjišťování a objektivizace toho, co je „moc“ nebo „málo“ aj.

Metodou srovnávání úrovně ukazatelů v této diplomové práci, je charakterizována aktivita hospodaření vybraných škol v daném sedmiletém období. Metoda analýzy rozčleňuje systém hospodaření na jednotlivé ukazatele a hodnotí jejich vývoj v čase, použitím metody syntézy jsou části pozorovány, poznávány a spojeny v celek, ze kterého je vydedukován závěr. Zdroje informací jsou čerpány ze **základních účetních výkazů**, a to rozvahy a výkazu zisku a ztrát a dalších vnitropodnikových výkazů. Výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (výkaz cash flow) nelze použít, neboť jen dvě vybrané školy vedou účetnictví v plném rozsahu a tím mají ze zákona povinnost vést tento výkaz, ostatní vybrané školy výkaz cash flow nevedou.

Rozvaha - její struktura je závazně stanovena Ministerstvem financí a je závaznou součástí účetní závěrky v soustavě podvojného účetnictví. Zachycuje bilanční formou stav dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku – aktiv a zdrojů jejich financování – pasiv vždy k určitému datu, zpravidla k poslednímu dni každého roku.

Výkaz zisku a ztrát je písemný přehled o výnosech a nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Struktura je dána závazně Ministerstvem financí, informace z výkazu jsou významným podkladem pro hodnocení ziskovosti organizace.

V následující části jsou analyzovány a komparovány vybrané ukazatele, a to aktiva – majetek škol a pasiva – fondy škol.

3.3.2 Dlouhodobý majetek vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Dlouhodobý majetek se obvykle používá déle než rok (výjimkou je dlouhodobý finanční majetek), spotřebovává se postupně ve formě odpisů, čímž svou hodnotu přenáší úměrně tomuto opotřebení do nákladů firmy.³⁴ Částky opotřebení musí být vypočteny dle předem zákonem stanovených postupů. Dlouhodobý majetek se dělí do tří skupin: na **hmotný, nehmotný a finanční majetek**. Dlouhodobý nehmotný majetek nemá fyzickou podstatu a ekonomický prospěch z něj plynoucí, je odvozen z různých práv, která jsou s ním spojena, jedná se např. o patenty, licence, softwary a také goodwill, jejich cena pořízení je vyšší než 60 000Kč. Dlouhodobý hmotný majetek obsahuje položku majetku dlouhodobé povahy, který je pořizován z hlediska běžné činnosti organizace. Pro zařazení do dlouhodobého hmotného majetku, musí být cena pořízení majetku vyšší než 40 000 Kč. Do nákladů firmy přechází prostřednictvím odpisů, avšak např. pozemky, umělecká díla aj. se neodpisují, je zde předpoklad že se v čase neznehodnocují. Východiskem analýzy dlouhodobého hmotného majetku je posouzení dynamiky změn v objemu struktury majetku, jedná se o rozbor výrobních kapacit a využití jednotlivých strojů a zařízení. Tabulka č. 3.3 zachycuje zprůměrovaný dlouhodobý majetek vybraných škol za období 2010–2016 v přepočtu kapacity na 1 žáka a dítě. Seznam dlouhodobého majetku během let sledovaného období je součástí přílohy č. 3 diplomové práce.

---

³⁴ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. str.25. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.

Tabulka č. 3.3: Hodnota dlouhodobého majetku vybraných škol s polským jazykem vyučovacím za období 2010–2016 v přepočtení na 1 žáka ZŠ a dítě MŠ (v tis. Kč)

Název školy	Dlouhodobý majetek hmotný	Dlouhodobý majetek nehmotný	Dlouhodobý majetek finanční	Kapacita škol	Hodnota majetku na 1 žáka/dítě
okres Karviná					
Albrechtice	1421	0	0	75	18,95
Český Těšín	15591	0	0	680	22,93
Dolní Lutyně	0	0	0	142	0,00
Haviřov-Bludovice	15740	0	0	115	136,87
Horní Suchá	15592	0	0	135	115,49
Karviná-Fryštát	17881	26	0	445	40,24
Orlová	0	0	0	75	0,00
Těrlicko	1102	0	0	85	12,96
okres Frýdek-Místek					
Bukovec	0	0	0	108	0,00
Bystřice	832	0	0	304	2,74
Hnojník	4788	0	0	193	24,8
Hrádek	54	0	0	73	0,74
Milíkov	16545	0	0	55	300,82
Mosty u Jablunkova	0	0	0	49	0,00
Návsí	70	0	0	78	0,89
Třinec	357	0	0	753	0,47

Zdroj: MF MONITOR., vlastní zpracování.

Z tabulky č. 3.3 je zřejmé, že nehmotný ani finanční majetek vybrané školy nepořizují, pokud ano, tak pouze krátkodobý, majetek s nejvyšší hodnotou eviduje škola Karviná-Fryštát. Dlouhodobý majetek nejčastěji zahrnuje budovy škol ve vlastnictví, ostatní organizace, které nevykazují majetek, mají budovy pouze ve správě nebo ve výpůjčce, kdy jsou pouze řádným hospodářem majetku, popř. opravují, ale zřizovatel je majitelem, provádí technická zhodnocení majetku a tím zároveň si uplatňuje odpisy pro snížení daňové povinnosti. V přepočtu na žáka a dítě vybraných škol lze usoudit nejvyšší vybavenost u školy v Milíkově.

3.3.3 Peněžní fondy vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Peněžní fondy jsou nepochybně významným nástrojem při hospodaření příspěvkové organizace a její hmotné zainteresovanosti k dosažení lepšího výsledku hospodaření. V následující části je analyzován vliv peněžních fondů na celkové výnosy škol během období 2010 a 2016. Peněžní fondy patří na stranu pasiv, ve finanční praxi se jedná o zdroje financování organizace. Z tohoto

pohledu se rozlišují zdroje – pasiva na vlastní kapitál, cizí kapitál. Fondy patří mezi kapitál vlastní, fond rezervní i fond odměn je tvořen ze zisku organizace.

Tabulka č. 3.4: Peněžní fondy vybraných škol s polským jazykem vyučovacím za období 2010 a 2016 (v tis. Kč)

Název školy	Rok 2010						Rok 2016					
	Fond odměn	FKSP	Rezervní fond	FRM	Výnosy celkem	% plnění	Fond odměn	FKSP	Rezervní fond	FRM	Výnosy celkem	% plnění
okres Karviná												
Albrechtice	67	3	47	0	2551	5	99	28	220	0	3496	9,9
Český Těšín	57	86	607	261	29279	3,8	19	349	1361	325	39755	5,6
Dolní Lutyně	0	25	0	0	4433	0,6	0	29	49	0	4888	1,6
Haviřov-Bludovice	17	37	424	0	7354	8,6	14	45	0	0	8504	2,2
Horní Suchá	0	54	90	740	9188	9,6	0	57	316	569	10610	8,9
Karviná-Fryštát	79	133	494	799	18883	8,0	21	184	526	744	22001	7,6
Orlová	6	27	85	0	2899	4,1	9	28	152	0	3510	5,4
Těrlicko	23	30	136	0	3614	5,2	98	33	183	307	5131	12,1
okres Frýdek-Místek												
Bukovec	0	20	278	36	3640	9,2	0	14	44	0	4940	1,2
Bystřice	57	144	1028	38	13077	9,7	22	204	648	110	16460	7,2
Hnojník	14	67	184	0	8722	4,5	13	127	143	0	13466	3,0
Hrádek	0	27	36	0	4599	1,4	0	19	7	0	5227	0,5
Milíkov	0	45	21	300	3942	9,3	0	37	92	30	4690	3,4
Mosty u Jablunkova	17	44	48	0	2807	3,9	31	32	304	0	3724	9,9
Návsí	6	26	39	0	3479	2,0	13	26	394	3	4150	10,5
Třinec	36	129	212	271	21847	3,0	36	100	257	244	27782	2,3

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Z výše uvedené tabulky č. 3.4 je patrné, že školy hospodaří s peněžními prostředky fondů v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Nejvýznamnější část fondů vybraných škol za sledované období tvoří fond rezervní, který se pro účely sledování a zároveň i pro účely přílohy účetní závěrky do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS) skládá z rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného výsledku hospodaření a rezervního fondu z ostatních titulů (tvorba z darů aj). Z uvedené tabulky lze usoudit, že nejméně je tvořen fond odměn a fond reprodukce majetku (FRM). Zpravidla během sledovaného období nebyl tvořen fond odměn u 5 škol a fond reprodukce majetku za rok 2010 u 9 škol a za rok 2016 pak u 8 škol. Fond FKSP je tvořen u vybraných škol vždy, a to ze zákona,

jak již výše v oddíle 3.2.1 bylo popisováno. Nejvyšší podíl na výnosech v roce 2010 má škola Bystřice, nejnižší Dolní Lutyně, která hospodaří pouze s fondem FKSP, v roce 2016 má nejvyšší podíl Těrlicko a nejnižší podíl na výnosech škola Hrádek.

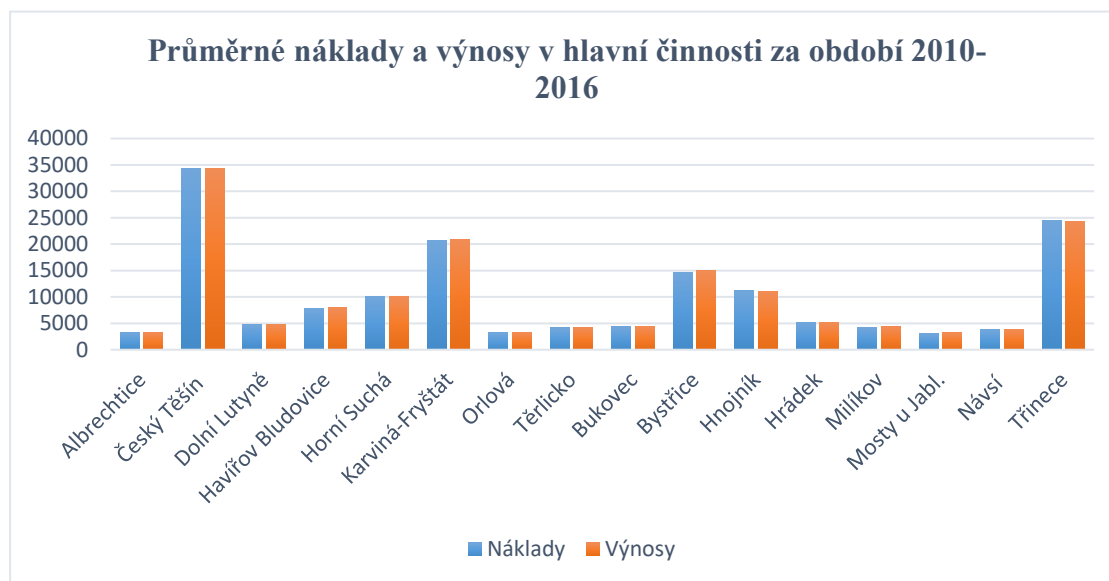
3.4 Analýza hospodaření vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

V následující části je sledována analýza celkových průměrných nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v hlavní a doplňkové činnosti. V doplňkové činnosti jsou vybrány pouze školy, které tuto činnost vykonávají.

Hlavní činnost organizací (HČ) – vybrané školy s polským jazykem vyučovacím poskytují základní vzdělání v rámci školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Činnost škol je podle zřizovacích listin vymezena v zákoně 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, u škol jejichž součástí jsou školská zařízení, je jejich účel i předmět vymezen v zákoně 76/1978 Sb. o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

V příloze č. 5 diplomové práce je hlavní činnost porovnávána v rámci celkových nákladů, výnosů a výsledku hospodaření. Celkové náklady škol, by se dalo říct, že kopírují výnosy škol v tendenci jejich růstu nebo klesání, neboť školy jsou příspěvkové organizace a měly by v hlavní činnosti hospodařit s výsledkem hospodaření rovnající se nule. Vliv na výši ukazatelů má tedy hlavně počet žáků/děti a příspěvek zřizovatele, v menší míře pak výnosy z vlastní činnosti, zde se nejčastěji jedná o pronájmy učeben, tělocvičen v rámci hlavní činnosti, např. dle výroční zprávy školy Bystřice. Z přílohy č. 5 vyplývá, že během sledovaných let mají náklady i výnosy tendenci růstu, pouze u škol Horní Suchá v letech 2013 a 2015, Karviná-Fryštát v roce 2016, Orlová v roce 2016, Bukovec v letech 2013 a 2016, Hrádek v letech 2014 a 2015, Milíkov v letech 2014 a 2016 a Návsí v letech 2012 a 2014 byl zaznamenán pokles. Minimální průměrné náklady a výnosy škol za sledované období činily u školy Mosty u Jablunkova, a to náklady 3 122 tisíc Kč, výnosy 3 178 tisíc Kč, maximální pak u školy Český Těšín, a to náklady 32 460 tisíc Kč a výnosy 34 316 tisíc Kč.

Obr. č. 3.1: Hlavní činnost – porovnání průměrných nákladů, výnosů za období 2010–2016 (v tis. Kč)

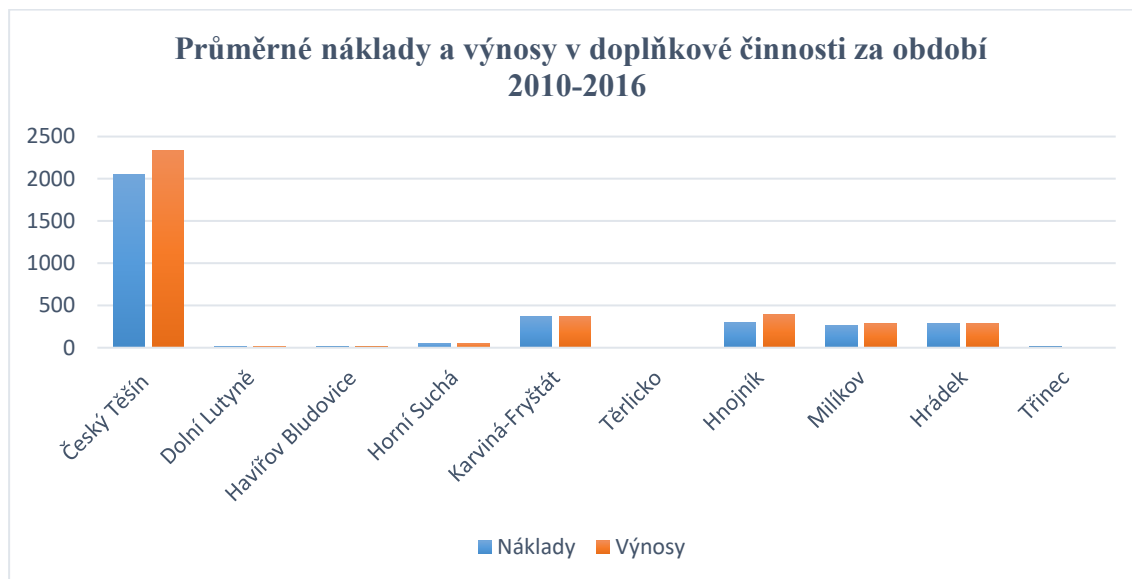

Zdroj: MF MONITOR., vlastní zpracování.

Na výše uvedeném obrázku č. 3.1 je možno sledovat výši zprůměrovaných nákladů a výnosů za všechny vybrané školy během sledovaného období. Z obrázku vyplývá, že většina škol hospodaří s menším rozpočtem, a to v rozmezí 3 až 10 mil. Kč.

Doplňková činnost organizací (DČ) – jak již bylo výše uvedeno je vymezena ve zřizovací listině a má být uskutečňována po splnění hlavních úkolů v oblasti výchovné a vzdělávací. Na doplňkové činnosti by měly školy mít zřízené živnostenské oprávnění, tzv. živnostenské listy. U vybraných 10 škol, které doplňkovou činnost vykonávají a jsou uvedené v příloze č. 6 a obrázku č. 3.2, je zřejmé, a to z údajů veřejné části Živnostenského rejstříku, že nejčastěji provozují činnost hostinskou. Jedná se o stravování cizích strávníků, docházejících seniorů a seniorů, kterým rozváží obědy pracovníci pečovatelských služeb. Mezi další doplňkové činnosti patří realitní činnost, kde se jedná o pronájem nebytových prostor a o provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti.

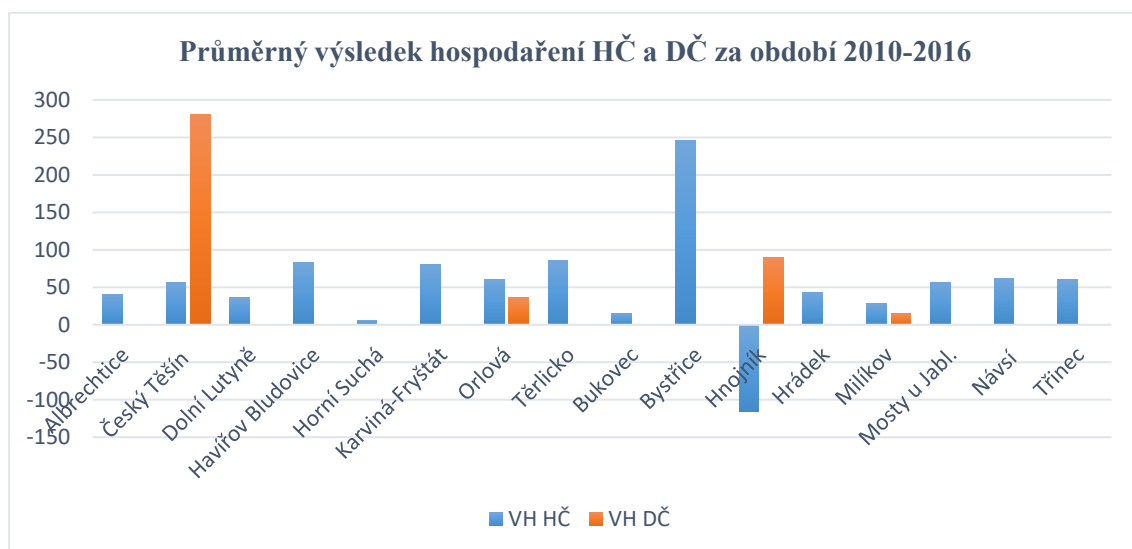
Obr. 3.2: Doplnková činnost – porovnání průměrných nákladů a výnosů za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Zdroj: MF MONITOR., vlastní zpracování.

Z výše uvedeného obrázku č. 3.2, lze usoudit velký přínos doplňkové činnosti u školy v Českém Těšíně, kdy její výnosy jsou průměrně vyšší než náklady o 280 tisíc Kč a zároveň i u školy Hnojník, kdy výnosy jsou vyšší o 90 tisíc Kč. U ostatních vybraných škol spíše výše výnosů pokrývá výši nákladů této činnosti nebo jen s maximálně 0,1% zisku, viz příloha č. 6 diplomové práce, kde je možno sledovat vývoj této činnosti podrobněji.

Obr. č. 3.3: Průměrný výsledek hospodaření za hlavní i doplňkovou činnost za období 2010–2016 (v tis. Kč)

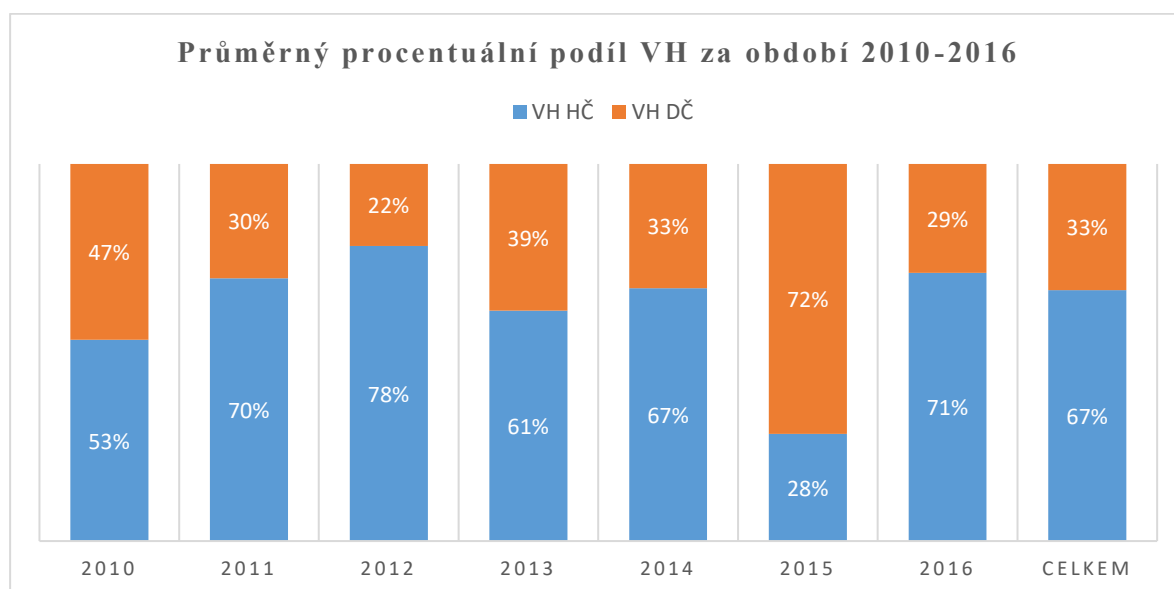

Zdroj: MF MONITOR., vlastní zpracování.

Výsledek hospodaření (VH) je považován za jeden z nejdůležitějších ukazatelů, jelikož umožňuje posoudit, jak organizace hospodaří. Následující grafické znázornění sleduje výsledek hospodaření u vybraných škol jako zprůměrovaný během sledovaného období, v příloze č. 7 je pak uveden podrobný vývoj výsledku hospodaření.

Z výše uvedeného obrázku č. 3.3 je zřejmé, že během sledovaných let hospodaří školy s kladným výsledkem hospodaření v rozmezí minimálně 6 tisíc Kč, až maximálně 246 tisíc Kč. Pouze jedna škola Hnojník vykazuje ztrátu během sledovaného období, ale zároveň se ji snaží pokrývat kladným výsledkem hospodaření z doplňkové činnosti. Za úvahu stojí se zamyslet nad školou v Českém Těšíně, kde VH HČ činí na celkovém VH 0,17 % a VH DČ 0,83 %. Největší VH HČ činí průměrně 246 tisíc Kč u školy Bystřice.

Obr. č. 3.4: Průměrný procentuální podíl výsledku hospodaření hlavní i doplňkové činnosti všech vybraných škol za jednotlivé i celkové období 2010–2016 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování.

V příloze č. 7 a ve výše uvedeném obrázku č. 3.4 je znázorněn podíl výsledku hospodaření DČ a HČ za celkové i jednotlivé období. Pro účely této komparace, byly vybrány všechny školy i ty, které doplňkovou činnost neprovádějí, a přesto tvoří doplňková část významný podíl výsledku hospodaření. Je zřejmé, že podíl na výsledku hospodaření v jednotlivých letech činí v rozmezí 22 % až 72 %, celkem DČ (VH DČ) 33 % a HČ (VH HČ) 67 %.

4 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH ŠKOL S POLSKÝM JAZYKEM VYUČOVACÍM V LETECH 2010–2016

Cílem této kapitoly je zhodnocení hospodaření 16 vybraných škol s polským jazykem vyučovacím v letech 2010–2016. V první části bude základním ukazatelem finanční analýzy počet žáků ZŠ a dětí MŠ dle skutečnosti, procentuální naplněnosti škol dle kapacity a naplněnosti na třídu. Dále bude provedeno zhodnocení hlavní činnosti, a to zhodnocení výnosů: na transfery a ostatní výnosy a nákladů: na mzdové, energie a na ostatní provozní náklady a. V konečné fázi bude proveden hlavní cíl diplomové práce, a to finanční analýza nákladů a výnosů na jednotku. Jednotkou se rozumí:

- jeden žák/dítě podle skutečné naplněnosti;
- jeden žák/dítě podle kapacity škol;
- naplněnost třídy (minimální, maximální, průměrná);
- jeden obyvatel příslušné obce s polskou národností.

4.1 Počty žáků a dětí vybraných škol

Hlavním ukazatelem pro financování všech škol v ČR i pro úspěšnost v konkurenceschopnosti škol je optimální počet studujících žáků a naplněnost tříd dle kapacity školy. Naplněnost školy ovlivňuje řada faktorů, jedním z nejdůležitějších je demografický vývoj obyvatelstva, umístění školy v rámci dostupnosti pro dojíždějící žáky, vybavenost školy, zaměření výuky škol, ale také dobrá pověst či jméno školy. V rámci polské národnosti již nehraje významnou roli naplněnost tříd, počty žáků, ale jak již výše bylo zmíněno národnostní menšina a tradice.

V následující části diplomové práce je srovnán vývoj a naplněnost počtu žáků ZŠ, viz tabulka č. 4.1 a dětí MŠ, viz tabulka č. 4.2 vybraných škol během sledovaného období 2010–2016 a vývoj naplněnosti tříd, viz příloha č.8, a graf č. 4. 1.

U **žáků ZŠ** je zřejmé, že do roku 2012 u většiny škol je tendence růstu počtu, tím i naplněnosti, v roce 2013 až 2016 je zachycen pokles počtu. Výjimkou jsou školy v okrese Frýdek-Místek a v okrese školy Horní Suchá, Těrlicko a škola Český Těšín, u které činí nárůst od roku 2013 75 žáků.

Tabulka č. 4.1: Počet žáků ZŠ vybraných škol s polským jazykem vyučovacím za období 2010–2016

Název školy	Kapacita	Položka	Rok							Průměr
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná										
Albrechtice	50	Počet žáků	16	16	15	15	18	10	11	14
		% naplněn.	32	32	30	30	36	20	22	28
Český Těšín	550	Počet žáků	321	318	350	348	371	407	423	363
		% naplněn.	58	58	64	63	67	74	77	66
Dolní Lutyně	120	Počet žáků	38	39	45	35	41	38	12	35
		% naplněn.	32	33	38	29	34	32	10	30
Haviřov	90	Počet žáků	59	58	58	55	60	56	54	57
		% naplněn.	66	64	64	61	67	62	60	63
Bludovice	100	Počet žáků	73	71	75	82	83	88	98	81
		% naplněn.	73	71	75	82	83	88	98	81
Horní Suchá	100	Počet žáků	73	71	75	82	83	88	98	81
		% naplněn.	73	71	75	82	83	88	98	81
Karviná-Fryštát	375	Počet žáků	159	159	155	163	163	159	149	158
		% naplněn.	42	42	41	43	43	42	40	42
Orlová	50	Počet žáků	16	15	13	13	16	16	12	14
		% naplněn.	32	30	26	26	32	32	24	28
Těrlicko	35	Počet žáků	21	21	18	20	22	23	26	22
		% naplněn.	60	60	51	57	63	66	74	63
okres F-M										
Bukovec	85	Počet žáků	35	35	34	31	35	36	33	34
		% naplněn.	41	41	40	36	41	42	39	40
Bystřice	238	Počet žáků	153	151	152	163	170	170	163	160
		% naplněn.	64	63	64	68	71	71	68	67
Hnojník	150	Počet žáků	103	101	106	113	117	118	129	112
		% naplněn.	69	67	71	75	78	79	86	75
Hrádek	43	Počet žáků	32	29	35	31	23	27	32	30
		% naplněn.	74	67	81	72	53	63	74	70
Milíkov	30	Počet žáků	21	21	20	22	24	21	19	21
		% naplněn.	70	70	67	73	80	70	63	70
Mosty u Jablunkova	25	Počet žáků	18	16	17	15	22	22	17	18
		% naplněn.	72	64	68	60	88	88	68	72
Návsí	50	Počet žáků	21	21	24	26	27	24	28	24
		% naplněn.	42	42	48	52	54	48	56	48
Třinec	628	Počet žáků	193	193	193	192	202	209	218	200
		% naplněn.	31	31	31	31	32	33	35	32

Zdroj: Pedagogické centrum Český Těšín, vlastní zpracování.

Nejvyšší počet **žáků ZŠ** 363 má průměrně škola Český Těšín s kapacitou 550 žáků, výuka ZŠ i MŠ probíhá na dvou vzdělávacích stupních, ve dvou budovách. Nejvyšší kapacitu má škola Třinec 628 žáků, kde mají k výuce pro ZŠ i MŠ 7 budov, na dvou vzdělávacích stupních. Nejnižší průměrný počet žáků 14 i povolenou kapacitu 28 žáků vybraných škol, mají dvě školy v okrese Karviná, a to Albrechtice a Orlová, poskytující první stupeň vzdělávání.

Kapacita naplněnosti dle školského rejstříku vybraných škol činí průměrně za sledované období 54,7 %. Z toho naplněnost škol v okrese Karviná je 50,1 % a v okrese Frýdek-Místek 59,2 %.

Nejvyšší naplněnost je u školy Horní Suchá v okrese Karviná 81 %, nejnižší 28 % již zmíněné výše u školy Albrechtice a Orlová. V okrese Frýdek-Místek má nejvyšší naplněnost škola Hnojník 75 %, nejnižší naplněnost 32 % škola Třinec.

V níže uvedené tabulce č. 4.2 je sledován vývoj počtu **dětí MŠ** a naplněnost dle povolené kapacity. Během sledovaného období, lze říci, že u většiny MŠ je vývoj rostoucí, v některých případech stagnující, jen v menší míře v roce 2015 a 2016 je zaznamenán pokles, a to u školy Horní Suchá, Těrlicko, Bukovec, Hrádek a Mosty u Jablunkova.

Nejvyšší počet dětí je zaznamenán v okrese Karviná u školy Český Těšín, a to 128, nejnižší u Albrechtic s počtem 18 dětí. V okrese Frýdek-Místek je nejvyšší počet u školy Třinec 122 dětí, nejnižší 19 dětí u školy Mosty u Jablunkova.

Kapacita naplněnosti dětmi MŠ je vyšší než u žáků ZŠ. Naplněnost dětmi za sledované období činila průměrně 82,5 %. Z toho v okrese Karviná 80,3 %, v okrese Frýdek-Místek 84,6 %. Nejvyšší naplněnost v okrese Karviná je u školy Český Těšín 98 %, nejnižší Těrlicko 40 %, v okrese Frýdek-Místek pak nejvyšší naplněnost má škola Třinec 98 % a nejnižší škola Hnojník 74 %.

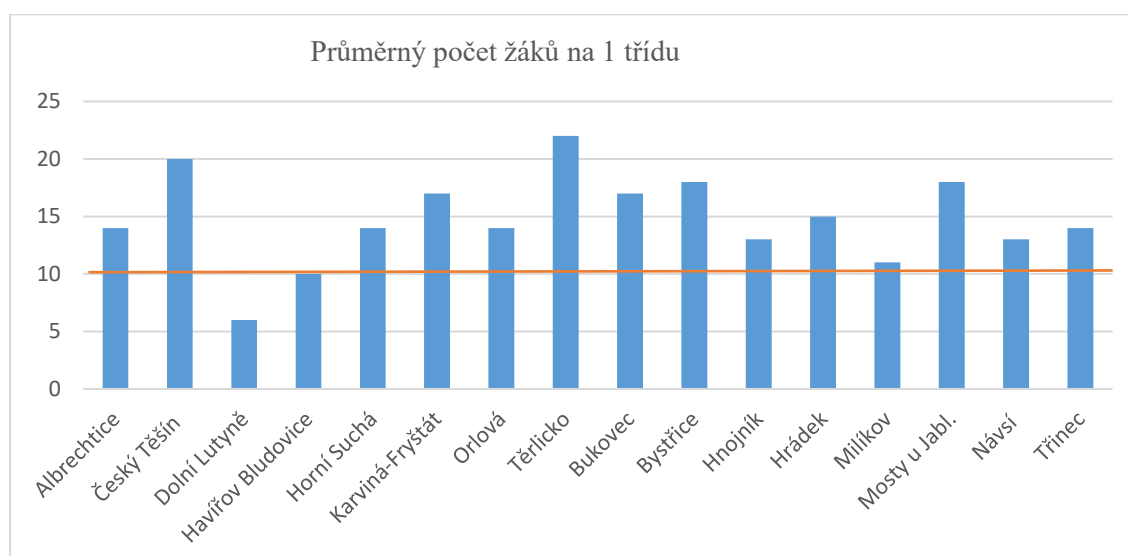
Tabulka č. 4.2: Počet dětí MŠ vybraných škol za období 2010–2016

Název školy	Kapacita	Položka	Rok							Průměr
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná										
Albrechtice	25	Počet dětí	13	13	20	19	19	20	20	18
		% naplněn.	52	52	80	76	76	80	80	72
Český Těšín	130	Počet dětí	124	123	130	130	130	130	130	12
		% naplněn.	95	95	100	100	100	100	100	98
Dolní Lutyně	22	Počet dětí	16	16	20	20	20	20	20	19
		% naplněn.	73	73	91	91	91	91	91	86
Haviřov	25	Počet dětí	25	25	24	25	25	22	25	24
Bludovice		% naplněn.	100	100	96	100	100	88	100	96
Horní Suchá	35	Počet dětí	34	34	34	32	31	33	23	32
		% naplněn.	97	97	97	91	89	94	66	91
Karviná-Fryštát	70	Počet dětí	62	63	62	65	57	69	70	64
		% naplněn.	89	90	89	93	81	99	100	91
Orlová	25	Počet dětí	16	16	17	17	17	16	17	17
		% naplněn.	64	64	68	68	68	64	68	68
Těrlicko	50	Počet dětí	20	20	20	25	21	20	13	20
		% naplněn.	40	40	40	50	42	40	26	40
okres F-M										
Bukovec	23	Počet dětí	18	18	20	22	23	23	22	21
		% naplněn.	78	78	87	96	100	100	96	91
Bystřice	66	Počet dětí	49	49	52	55	64	54	56	54
		% naplněn.	74	74	79	83	97	82	85	82
Hnojník	43	Počet dětí	26	26	28	28	28	43	43	32
		% naplněn.	60	60	65	65	65	100	100	74
Hrádek	30	Počet dětí	23	23	22	22	30	28	23	24
		% naplněn.	77	77	73	73	100	93	77	80
Milíkov	25	Počet dětí	20	21	21	21	19	20	23	21
		% naplněn.	80	84	84	84	76	80	92	84
Mosty u Jablunkova	24	Počet dětí	15	15	18	24	21	21	17	19
		% naplněn.	63	63	75	100	88	88	71	79
Návsí	28	Počet dětí	24	25	25	23	24	28	28	25
		% naplněn.	86	89	89	82	86	100	100	89
Třinec	125	Počet dětí	124	124	113	125	124	124	122	12
		% naplněn.	99	99	90	100	99	99	98	98

Zdroj: Pedagogické centrum Český Těšín, vlastní zpracování.

Součástí přílohy č. 8 diplomové práce je k použití pro další analýzy uveden vývoj počtu tříd vybraných škol a zároveň přepočet žáků škol na 1 třídu.

Obr. č. 4.1: Průměrný počet žáků na 1 třídu a minimální

Zdroj: Pedagogické centrum Český Těšín, vlastní zpracování.

Z obrázku č. 4.1 vyplývá, že nejvyšší průměr na třídu je u školy Těrlicko, a to 22 žáci, kde je pouze 1. stupeň, nejnižší pak u školy Dolní Lutyně, kde je průměrně 6 žáků na třídu. Škola Dolní Lutyně má 2 vzdělávací stupně a jak je zřejmé z přílohy č. 8 během sledovaného období má 5 tříd. V okrese Karviná je průměrně počet tříd 50, kdy naplněnost 1 třídy je 14,6 žáků a výuka probíhá v 5 školách s oběma stupni vzdělávacími a 3 školách s jedním stupněm vzdělávacím. V okrese Frýdek-Místek je průměrně 42 tříd a naplněnost jedné třídy činí 14,9 žáka, výuka probíhá ve 3 školách s dvěma stupni vzdělávacími a v 5 školách s jedním stupněm vzdělávacím.

Jak bylo výše uvedeno v podkapitole 2.3 pro vzdělávání příslušníků národnostních menšin platí určité podmínky pro zřízení třídy, a to nutnost naplněnosti třídy 10 žáky, na obrázku č. 4.1 je tato skutečnost graficky znázorněna a je zřejmé, že za sledované období škola Dolní Lutyně tuto podmínku nesplňuje.

Vývoj počtu dětí a žáků vybraných škol

V následující tabulce č. 4.3 je zachycen vývoj počtu dětí a žáků, a to z počátku sledovaného období roku 2010 a z roku 2016. Je zřejmé, že počet dětí i žáků ve vybraných školách roste.

Tabulka č. 4.3: Srovnání počtu žáků ZŠ, dětí MŠ a tříd vybraných škol za období 2010 a 2016

Název školy	Rok 2010			Rok 2016			Rozdíl %		
	Děti MŠ	Žáci ZŠ	Třídy	Děti MŠ	Žáci ZŠ	Třídy	Děti	Žáci	Třídy
okres Karviná									
Albrechtice	13	16	1	21	16	1	61,6	0,0	0,0
Český Těšín	124	321	17	130	439	23	4,8	36,8	35,3
Dolní Lutyně	16	38	5	21	14	5	31,3	-63,0	0,0
Haviřov Bludovice	25	59	6	25	58	6	0,0	-1,7	0,0
Horní Suchá	34	73	6	20	96	6	-41,2	31,5	0,0
Karviná-Fryštát	62	159	9	69	152	9	11,3	-4,4	0,0
Orlová	16	16	1	15	14	1	-6,3	-12,5	0,0
Těrlicko	20	21	1	16	25	1	-20,0	19,0	0,0
okres Frýdek-Místek									
Bukovec	18	35	2	23	33	2	27,8	-5,7	0,0
Bystřice	49	153	9	64	163	9	30,6	6,5	0,0
Hnojník	26	103	8	43	129	9	65,4	25,2	12,5
Hrádek	23	32	2	26	32	2	13,0	0,0	0,0
Milíkov	20	21	2	20	19	2	0,0	9,5	0,0
Mosty u Jablunkova	15	18	1	12	17	1	-20,0	-5,5	0,0
Návsí	24	21	2	27	28	2	12,5	33,3	0,0
Třinec	124	193	14	124	221	15	0,0	14,5	7,1

Zdroj: Pedagogické centrum Český Těšín. Statistika, Vlastní zpracování.

Během sledovaného období lze usoudit, že došlo v okrese Frýdek-Místek k vyššímu navýšení počtu dětí i žáků než v okrese Karviná, u tříd je růst zaznamenán u obou okresů. Počet dětí MŠ vzrostl průměrně o 16,2 % a žáků ZŠ o 9,7 %. Celkový největší nárůst, jak dětí, tak i žáků je možno vidět u školy v Hnojníku, kde zároveň došlo i k navýšení o 1 třídu na prvním stupni. V okrese Karviná došlo za sledované období k nárůstu dětí MŠ o 5,2 % a žáků ZŠ o 0,7 %.

4.2 Ekonomická analýza hospodaření vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Pro účely diplomové práce a pro použití srovnatelných kritérií pro analýzu je provedena bližší analýza nákladů a výnosů pouze za hlavní činnost, doplňková činnost je zřízena jen u 10 vybraných škol, jak již výše bylo popisováno.

V následující části bude provedeno procentuální plnění výnosů a nákladů v hlavní činnosti, dále porovnání výnosů na jednoho žáka/dítě z příspěvku zřizovatele a porovnání nákladů mzdových a provozních na jednoho žáka/ dítě.

4.2.1 Analýza výnosů v hlavní činnosti

Analýza výnosů se zabývá procentuálním plněním transferů škol a ostatními výnosy škol během sledovaného období. V příloze č. 11 je vykázána analýza výnosů v jednotlivých letech průměrně i procentuálně, dále níže je pak průměrné plnění vybraných škol graficky znázorněno.

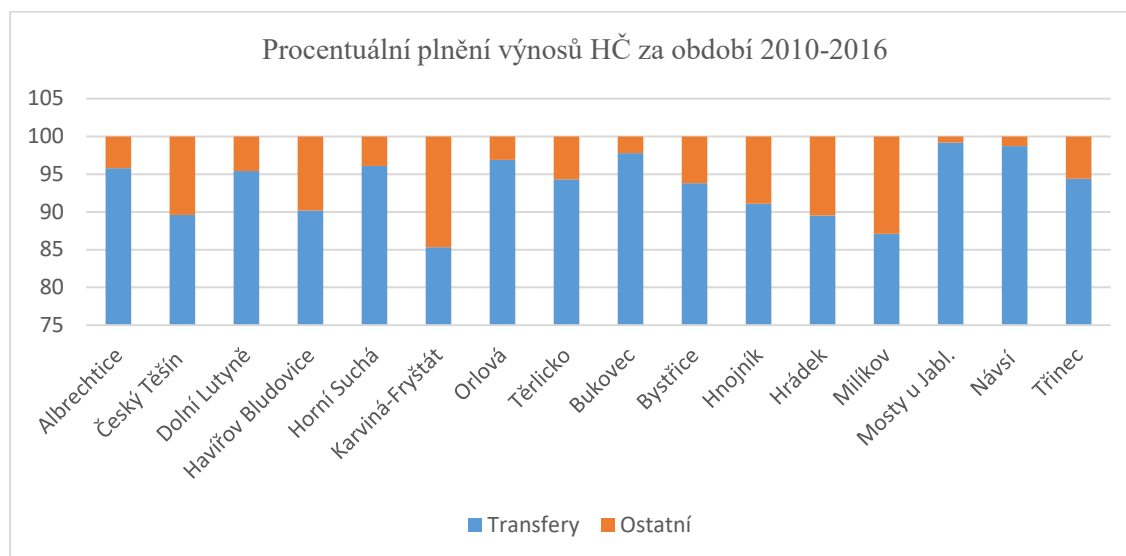
Transfery škol zde zahrnují přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (rozpočtu kraje), příspěvek zřizovatele a finanční prostředky získané z programů EU.

Finanční prostředky (transfery) jsou poskytovány nejčastěji na přímé výdaje na vzdělávání – účelový znak (ÚZ) 33353 a finanční prostředky z ostatních dotačních titulů vyhlášených MŠMT – rozvojové programy (RP), ve sledovaném období se jedná o RP Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání ÚZ 33017, RP Hustota a specifika ÚZ 33015, RP Zvýšení úrovně odměňování pedagogických pracovníků regionálního školství ÚZ 33051, RP Zvýšení úrovně odměňování pracovníků regionálního školství ÚZ 33052, RP Podpora výuky dalšího cizího jazyka ÚZ 33047. Pokud školy tyto přidělené prostředky během daného roku nevyčerpají, po vyúčtování je musí vrátit zpět na určený účet poskytovatele.

Příspěvek zřizovatele je poskytován jako neinvestiční příspěvek, kterým kryjí školy náklady spojené se svěřeným majetkem zřizovatele a pořízováním drobného majetku. Jedná se především o správu budov a s tím spojené provozní náklady – náklady na spotřebované energie, opravy majetku, služby, kancelářské potřeby, čisticí potřeby, provozní náklady v rámci školní jídelny na poskytovanou dotovanou stravu žáků ZŠ a dětí MŠ, pojištění žáků, náklady na materiál k výuce žáků aj. Další část příspěvku zřizovatele je využíván ke krytí odpisů dlouhodobého majetku, a v malém množství i k dofinancování platů a jejich odvodů nepedagogických pracovníků u ZŠ a MŠ. Zřizovatel může poskytovat i investiční příspěvky na nákup dlouhodobého majetku.

Ostatní výnosy zahrnují výnosy z vlastní činnosti, a to výnosy z prodeje služeb – u ZŠ stravování dětí, žáků a zaměstnanců, z pronájmů, dále výnosy z vlastních výkonů – jedná se o platby školného v MŠ a ŠD, dále čerpání fondů a finanční výnosy (připsané úroky z bankovních účtů). Celkově lze říci, že bez dotací a provozních příspěvků by školy nemohly plnit své cíle, ke kterým byly zřízeny, protože by nestačily svou činností pokrýt většinu nákladů spojených se vzděláváním.

Obr. č. 4.2: Procentuální plnění výnosů v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Na obrázku č. 4.2 je patrné, že největší část výnosů u vybraných škol tvoří transfery, a to průměrně v rozmezí od 85,3 % až 99,2 %. Výnosy z vlastní činnosti se podílejí průměrně v rozmezí od 0,8 % u školy Mosty u Jablunkova do 14,7 % Karviná-Fryštát, u obou škol se jedná nejčastěji o výnosy z prodeje služeb.

Příspěvek zřizovatele je pro účely diplomové práce uveden v tabulce č. 4. 5, kde je zhodnocena analýza příspěvku zřizovatele z roku 2010 a komparována na 1 žáka/dítě dle skutečné naplněnosti a dle kapacity škol. Novější informace o výši příspěvku nelze získat, neboť v roce 2010 došlo ke změně účetních standardů vybraných účetních jednotek a příspěvek zřizovatele není ve výkaze zisku již rozlišován, je účtován na stejném syntetickém účtu 672 – Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů. Pro analýzu bylo vybráno 8 škol, které správně účtovaly do roku 2010 příspěvek zřizovatele na syntetickém účtu 672 – Výnosy z nároku na prostředky rozpočtu územních samosprávných celků a příspěvky státního rozpočtu (na platy, ONIV) na syntetickém účtu Výnosy nároku na prostředky státního rozpočtu - 671, a tím byl příspěvek rozlišen ve výkazu zisku a ztrát.

Tabulka č. 4.4: Porovnání nákladů na jednoho žáka/dítě z příspěvku zřizovatele podle skutečnosti a kapacity vybraných škol v roce 2010

Název školy	Výnosy celkem (tis. Kč)	Příspěvek zřizovatele (tis. Kč)	% plnění k výnosům	Počet žáků /dětí	Kapacita žáků/dětí	Příspěvek dle skutečnosti tis. Kč	Příspěvek dle kapacity tis. Kč	Rozdíl v % skuteč. a kap.
okres Karviná								
Dolní Lutyně	4433	903	20,3	54	142	16,7	6,4	61,7
Horní Suchá	9188	2910	31,7	107	135	27,2	21,6	20,6
Karviná-Fryštát	18883	3321	17,6	221	445	15,1	7,5	50,3
Orlová	2899	558	19,2	32	75	17,4	7,4	57,5
okres Frýdek-Místek								
Bystřice	13072	1700	13,0	202	304	8,4	5,6	33,3
Hnojník	8722	545	6,2	129	193	4,2	2,8	33,3
Mosty u Jablunkova	2807	540	19,2	33	49	16,4	11,0	32,9
Návsí	3479	814	23,4	45	78	18,1	10,4	42,5

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

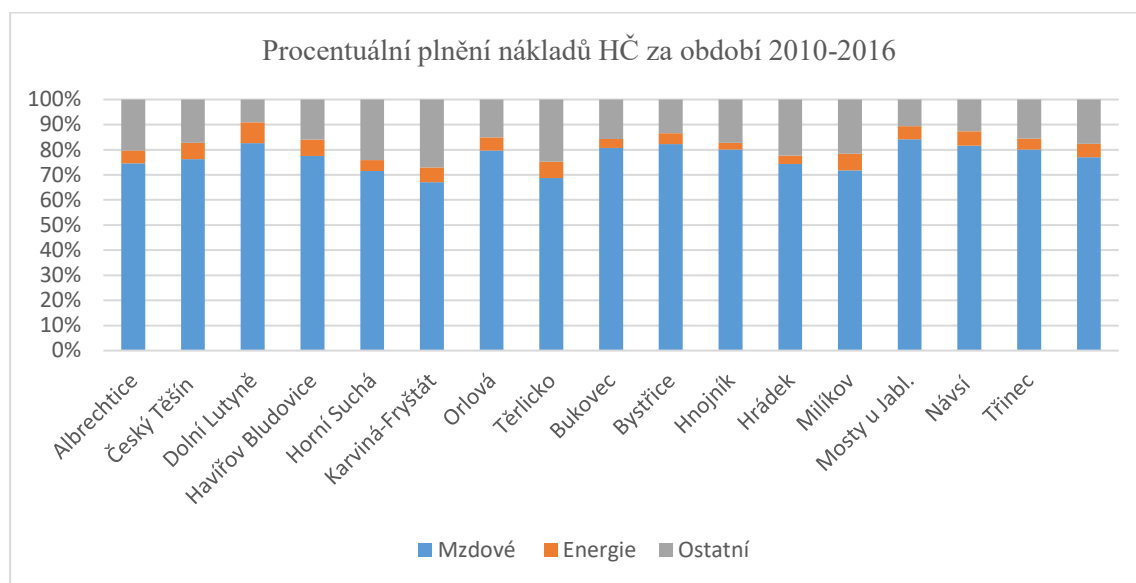
Z výše uvedené tabulky č. 4.4 lze usoudit, že příspěvek zřizovatele se podílí na výnosech celkem v rozmezí 6,2 % až 31,7 %. Z analýzy příspěvku na žáka a dítě dle skutečnosti vybraných škol vyplývá, že větším příspěvkem jsou dotovány menší školy a není zde rozdíl, zda se jedná o školy s prvním stupněm nebo oběma, rozdíl vyplývá spíše v množství budov, kde výuka probíhá, a tím vyšší náklady na jejich správu. Největší příspěvek na žáka a dítě získala Horní Suchá, která má 2 vzdělávací stupně a 5 budov. Nejmenší příspěvek obdržela škola Hnojník, má 2 vzdělávací stupně a 3 budovy, ale provozuje doplňkovou činnost, kterou pokrývá ztrátu z hlavní činnosti během roku 2010. Z pohledu majetku a množství budov lze říci, že škola Orlová z okresu Karviná i škola Návsí z okresu Frýdek-Místek má výhodný příspěvek na žáka a dítě, neboť jsou hospodářem pouze 1 budovy a mají pouze 1 stupeň vyučovací, tím by mohl vzniknout předpoklad lepší vybavenosti těchto škol. Z analýzy škol dle kapacity vyplývá, že pokud by byla plná naplněnost škol, příspěvek na jednoho žáka a dítě by mohl být snížen v průměru o 41,5 %.

4.2.2 Analýza nákladů v hlavní činnosti

V příloze č. 9 diplomové práce jsou sledovány náklady hlavní činnosti v tisících Kč, jednotlivě za každý rok, dále jejich průměrná hodnota během 7 let a procentuální podíl na celkových nákladech. Jedná se o celkové náklady, náklady mzdové, náklady na energie a ostatní provozní náklady. Mzdové náklady zahrnují náklady na platy, na jejich odvody sociální a zdravotní,

zákonně pojištění, dále příspěvek 2 % z platu do fondu FKSP, náhradu mzdy, kterou vyplácí zaměstnavatel během 14 dnů pracovní neschopnosti a na jiné zákoně sociální náklady. Náklady na energie souvisí se spotřebou el. energie, plynu, tepla, vody a stočného. Náklady ostatní, zde jsou zahrnuty všechny ostatní spojené s provozem škol.

Obr. č. 4.3: Procentuální plnění nákladů v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016

Zdroj: MF MONITOR., vlastní zpracování.

Na výše uvedeném obrázku č. 4.3 je sledován procentuální plnění jednotlivých nákladů na nákladech celkových. Nejvyšším procentem se na nákladech podílí mzdové náklady, a to 84,1 % škola Mosty u Jablunkova, nejnižším 67,4 % Karviná-Fryštát. Dalšími náklady, které již mají menší procento nákladovosti, ale jsou nutné pro provoz jsou ostatní náklady, kde nejvyšší hodnotu vykazuje škola Karviná-Fryštát 27,1 %, nejnižší Dolní Lutyně 9,1 %. Energie se nejvyšší mírou podílí na nákladech u školy Dolní Lutyně 8,3 %, která provádí výuku v jedné budově, nejnižší pak u školy Hnojník 2,7 %, zde vykazuje škola 3 budovy.

4.2.3 Analýza mzdových a provozních nákladů na jednotku

V této části diplomové práce je provedena analýza mzdových a provozních nákladů během sledovaného období 2010–2016. Výstupem je přepočet nákladů na jednotku. Jednotkou se v tomto případě rozumí jeden žák a dítě při skutečné naplněnosti škol, zprůměrované do grafického vyjádření, viz obrázek č. 4.4. V příloze č. 12 a č. 13 jsou detailně rozepsány celkové náklady každého sledovaného roku a přepočtené na jednoho žáka/dítě vybraných škol.

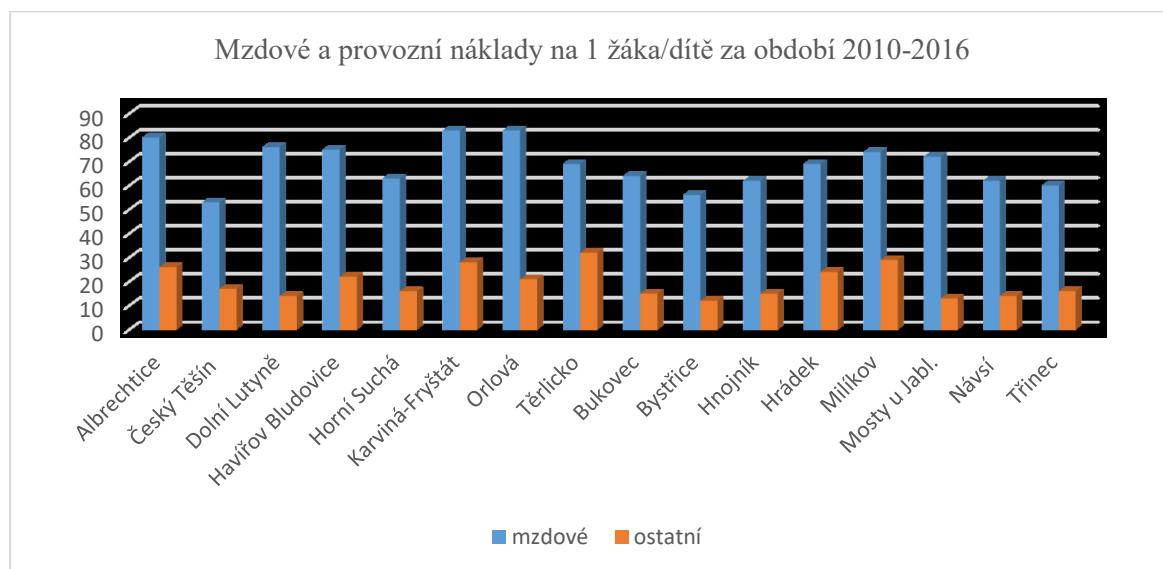
Z přílohy č. 12 lze usoudit, že mzdové náklady na jednoho žáka/ dítě mají rostoucí tendenci, pohybují se v rozmezí od 53 až 83 tisíc Kč ročně, dále je zřejmé, že v okrese Karviná jsou vyšší mzdové náklady na žáka/dítě než v okrese Frýdek-Místek, kde činí mzdové náklady ve sledovaném období průměrně 73 tisíc Kč na žáka/dítě, v okrese Frýdek-Místek činí 65 tisíc Kč.

Provozní náklady na jednoho žáka/dítě v příloze č. 13 diplomové práce se pohybují v rozmezí od 12 až 32 tisíc Kč ročně. Z tabulky lze usoudit, že během sledovaných let mají náklady rostoucí i klesající tendenci, zde záleží spíše na ceně energií, na dovybavení škol, opravách v jednotlivých letech aj.

V níže uvedeném grafu č. 4. 4 lze průměrně zhodnotit a porovnat náklady na jednoho žáka/dítě mezi vybranými školami.

Nejvyšší mzdové náklady 83 tisíc na žáka a dítě z grafu vyplývající, jsou u školy Karviná-Fryštát a Orlová, nejnižší pak u školy Český Těšín 53 tisíc Kč. Provozní náklady nejvyšší činí u školy Těrlicko 32 tisíc Kč a nejnižší u školy Bystřice 12 tisíc Kč.

Obr. č. 4.4: Průměrné mzdové a provozní náklady vybraných škol na jednoho žáka/dítě za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Z obrázku č. 4.4 lze usoudit, že vyšší náklady mzdové se vyskytují v okrese Karviná, a to z důvodu vyššího počtu tříd v kraji i z důvodu více škol se vzděláváním na druhém stupni.

4.3 Analýza celkových nákladů vybraných škol na jednotku

Posledním společným kritériem je analýza porovnání celkových průměrných nákladů na jednotku vybraných škol, a to na:

- 1 žáka/dítě dle zprůměrované skutečné naplněnosti,
- 1 žáka/dítě dle kapacity, tj. možnosti využití plně povolené kapacity uvedené v rejstříku škol a školských zařízení,
- naplněnost třídy, a to kritérium při minimální, maximální a průměrné naplněnosti,
- přepočet průměrných celkových nákladů na jednoho obyvatele polské národnosti svého zřizovatele.

Po této analýze jsou školy rozděleny a zhodnoceny do kategorií dle podobnosti a z hlediska naplněnosti, zároveň graficky znázorněny.

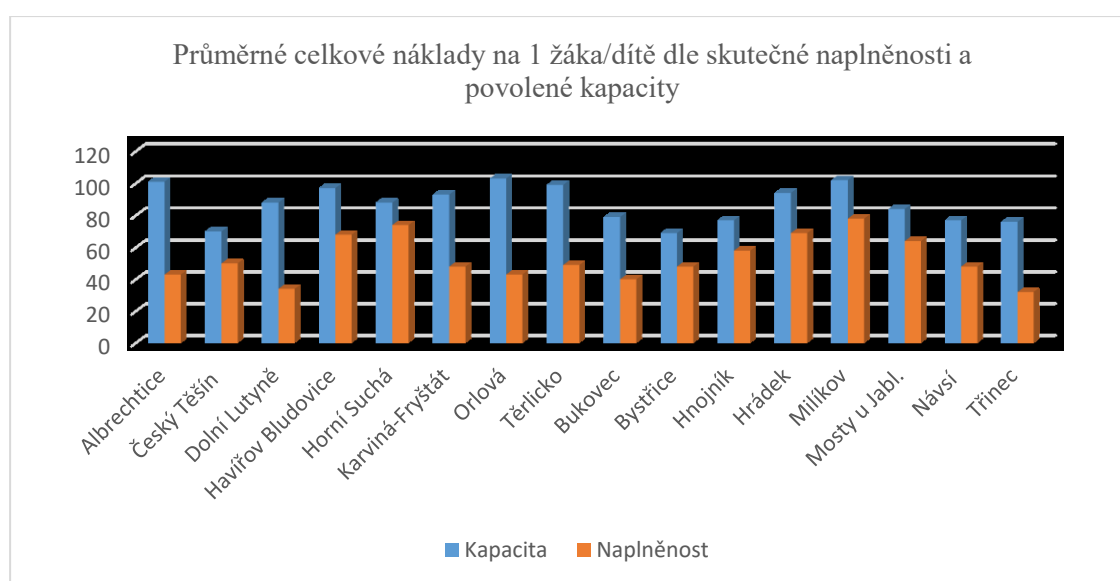
Tabulka č. 4.5: Porovnání průměrných celkových nákladů vybraných škol na 1 žáka/dítě dle naplněnosti a kapacity za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Název školy	Náklady celkem	Skutečná naplněnost	Náklady na žáka/dítě podle naplněnosti	Kapacita	Náklady na žáka/dítě podle povolené kapacity	% úspora při plné kapacitě
okres Karviná						
Albrechtice	3220	32	101	75	43	57
Český Těšín	34260	491	70	680	50	28
Dolní Lutyně	4760	54	88	142	34	61
Havířov Bludovice	7830	81	97	115	68	30
Horní Suchá	9994	113	88	135	74	16
Karviná-Fryštát	20713	222	93	445	48	48
Orlová	3208	31	103	75	43	58
Těrlicko	4170	42	99	85	49	51
okres Frýdek-Místek						
Bukovec	4360	55	79	108	40	49
Bystřice	14679	214	69	304	48	30
Hnojník	11126	144	77	193	58	25
Hrádek	5067	54	94	73	69	27
Milíkov	4294	42	102	55	78	24
Mosty u Jablunkova	3122	37	84	49	64	24
Návsí	3768	49	77	78	48	38
Třinec	24418	322	76	753	32	58

Zdroj: Vlastní zpracování.

Ve výše uvedené tabulce č. 4.5 je proveden přepočet celkových průměrných nákladů vybraných škol na jednoho žáka/dítě, a to dle skutečné naplněnosti a dle povolené nejvyšší kapacity škol, zároveň je vyčíslena % úspora při plné kapacitě. Náklady na jednoho žáka/dítě se pohybují v rozmezí 70 až 103 tisíc Kč, průměrně za vybrané školy činí náklad 87 tisíc Kč, pokud by školy hospodařily s povolenou kapacitou, pak by se náklady na jednoho žáka snížily u všech vybraných škol průměrně až o 39 %. Pro názornost situace nákladů je provedeno jejich grafické znázornění, viz níže obrázek č. 4.5.

Obr. č. 4.5: Průměrné celkové náklady vybraných škol na jednoho žáka/dítě dle skutečné naplněnosti a povolené kapacity za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Obrázek č. 4.5 názorně vypovídá, že u některých vybraných škol je rozdíl nákladů více jak dvojnásobný, a to u školy Albrechtice, Dolní Lutyně, Třinec. Z toho vyplývá, a je to na rozhodnutí zřizovatelů škol, zda by nebyla vhodná aktualizace kapacit, popř. používat školy i k dalším účelům.

Dalším kritériem pro zhodnocení hospodaření je vliv celkových průměrných nákladů na **naplněnost třídy**, a to při minimální, maximální a průměrné naplněnosti.

Současný systém financování neumí zohlednit objektivní specifika regionálního školství ÚSC v jednotlivých krajích, např. rozdílnou velikostní strukturu mateřských a základních škol. Je postaven pouze na principu „financování na žáka“, jiný parametr nebere v úvahu. Nové plánované financování MŠMT má zohledňovat naplněnost tříd a oddělení MŠ a inkluzi, a to pomocí opravných koeficientů.

V následující části v tabulce č. 4.6 jsou porovnány průměrné celkové náklady k naplněnosti tříd.

Tabulka č. 4.6: Porovnání průměrných celkových nákladů vybraných škol dle naplněnosti tříd za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Název školy	Náklady celkem	Naplněno st tříd min.	Naplněno st tříd max.	Naplněno st tříd průměrná	Náklady při minimální naplněnos ti třídy	Náklady při maximální naplněnos ti třídy	Náklady při průměrné naplněnos ti třídy
okres Karviná							
Albrechtice	3220	10	18	14	322	179	230
Český Těšín	34260	17	23	19	2141	1557	1803
Dolní Lutyně	4760	2	9	6	2380	529	865
Haviřov Bludovice	7830	6	6	10	870	783	824
Horní Suchá	9994	12	16	14	833	625	714
Karviná-Fryštát	20713	17	18	17	1218	1151	1184
Orlová	3208	12	16	14	267	201	229
Těrlicko	4170	18	26	22	232	160	190
okres Frýdek-Místek							
Bukovec	4360	16	18	17	273	242	256
Bystřice	14679	17	19	18	863	773	816
Hnojník	11126	11	14	13	1011	795	890
Hrádek	5067	14	18	15	422	282	338
Milíkov	4294	10	12	11	429	390	409
Mosty u Jablunkova	3122	15	22	18	208	142	169
Návsí	3768	11	14	13	343	269	301
Třinec	24418	13	15	14	1874	1624	1740

Zdroj: Vlastní zpracování.

V další části je proveden přepočet průměrných celkových nákladů **na jednoho obyvatele** polské národnosti podle svého zřizovatele. Z níže uvedené tabulky č. 4.7 vyplývá, že celkové náklady vybraných škol v přepočtu na 1 obyvatele polské národnosti činí průměrně 37 tisíc Kč, zde však lze pozorovat vysoký náklad na 1 obyvatele u obce Haviřov Bludovice, a to 392 tisíc Kč. Po bližší analýze bylo zjištěno, že k polské národnosti se hlásí 20 obyvatel obce, přičemž obec má 7830 obyvatel, školu Haviřov Bludovice navštěvuje průměrně 57 žáků, výuka probíhá v 6 třídách a na 2 vzdělávacích stupních. Je možné, že občané i když nemají polskou příslušnost, přesto posílají své děti do těchto škol, a zároveň je škola Haviřov Bludovice spádová škola, kdy žáci a děti dojíždějí z obcí jiných.

Tabulka č. 4.7: Porovnání průměrných celkových nákladů vybraných škol na 1 obyvatele polské národnosti (v tis. Kč)

	Náklady celkem	Obyvatelé polské národnosti	Celkové náklady na 1 obyvatele polské národnosti
okres Karviná			
Albrechtice	3220	669	5
Český Těšín	34266	3333	10
Dolní Lutyně	4760	194	25
Haviřov Bludovice	7830	20	392
Horní Suchá	9994	741	13
Karviná-Fryštát	20713	3226	6
Orlová	3208	751	4
Těrlicko	4170	413	10
okres Frýdek-Místek			
Bukovec	4360	340	13
Bystřice	14679	1254	12
Hnojník	11126	161	69
Hrádek	5067	554	9
Milíkov	4294	387	11
Mosty u Jablunkova	3122	559	6
Návsí	3768	714	5
Třinec	24357	4868	5

Zdroj: Vlastní zpracování.

Nejnižší podíl mají zřizovatelé škol Těrlicko, Albrechtice, Návsí a Třinec, kdy se průměrné náklady pohybují ve výši 5 až 6 tisíc Kč.

4.3.1 Zhodnocení hospodaření vybraných škol

V této části diplomové práce jsou vybrané školy s polským jazykem vyučovacím, rozděleny do kategorií dle podobnosti a z hlediska naplněnosti do 100 a nad 100 žáků/dětí.

Do kategorie nad 100 žáků/dětí patří školy Český Těšín, Horní Suchá, Karviná-Fryštát, Bystřice, Hnojník a Třinec, jak je uvedeno níže v tabulce č. 4.8. Jedná se o školy s velkým počtem žáků, školy, které vzdělávají na dvou stupních, s počty tříd v rozmezí 6 až 17 žáků, i školy s větším počtem budov ve správě.

Tabulka č. 4.8: Zhodnocení hospodaření vybraných škol s počtem nad 100 žáků/dětí

	Děti, žáci	Kapacita	Stupeň	Třídy	Budovy	Třídy/žáci	Náklady/žák celkem	Náklady/žák kapacita	Mzdové/žák	Celkem/tř.	Náklady HČ	Výnosy HČ
okres Karviná												
Český Těšín	491	680	2	17	2	20	70	50	53	1803	34260	34316
Horní Suchá	113	135	2	6	5	14	88	74	75	714	9994	10000
Karviná-Fryštát	222	445	2	9	1	17	93	46	83	1184	20713	20793
Okres F-M												
Bystřice	214	304	2	9	3	18	69	48	56	816	14679	14925
Hnojník	144	193	2	8	3	13	77	58	62	890	11126	11009
Třinec	322	753	2	14	7	14	76	32	60	1740	24357	24418

Zdroj: Vlastní zpracování.

Největší hospodařící školou je škola Český Těšín s náklady v hlavní činnosti 34 260 tisíc Kč, výnosy 34 316 tisíc Kč, zároveň i v doplňkové činnosti má nejvyšší obrát a tím i výsledek hospodaření, který během sledovaného období činí průměrně 280 tisíc Kč. Z tabulky je dále zřejmé, že náklady na žáka celkem v této kategorii jsou v rozmezí 70 až 93 tisíc Kč, mzdové náklady v rozmezí 53 až 83 tisíc Kč. Mzdové náklady, jak z tabulky vyplývá, jsou u většiny vybraných škol s vyšším počtem žáků nižší.

Tabulka č. 4.9: Zhodnocení hospodaření vybraných škol s počtem do 100 žáků/dětí

	Děti, žáci	Kapacita	Stupeň	Třídy	Budovy	Třídy/žáci	Náklady/žák celkem	Náklady žák/kapacit	Mzdové/žák	Celkem/tř.	Náklady HČ	Výnosy HČ
okres Karviná												
Albrechtice	32	75	1	1	1	14	101	43	80	230	3220	3261
Dolní Lutyně	54	142	2	6	1	6	88	34	76	865	4760	4797
Haviřov Bludovice	81	115	2	6	1	10	97	68	75	824	7830	7913
Orlová	31	75	1	1	1	14	103	43	83	229	3208	3269
Těrlicko	42	85	1	1	1	22	99	49	69	190	4170	4256
Okres F-M												
Bukovec	55	108	1	2	2	17	79	40	64	256	4360	4374
Hrádek	54	73	1	2	2	15	94	69	69	338	5067	5116
Milíkov	42	55	1	1	1	11	102	78	74	409	4294	4322
Mosty u Jablunkova	37	49	1	1	2	18	84	64	72	169	3122	3178
Návsí	49	78	1	2	1	13	77	48	62	301	3768	3830

Zdroj: Vlastní zpracování.

Ve výše uvedené tabulce č. 4.9 jsou vybrány školy s počtem žáků/dětí do 100. Kritéria splnila škola Albrechtice, Dolní Lutyně, Haviřov Bludovice, Orlová, Těrlicko, Bukovec, Hrádek, Milíkov, Mosty u Jablunkova, Návsí. Tyto školy patří mezi školy s menším počtem žáků a dětí,

v rozmezí 32 až 81 žáků/dětí. Většina škol má pouze jeden stupeň vzdělávací, až na školu Dolní Lutyně a Karviná-Fryštát, kde jsou dva stupně vzdělávací, průměrný počet tříd je v rozmezí 1 až 6. Většina škol hospodaří s jednou budovou, kromě školy Bukovec, Mosty u Jablunkova a Hrádek, ty hospodaří se 2 budovami. V úvahu lze zmínit naplněnost tříd žáky, kdy z tabulky je zřejmé, že nejnižší je u školy Dolní Lutyně, kde je v přepočtu průměrně na jednu třídu 6 žáků. Výše rozpočtu, se kterým školy hospodaří, odpovídá jejich počtu žáků a podobnosti vybraných škol, žádná škola se výrazně neliší, jen škola Havířov Bludovice, ale to z důvodu vyššího počtu žáků.

Z výše uvedeného kapitoly vyplývá, že porovnáním průměrné skutečnosti počtu žáků a naplněnosti podle povolené kapacity zapsané ve školském rejstříku byl zjištěn nejvyšší počet žáků 363 u školy Český Těšín s naplněností 66 %, největší naplněnost 81 % Horní Suchá s počtem žáků 81. Kapacita naplněnosti dle školského rejstříku vybraných škol činí průměrně za sledované období 54,7 %.

V tabulce č. 4. 2 je sledován vývoj počtu dětí MŠ a naplněnost dle povolené kapacity. Kapacita naplněnosti dětmi MŠ, je vyšší než u žáků ZŠ. Naplněnost dětmi za sledované období činila průměrně 82,5 %. Z toho v okrese Karviná 80,3 %, v okrese Frýdek-Místek 84,6 %. Nejvyšší naplněnost je u školy Třinec a Český Těšín 98 %, nejnižší u školy Těrlicko 40 %. Naplněnost tříd činí průměrně v rozmezí 6 až 22 žáků.

Z účetních výkazů hospodaření bylo zjištěno, že se největší částí na hospodaření školy a na jejich výnosech podílí transfery, a to průměrně za sledované období 92,3 % (min. 85,3%, max. 99,2%), poskytnutý příspěvek zřizovatele, jeho výše zjištěna pouze v roce 2010 u 8 vybraných škol činí 18,8 % , komparováno na 1 žáka/dítě dle skutečné naplněnosti činí v rozmezí 4, 2 až 27,2 tisíc Kč, dle kapacity v rozmezí 2,8 až 21,6 tisíc Kč, při povolené a plně využitě kapacitě je ušetřeno průměrně za 8 škol 41,5 %. Vlastní činnosti se podílejí průměrně 7,8 % (min. 0,8 % max. 14,7 %.)

V rámci posuzování vybraných nákladových ukazatelů vyplynulo, že největší část tvoří náklady na platy a jejich odvody u 75,8 % (max. 84,1 %, min. 67,4 %) u energií 5,5 % (max. 8,3 %, min. 2,7 %), u provozních nákladů 18, 1 % (max. 27,1 %, min. 9,1 %). Analýzou byly zjištěné vyšší náklady u škol z důvodu zajišťování rozsáhlejšího chodu provozu školy (více budov), vyššího počtu dětí, žáků i zaměstnanců.

Jedno z posledních sledovaných kritérií u vybraných škol bylo porovnávání celkových nákladů na jednotku: na jednoho žáka/dítě dle zprůměrované skutečné naplněnosti tabulka č. 4.5, na

jednoho žáka/dítě v případě naplněnosti podle plně využití kapacity tabulka č. 4.5, naplněnosti třídy (min., max., průměr) tabulka č. 4.6, a na jednoho obyvatele polské národnosti tabulka č. 4.7. Z těchto analýz a komparací bylo zjištěno, viz tabulka č. 4. 8 a č. 4.9, že u školy s nejnižším počtem žáků/dětí (31) činí průměrné celkové náklady na jednoho žáka/dítě 103 tisíc Kč, u školy s nejvyšším počtem žáků/dětí (491) činí náklady na jednoho žáka 70 tisíc Kč. Závěrem bylo posouzeno, že při plné naplněnosti povolené kapacity škol by průměrné celkové náklady na jednoho žáka/dítě byly o 35 % nižší.

5 ZÁVĚR

Školství patří k jedné z nejvýznamnějších a finančně nejnáročnějších aktivit veřejného sektoru. Dosažení spravedlivého přístupu ke vzdělání, existence externalit a malé možnosti financování vzdělání z vlastních zdrojů mladého člověka je důvodem pro financování vzdělávání z veřejných zdrojů.

Diplomová práce byla zaměřena na zhodnocení hospodaření škol s polským vyučovacím jazykem v letech 2010–2016. **Hlavním cílem** bylo provedení zhodnocení hospodaření na konkrétních 16 školách s polským jazykem vyučovacím během sledovaného období, jejichž zřizovatelé jsou územně samosprávné celky – obce, města, statutární města, které se nacházejí v Moravskoslezském kraji na území okresů Frýdek-Místek a Karviná. Na společných kritériích, a to počtech žáků ZŠ, dětí MŠ, tříd, počtech obyvatelů příslušné obce s polskou národností a na společných ukazatelích nákladových, výnosových, bylo provedeno zhodnocení metodami analýzy, komparace, syntézy a hypotézy.

Dílčím cílem bylo zhodnocení příspěvkových organizací, analýzou dlouhodobého majetku, analýzou hospodaření v doplňkové činnosti a výsledku hospodaření.

Stanoveny byly tyto dvě hypotézy:

První hypotézou práce H1 je, že průměrné celkové náklady na žáka ZŠ a dítě MŠ jsou vyšší u škol s nižším počtem žáků ZŠ a dětí MŠ.

Druhou hypotézou H2 ověřující dílčí cíl je, že doplňková činnost se podílí na výsledku hospodaření všech vybraných škol zanedbatelnou částkou. Jako zanedbatelná je brána hodnota do 10 % celkového výsledku hospodaření.

V úvodu stanovené cíle a metody jsou naplňovány ve třech kapitolách této diplomové práce a dle zjištěných výsledků jsou zde hypotézy potvrzeny či vyvráceny.

V první kapitole je popsána teoretická část, a to školství v České republice, jeho financování a vzdělávání příslušníků národnostních menšin. Problematika školství je definována dvěma hlavními zákony – školským zákonem č. 564/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Vzdělávací systém v ČR je v současné době tvořen sítí škol a školských zařízení, které jsou samostatnými právními subjekty a hospodaří jako příspěvková organizace nebo školská právnická osoba, popř. jako organizační složka státu. Základní strukturu tvoří tři pásma vzdělání – primární, sekundární a terciární. Primární (základní) – ve školním roce 2016/17 se

vzdělávalo 906 188 žáků, naplněnost třídy činila v průměru 20 žáků. Sekundární (střední) – na středních školách se ve školním roce 2016/17 vzdělávalo 424 849 žáků. Terciární (vysokoškolské) – v roce 2016 studovalo na vysokých školách 311 824 studentů. Z analýzy vyplynulo, že na vysokých školách se počet studentů snižuje, a to z důvodu poklesu populace. V další části je popisováno financování školství, kdy z tabulky č. 2. 2 vyplynulo, že výdaje na školství rostou, i když procentuálně k podílu HDP jsou výdaje na stejné výši jako v roce 2010, a to 4,1 %. Hlavními zdroji příjmů školských zařízení jsou dotace ze státního rozpočtu na přímé vzdělávání v rámci závazných ukazatelů NIV, MP, ONIV, PZ a příspěvek na provoz. Dalšími příjmy jsou zdroje z rozvojových programů, z projektů Evropské unie, vlastní zdroje z hlavní a doplňkové činnosti, zdroje z fondů organizace (rezervní, odměn, investiční, FKSP) a z darů fyzických a právnických osob.

Základním principem přerozdělování finančních prostředků jsou republikové a krajské normativy, které jsou závislé na počtu žáků školy a počtu žáků naplněnosti tříd na jednoho pedagoga. Čím je více žáků, studentů, tím jsou dotace poskytované škole vyšší. V dnešní době však z tohoto principu financování vyplývá, že tato metoda není přínosem pro kvalitní výuku žáků, a proto MŠMT zvažuje změnu ve financování školství, kdy základní principy spočívají ve větší míře centralizace při financování RgŠ ÚSC, tím bude nahrazena část systému stávajících republikových a krajských normativů systémem normativů stanovených centrálně z úrovně MŠMT, a to u základních škol prostřednictvím normativů na školu, na pracoviště a na třídu, pro ně stanoví maximální možný rozsah vzdělávání, nebo maximální možný rozsah přímé pedagogické činnosti. Velký důraz bude kladen na pravdivost, úplnost a správnost vykazovaných údajů, které budou přímo sloužit pro stanovení části rozpočtu školy nebo školského zařízení.

Větší pozornost byla věnována **vzdělávání národnostních menšin**, jehož vymezení pojmu „národnostní menšina“ stanoví zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kritéria, podle kterých může být zřízena škola nebo třída s národnostní menšinou jsou obsažena v § 14 školského zákona, kdy pro zřízení tříd ZŠ je nutnost naplněnosti žáky nejméně 10 dětí na třídu, u MŠ naplněnost 8 dětí, středních škol 12 studentů. V České republice se pouze ve vlastním jazyce národnostní menšiny vzdělává polská národnostní menšina, a to v oblasti dvou okresů – Karviná a Frýdek-Místek a jak lze z tabulky č. 2.5 posoudit, počet těchto žáků se zvyšuje. Financování národnostní menšiny je pak zvýhodněno příplatkem k normativu, kdy u MŠ na

jedno dítě činí 0,2násobek příslušného finančního normativu, u žáků pak příplatek 0,4násobku a u žáka střední školy pak 0,15násobku.

V druhé kapitole teoreticko-praktické, jsou charakterizováni zřizovatelé škol, jejich obyvatelé s polskou národností, dále jsou charakterizovány příspěvkové organizace jako veřejnoprávní neziskové organizace, založené za účelem poskytování veřejných statků, zastoupeny především v oblasti školství, zdravotnictví, sociální péče, kultury. Hospodaří s majetkem zřizovatele, s majetkem vytvořeným vlastní činností, s finančními prostředky získanými z rozpočtu zřizovatele, z vlastní činnosti a doplňkové činnosti, dále hospodaří s peněžními fondy podle zákona č. 250/2000 sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, s peněžními dary a s prostředky získanými ze zahraničí a rozpočtu EU. Statutárním orgánem je ředitel/ředitelka. Nedílnou součástí chodu příspěvkových organizací je kontrolní činnost hospodaření podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále v této části je provedena charakteristika vybraných škol, analýza hospodaření v oblasti dlouhodobého majetku a přepočtení na 1 žáka/dítě, viz tabulka č. 3.3, kde byla zjištěna nejvyšší vybavenost školy v Milíkově, analýza peněžních fondů vybraných škol, kde v tabulce č. 3.4 je sledován vliv peněžních fondů na celkových výnosech, hospodaření v hlavní činnosti viz obrázek č. 3.1 jako celku i v doplňkové činnosti viz obrázek č. 3.2 a dále podíl výsledku hospodaření doplňkové a hlavní činnosti. Podíl HČ všech vybraných škol s polským jazykem vyučujícím činí 67 % a podíl DČ 33 %. Nejčastější doplňkovou činností školy vykonávají činnost hostinskou. Z obrázku č. 3.3 vyplývá, že největší průměrný celkový výsledek hospodaření za sledované období v DČ je u školy Český Těšín 280 tisíc Kč, za HČ je u školy Bystřice 246 tisíc Kč. Ztrátu z HČ vykazovala pouze 1 škola, a to Hnojník, která ji snižovala kladným výsledkem hospodaření v DČ.

Hypotézu H2 je možno vyvrátit, neboť dle zjištění, podíl výsledku hospodaření doplňkové činnosti na celkovém výsledku hospodaření činí 33 %, viz obrázek č. 3.4. v teoreticko-praktické části diplomové práce.

Třetí kapitola obsahuje praktickou část diplomové práce. Jsou zde provedeny na základě společných kritérií určitá srovnání, analýzy a komparace společných ukazatelů vybraných škol s polským jazykem vyučovacím během sledovaného období 2010-2016. V úvodní části je sledováno jako jedno z hlavních kritérií počet žáků ZŠ a dětí MŠ, počet tříd. Porovnáním průměrné skutečnosti počtu žáků a naplněnosti podle povolené kapacity zapsané ve školském rejstříku byl zjištěn nejvyšší počet žáků u školy Český Těšín, největší naplněnost byla zjištěna

u školy Horní Suchá. Kapacita naplněnosti dle školského rejstříku všech vybraných škol činí průměrně za sledované období 54,7 %.

Dále byl sledován vývoj počtu dětí MŠ a naplněnost dle povolené kapacity. Kapacita naplněnosti dětmi MŠ, je vyšší než u žáků ZŠ. Naplněnost dětmi za sledované období činila průměrně 82,5 %, vyšší naplněnost byla v okrese Frýdek-Místek. Školy Třinec a Český Těšín měly naplněnost nejvyšší, nejnižší škola Těrlicko. Počet žáků při naplněnosti tříd činí průměrně v rozmezí 6 až 22 žáků.

Z účetních výkazů hospodaření vyplynulo, že se největší částí na výnosech škol podílí transfery, a to průměrně za sledované období 92,3 %. Vlastní činnost se podílí průměrně 7,8 %.

V rámci posuzování vybraných průměrných nákladových ukazatelů škol je zřejmé, že největší část tvoří náklady na platy a jejich odvody u 75,8 %, provozní náklady 18, 1 % a náklady na energie 5,5 %. Analýzou byly zjištěné vyšší náklady u škol z důvodu zajišťování rozsáhlejšího chodu provozu školy (více budov), vyššího počtu dětí, žáků a zaměstnanců.

Jedno z posledních sledovaných kritérií u vybraných škol bylo porovnávání celkových nákladů na jednoho žáka/dítě dle zprůměrované skutečné naplněnosti na jednoho žáka/dítě v případě naplněnosti podle plně využití povolené kapacity a náklady na jednoho obyvatele polské národnosti. Z těchto analýz a komparací bylo zjištěno u školy s nejnižším počtem žáků/dětí (31) činí průměrné celkové náklady na jednoho žáka/dítě 103 tisíc Kč, u školy s nejvyšším počtem žáků/dětí (491) činí náklady na jednoho žáka 70 tisíc Kč. Závěrem bylo zjištěno, že při naplněnosti plně povolené kapacity škol by průměrné celkové náklady na jednoho žáka/dítě byly o 35 % nižší.

Hypotézu H1 potvrdit lze, neboť dle zhodnocení hospodaření se došlo k závěru, že průměrné celkové náklady na žáka/dítě jsou vyšší u škol s nižším počtem žáků/dětí, viz výše.

Závěrem lze konstatovat, že hospodaření škol je specifickou a velmi složitou záležitostí. Při něm se uplatňují závazné ukazatele, účelové zdroje, právní předpisy i nařízení stanovené orgány státní správy nebo územní samosprávy, jsou kontrolovány státní správou. Z analýzy dat během sledovaného období vybraných škol vyplývá, že hospodárně, účelně i efektivně využívají svěřený majetek, fondy a finanční prostředky. Ze vzorku školy Bystřice byla potvrzena skutečnost, škola hospodaří s finančními prostředky v souladu s příslušnými pravidly a pokyny, vzdělávání je v souladu se zásadami a cíli školského zákona, a to dle provedených inspekčních kontrol.

Vyšší efektivnost by mohly školy získat přehodnocením povolené kapacity škol, které mají ve svém právu zřizovatelé, např. využití budov k jiným ziskovým účelům nebo provozováním doplňkové činnosti, a tím umožnění efektivněji vynakládaných nově získaných finančních zdrojů.

Zjištěné poznatky uvedené v diplomové práci v rámci použitých metod, v oblasti financování příspěvkových organizací, ve školství a v oblasti zhodnocení hospodaření vybraných škol mohou být přínosem pro další vývoj těchto organizací.

Seznam použité literatury

Odborná literatury

1. MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku 2011*. 2. aktualizované vydání Ostrava: ANAG, 2011. Účetnictví (Anag). 191 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
2. BREWER, Dominic J. and Patric J. McEWAN (eds.). *Economic of Education*. San Diego: Elsevier, 2010. 383 s. ISBN 978-0-08-096530-7.
3. MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. aktualizované vydání Olomouc: Anag, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
4. MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKŮPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. *Příspěvkové organizace 2010* Praha: ASPI, 2010. Meritum (ASPI). 326 s. ISBN: 978-80-7357-533-5.
5. MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKŮPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. *Příspěvkové organizace 2012* Praha: ASPI, 2012. Meritum (ASPI). 396 s. ISBN 978-80-7357-736-0.
6. MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2014*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 267 s. ISBN 978-80-7478-527-6.
7. NEJEZCHLEB, Zdeněk. *Účetnictví školské příspěvkové organizace*. 1. vyd. Karviná: Paris, 2015. ISBN 978-80-87173-32-9.
8. OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
9. OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2011. C. H. Beck pro praxi. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
10. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualizované a rozšířené vydání Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
11. PEŠTÁLOVÁ, Lenka. *Školský zákon: zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání : stav k 1.1.2010*. 2., přeprac. vyd. Třinec: RESK, 2010. 267 s. ISBN 978-80-904324-1-3.
12. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe 2007*. s. 182

13. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualizované vydání Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
14. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. str.25. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.
15. STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.
16. TOMÁNEK, P., BEČICA, J. *Veřejné finance B*. 2014.
17. VALENTA, Jiří. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. Karviná: Paris, 2013. ISBN 978-80-87173-22-0.
18. VRABKOVÁ, Iveta, Ivana VAŇKOVÁ, Jiří BEČICA a Šárka KRYŠKOVÁ. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2017. ISBN isbn978-80-248-4028-4.

Elektronické zdroje

19. EUROPEAN COMMISSION: *Struktury vzdělávání a odborné přípravy v Evropě - Česká republika* [online]. 2010, s. 15 [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: www.msmt.cz/uploads/VKav_200/Eu_CZ_2010/educz_0910.pdf
20. *Klasifikace vzdělání (CZ-ICED)* [online]. [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011
21. MF MONITOR. [online]. [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/>
22. Národnostní menšiny kraji [online]. [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/>
23. *OP Výzkum, vývoj, a vzdělávání 2014 – 2020* [online]. [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://www.euoproject.cz/dotace-2014-2020/dotacni-programy-2014-2020/op-vyzkum-vyvoj-a-vzdelavani-2014-2020/>
24. *Polské národnostní školství v Moravskoslezském kraji* [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z http://www.msk.cz/skolstvi/polske_skolstvi.html
25. *Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RGŠ územních samosprávných celků na rok 2016 v úrovni MŠMT – KÚ* [online]. [cit. 2017-01-15]. Dostupné z

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/principy-normativniho-rozpisu-rozpocetu-primych-vydaju-rgs?source=rss>.

26. *Předpis č. 114/2002 Sb., Vyhláška Ministerstva financí o fondu kulturních a sociálních potřeb* [online]. [cit. 2015-12-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-114>
27. *Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice* [online]. [cit. 2017-12-30]. Dostupné z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocnizpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1>.
28. *Národnostní menšiny kraji* [online]. [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/>
29. *Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Albrechtice: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75026953>
30. *Základní škola s polským jazykem vyučovacím a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Český Těšín: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/48805491>
31. *Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Dolní Lutyně: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75029154>
32. *Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Havířov-Bludovice: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75027577>
33. *Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75029332>
34. *Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím-Szkola Podstawowa i Przedszkole Karviná-Fryštát: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/64628680>
35. *Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Orlová: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75026694>
36. *Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Żwirki i Wigury Těrlicko: Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*

- 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/70646066>
- 37. Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Bukovec: *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75027291>
- 38. Základní škola a mateřská škola Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366: *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/70942650>
- 39. Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im.Jana Kubisza Hnojník: *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75026716>
- 40. Základní škola s polským vyučovacím jazykem a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Hrádek 77: *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/70640181>
- 41. Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola-Przedszkole Milíkov: *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75026406>
- 42. Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Szkoła Podstawowa i Przedszkole příspěvková organizace 739 98 Mosty u Jablunkova 750 : *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/75029910>
- 43. Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Návsí: *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/70984000>
- 44. Základní škola a mateřská škola Gustawa Przeczka s polským jazykem vyučovacím Trinec: *Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za léta od 2011*
  - 2015. [online]. [cit. 2016-09-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/prispevkove-organizace/detail/70983721>

Legislativa

- 45. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů.
- 46. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

47. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších zákonů.
48. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, (obecní řízení), ve znění pozdějších předpisů.
49. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.
50. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
51. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
52. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
53. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.
54. Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
55. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších zákonů.
56. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
57. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní zdroje

58. Výroční zprávy Základní školy a mateřské školy Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice: 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016.

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DČ	Doplňková činnost
DEA	Data Envelopment Analysis
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FRM	Fond rezervní
HČ	Hlavní činnost
ISCED	International Standard Classification of Education
MF	Ministerstvo financí
MZ	Mzdové prostředky
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
NIV	Neinvestiční výdaje
Np	Průměrný počet jednotek výkonu připadající na 1 pedagog. prac.
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PZ	Počet zaměstnanců
Rgš	Regionální školství
RP	Rozvojové programy
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
ŠD	Školní družina
ÚSC	Územně samosprávný celek
ÚZ	Účelový znak

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2018

.....
Bc. Anna Marková

Seznam příloh

Příloha č. 1: Jmenný seznam škol se vzděláváním v polském jazyce

Příloha č. 2: Mapy všech škol s polským jazykem vyučovacím v okrese Karviná a Frýdek-Místek

Příloha č. 3: Datum zahájení činnosti vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Příloha č. 4: Dlouhodobý hmotný majetek vybraných škol s polským jazykem vyučovacím (v tis. Kč)

Příloha č. 5: Hlavní činnost – porovnání nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v letech 2010-2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 6: Doplnková činnost – porovnání nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v letech 2010-2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 7: Výsledek hospodaření za hlavní i doplňkovou činnost letích 2010-2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 8: Počet tříd a průměrná naplněnost žáky na jednu třídu vybraných škol s polským jazykem vyučovacím v letech 2010-2016

Příloha č. 9: Procentuální plnění nákladů v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 10: Srovnání nákladů - celkem, mzdové a ostatní v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 11: Procentuální plnění výnosů v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 12: Srovnání mzdových nákladů na žáka/dítě vybraných škol za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 13: Srovnání provozních nákladů na žáka/dítě vybraných škol za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Příloha č. 1: Jmenný seznam škol se vzděláváním v polském jazyce

- Mateřská škola - Przedszkole Jablunkov, Školní 800, příspěvková organizace
- Mateřská škola - Przedszkole, Vendryně č. 1, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace
- Polská základní škola - Polska Szkoła Podstawowa im. Wisławy Szymborskiej, Vendryně
- Polské gymnázium - Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, příspěvková organizace
- Základní škola a Mateřská škola, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, příspěvková organizace
- Základní škola a Mateřská škola Ropice, příspěvková organizace
- Základní škola a Mateřská škola Stonava
- Základní škola a mateřská škola Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystrice 366, okr. Frýdek-Místek, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Bukovec, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Szkoła Podstawowa i Przedszkole příspěvková organizace 739 98 Mosty u Jablunkova 750
- Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Návsí, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Albrechtice, Školní 11, okres Karviná, příspěvková organizace
- Základní škola a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Żwirki i Wigury Těrlicko, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola Gustawa Przeczka s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, příspěvková organizace
- Základní škola a Mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Dolní Lutyně Koperníkova 652 okres Karviná, příspěvková organizace

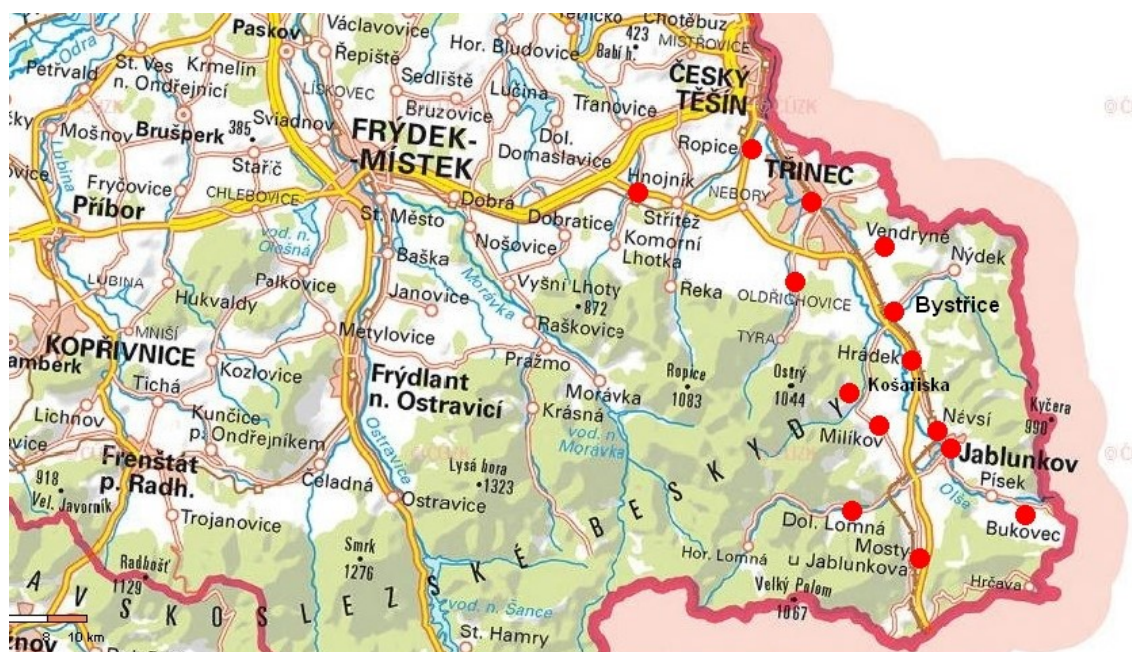

- Základní škola a Mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Havířov-Bludovice Selská 14, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím-Szkoła Podstawowa i Przedszkole Karviná-Fryštát, Dr. Olszaka 156
- Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Orlová, příspěvková organizace
- Základní škola H. Sienkiewiczze s polským jazykem vyučovacím Jablunkov, příspěvková organizace
- Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola - Przedszkole Milíkov, příspěvková organizace
- Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Český Těšín Havlíčkova 13 okres Karviná
- Základní škola s polským vyučovacím jazykem a Mateřská škola s polským vyučovacím jazykem Hrádek 77, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace
- Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola, Třinec, příspěvková organizace
- Mateřská škola - Przedszkole, Vendryně, Zaolší 615, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace
- Základní škola a Mateřská škola, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, příspěvková organizace
- Základní škola a mateřská škola Písek, příspěvková organizace

Příloha č. 2: Mapy všech škol s polským jazykem vyučovacím v okrese Karviná a Frýdek-Místek

Zdroj: vlastní zpracování

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 3: Datum zahájení činnosti vybraných škol s polským jazykem vyučovacím

Název školy	Datum zahájení činnosti	
	MŠ	ZŠ
okres Karviná		
Albrechtice	3.2.1996	3.1.1828
Český Těšín	29.1.1996	1.9.1923
Dolní Lutyně	29.1.1996	1.10.1914
Haviřov Bludovice	29.1.1996	8.11.1911
Horní Suchá	29.1.1996	1.9.1930
Karviná-Fryštát	1.9.1918	1.9.1918
Orlová	1.1.2003	1.9.1928
Těrlicko	1.9.2000	1.9.1921
okres Frýdek-Místek		
Bukovec	1.1.2003	1.9.1855
Bystřice	1.1.2003	1.9.1923
Hnojník	27.5.1996	1.9.1950
Hrádek	1.1.2003	1.9.1985
Milíkov	1.1.2003	12.10.1904
Mosty u Jablunkova	1.1.2003	Před rokem 1800
Návsí	1.1.2003	Před rokem 1800
Třinec	1.1.2003	1.9.1880

Zdroj: MŠMT Rejstřík škol a školských zařízení, vlastní zpracování.

**Příloha č. 4: Dlouhodobý hmotný majetek vybraných škol s polským jazykem vyučovacím
(v tis. Kč)**

Název školy	Druh majetku	Rok							Průměr
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná									
Albrechtice	Hmotný	1618	1597	1398	1412	1360	13082	1255	1421
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Český Těšín	Hmotný	11670	11415	11102	10878	15595	22252	26948	15591
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolní Lutyně	Hmotný	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Haviřov Bludovice	Hmotný	1011	19261	18809	18336	18102	17586	17075	15740
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Horní Suchá	Hmotný	12280	18152	17131	16280	15385	15094	14825	15592
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Karviná-Fryštát	Hmotný	16104	18798	18932	18516	17885	17850	17083	17881
	Nehmot.	53	39	25	21	17	14	10	26
Orlová	Hmotný	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Těrlicko	Hmotný	1217	1163	1177	1122	1066	1011	955	1102
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
okres Frýdek-Místek									
Bukovec	Hmotný	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Bystřice	Hmotný	802	714	628	1006	934	905	833	832
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Hnojník	Hmotný	0	0	251	213	6792	14083	2601	4788
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Hrádek	Hmotný	0	0	64	58	52	51	43	54
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Milíkov	Hmotný	377	19240	19240	19240	19240	19240	192402	16545
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Mosty u Jablunkova	Hmotný	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Návsí	Hmotný	0	0	0	0	0	55	85	70
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0
Třinec	Hmotný	430	353	281	325	309	345	457	357
	Nehmot.	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Příloha č. 5: Hlavní činnost – porovnání nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v letech 2010-2016 (v tis. Kč)

Název školy		Rok							průměr
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná									
Albrechtice	Náklady	2505	2688	3067	3514	3558	3736	3472	3220
	Výnosy	2551	2793	3073	3540	3602	3771	3496	3261
	VH (+,-)	46	105	6	26	44	35	24	41
Český Těšín	Náklady	29427	31885	32929	33818	34692	37470	39598	34260
	Výnosy	29279	31866	33092	33833	34727	37657	39755	34316
	VH (+,-)	-148	-19	163	15	35	187	157	56
Dolní Lutyně	Náklady	4432	4601	4833	5121	4619	4857	4859	4760
	Výnosy	4433	4659	4874	5221	4644	4857	4888	4797
	VH (+,-)	1	58	41	100	25	0	29	37
Haviřov Bludovice	Náklady	7203	7478	7875	7732	7869	8149	8505	7830
	Výnosy	7354	7716	8056	7732	7882	8149	8504	7913
	VH (+,-)	151	238	181	0	13	0	-1	83
Horní Suchá	Náklady	9188	9627	10258	9669	10349	10281	10586	9994
	Výnosy	9188	9622	10263	9646	10349	10323	10610	10000
	VH (+,-)	0	-5	5	-23	0	42	24	6
Karviná-Fryštát	Náklady	18858	18754	19300	20873	21333	23907	21967	20713
	Výnosy	18883	18885	19378	21066	21388	23950	22001	20793
	VH (+,-)	25	131	78	193	55	43	34	80
Orlová	Náklady	2848	2942	3168	3227	3310	3524	3439	3208
	Výnosy	2899	3008	3170	3307	3405	3587	3510	3269
	VH (+,-)	51	66	2	80	95	63	71	61
Těrlicko	Náklady	3561	3448	3996	4062	4104	4885	5132	4170
	Výnosy	3614	3592	3995	4250	4326	4885	5131	4256
	VH (+,-)	53	144	-1	188	222	0	-1	86
okres Frýdek-Místek									
Bukovec	Náklady	3640	4170	4329	4174	4314	4984	4907	4360
	Výnosy	3640	4186	4378	4174	4318	4984	4940	4374
	VH (+,-)	0	16	49	0	4	0	33	16
Bystřice	Náklady	12875	14310	13717	14409	15417	15717	16309	14679
	Výnosy	13077	14398	14155	14659	15739	15989	16460	14925
	VH (+,-)	202	88	438	250	322	272	151	246
Hnojník	Náklady	8743	9232	9921	10818	11648	14465	13053	11126
	Výnosy	8722	9137	9848	10707	11622	13563	13466	11009
	VH (+,-)	-21	-95	-73	-111	-26	-902	413	-116
Hrádek	Náklady	4558	4979	5110	5318	5224	5173	5110	5067
	Výnosy	4599	5055	5216	5318	5224	5173	5227	5116
	VH (+,-)	1	76	106	0	0	0	117	43
Milíkov	Náklady	3899	4010	4127	4305	4179	4848	4690	4294
	Výnosy	3942	4017	4273	4305	4179	4848	4690	4322

	VH (+,-)	43	7	146	0	0	0	0	28
Mosty u Jablunkova	Náklady	2781	2655	2861	3156	3208	3543	3650	3122
	Výnosy	2807	2735	2925	3192	3257	3605	3724	3178
	VH (+,-)	26	80	64	36	49	62	74	56
Návsí	Náklady	3476	3796	3487	3786	3724	3964	4144	3768
	Výnosy	3479	3897	3628	3786	3772	4097	4150	3830
	VH (+,-)	3	101	141	0	48	133	6	62
Třinec	Náklady	21847	22136	22779	24130	245112	27742	27782	24418
	Výnosy	21847	22025	22654	24130	24511	27742	27782	24384
	VH (+,-)	0	111	125	0	0	193	0	61

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

**Příloha č. 6: Doplnková činnost – porovnání nákladů, výnosů a výsledku hospodaření
v letech 2010-2016 (v tis. Kč)**

Název školy		Rok							průměr
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná									
Český Těšín	Náklady	2214	2181	2020	1995	1832	1829	2281	2050
	Výnosy	2454	2472	2280	2277	2132	2125	2571	2330
	VH (+,-)	240	291	260	282	300	296	290	280
Dolní Lutyně	Náklady	-	13	11	7	7	12	21	12
	Výnosy	-	13	13	7	7	12	31	14
	VH (+,-)	-	0	2	0	0	0	10	2
Haviřov Bludovice	Náklady	-	-	-	-	-	-	11	11
	Výnosy	-	-	-	-	-	-	11	11
	VH (+,-)	-	-	-	-	-	-	0	0
Horní Suchá	Náklady	-	-	-	-	101	0	1	51
	Výnosy	-	-	-	-	101	1	1	51
	VH (+,-)					0	1	0	0
Karviná-Fryštát	Náklady	401	359	468	432	406	265	230	366
	Výnosy	401	361	471	432	408	265	230	367
	VH (+,-)	0	2	3	0	2	0	0	1
Těrlícko	Náklady	6	11	10	10	6	5	6	8
	Výnosy	6	11	10	11	6	6	6	8
	VH (+,-)	0	0	0	1	0	1	0	0
okres Frýdek-									
Hnojník	Náklady	216	314	338	333	342	226	332	300
	Výnosy	342	437	412	416	435	227	459	390
	VH (+,-)	126	123	74	83	93	1	127	90
Hrádek	Náklady	-	-	-	-	-	274	299	287
	Výnosy	-	-	-	-	-	280	299	290
	VH (+,-)	-	-	-	-	-	6	0	3
Milíkov	Náklady	265	240	288	278	269	289	240	267
	Výnosy	276	245	319	290	285	307	254	282
	VH (+,-)	11	5	31	12	16	18	14	15
Třinec	Náklady	-	6	-	14	-	-	-	10
	Výnosy	-	6	-	14	-	-	-	10
	VH (+,-)	-	0	-	0	-	-	-	0

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Příloha č. 7: Výsledek hospodaření za hlavní i doplňkovou činnost letech 2010-2016 (v tis. Kč)

Název školy		Rok							průměr
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná									
Albrechtice	VH HČ	46	105	6	26	44	35	24	41
	VH DČ	0	0	0	0	0	0	0	0
	VH	46	105	6	26	44	35	24	41
Český Těšín	VH HČ	-148	-19	163	15	35	187	157	56
	VH DČ	240	291	260	282	300	296	290	280
	VH	92	272	423	297	335	483	447	336
Dolní Lutyně	VH HČ	1	58	41	100	25	0	29	36
	VH DČ	0	0	0	2	0	0	0	0
	VH	1	58	41	102	25	0	29	37
Haviřov Bludovice	VH HČ	151	238	181	0	13	0	-1	83
	VH DČ	0	0	0	0	0	0	0	0
	VH	151	238	181	0	13	0	-1	83
Horní Suchá	VH HČ	0	-5	5	-23	0	42	24	6
	VH DČ	0	0	0	0	0	1	0	0
	VH	0	-5	5	-23	0	43	24	6
Karviná-Fryštát	VH HČ	25	131	78	193	55	43	34	80
	VH DČ	0	2	3	0	2	0	0	1
	VH	25	133	81	193	57	43	34	81
Orlová	VH HČ	51	66	2	80	95	63	71	61
	VH DČ	1	58	41	100	25	0	29	36
	VH	52	124	43	180	120	63	100	97
Těrlícko	VH HČ	53	144	-1	188	222	0	-1	86
	VH DČ	0	0	0	1	0	1	0	1
	VH	53	144	-1	189	222	1	-1	87
okres Frýdek-Místek									
Bukovec	VH HČ	0	16	49	0	4	0	33	15
	VH DČ	0	0	0	0	0	0	0	0
	VH	0	16	49	0	4	0	33	15
Bystřice	VH HČ	202	88	438	250	322	272	151	246
	VH DČ	0	0	0	0	0	0	0	0
	VH	202	88	438	250	322	272	151	246
Hnojník	VH HČ	-21	-95	-73	-111	-26	-902	413	-116
	VH DČ	126	123	74	83	93	1	127	90
	VH	105	28	1	-28	67	-901	540	-27
Hrádek	VH HČ	1	76	106	0	0	0	117	43
	VH DČ	0	0	0	0	0	6	0	1
	VH	1	76	106	0	0	0	117	44
Milíkov	VH HČ	43	7	146	0	0	0	0	28
	VH DČ	11	5	31	12	16	18	14	15

	VH	54	12	177	12	16	18	14	43
Mosty u Jablunkova	VH HČ	26	80	64	36	49	62	74	56
	VH DČ	0	0	0	0	0	0	0	0
	VH	26	80	64	36	49	62	74	56
Návsí	VH HČ	3	101	141	0	48	133	6	62
	VH DČ	0	0	0	0	0	0	0	0
	VH	3	101	141	0	48	133	6	62
Třinec	VH HČ	0	111	125	0	0	193	0	61
	VH DČ	0	0	0	0	0	0	0	0
	VH	0	111	125	0	0	193	0	61

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Příloha č. 8: Počet tříd a průměrná naplněnost žáky na jednu třídu vybraných škol s polským jazykem vyučovacím v letech 2010-2016

Název školy		Rok							Průměr	1 třída
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
okres Karviná										
Albrechtice	Třídy	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Žáci	16	15	15	18	10	11	16	14	14
Český Těšín	Třídy	17	18	19	19	21	22	23	20	
	Žáci	318	350	348	371	407	423	439	379	19
Dolní Lutyně	Třídy	5	5	5	5	5	5	5	5	
	Žáci	39	45	35	41	38	12	14	32	6
Haviřov Bludovice	Třídy	6	6	6	6	6	6	6	6	
	Žáci	58	58	55	60	56	54	58	57	10
Horní Suchá	Třídy	6	6	6	6	6	6	8	6	
	Žáci	71	75	82	83	88	98	96	85	14
Karviná-Fryštát	Třídy	9	9	9	9	9	9	9	9	
	Žáci	159	155	163	163	159	149	152	157	17
Orlová	Třídy	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Žáci	15	13	13	16	16	12	14	14	14
Těrlicko	Třídy	1	1	1	1	2	2	2	1	
	Žáci	21	18	20	22	23	26	25	22	22
okres Frýdek-Místek										
Bukovec	Třídy	2	2	2	2	2	2	3	2	
	Žáci	35	34	31	35	36	33	33	34	17
Bystřice	Třídy	9	9	9	9	9	9	9	9	
	Žáci	151	152	163	170	170	163	163	162	18
Hnojník	Třídy	8	8	8	9	9	9	9	9	
	Žáci	101	106	113	117	118	129	129	116	13
Hrádek	Třídy	2	2	2	2	2	2	2	2	
	Žáci	29	35	31	23	27	32	32	30	15
Milíkov	Třídy	2	2	2	2	2	2	2	2	
	Žáci	21	20	22	24	21	19	19	21	11
Mosty u Jablunkova	Třídy	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Žáci	16	17	15	22	22	17	17	18	18
Návsí	Třídy	2	2	2	2	2	2	2	2	
	Žáci	21	24	26	27	24	28	28	25	13
Třinec	Třídy	14	14	14	15	15	15	15	15	
	Žáci	193	193	192	202	209	218	221	204	14

Příloha č. 9: Procentuální plnění nákladů v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Název školy		Ukazatel	Rok						průměr	% podíl
			2010	2011	2012	2013	2014	2015		
okres Karviná										
Albrechtice	Náklady celkem	2505	2688	3067	3514	3558	3736	3472	3220	100
	Z toho mzdové	1815	2140	2342	2575	2680	2748	2514	2402	74,6
	Energie	153	147	196	180	164	138	168	164	5,1
	Ostatní	537	401	529	759	714	850	790	654	20,3
Český Těšín	Náklady celkem	29427	31885	32929	33818	34692	37470	39598	34260	100
	Z toho mzdové	22311	23085	24930	25776	26637	28642	31664	26149	76,3
	Energie	2532	2491	3019	2010	1831	1816	1791	2213	6,5
	Ostatní	4584	6309	4980	6032	6224	7012	6143	5898	17,2
Dolní Lutyně	Náklady celkem	4432	4601	4833	5121	4619	4857	4859	4760	100
	Z toho mzdové	3780	3799	3974	4157	3850	3971	3994	3932	82,6
	Energie	342	383	406	483	353	382	413	395	8,3
	Ostatní	310	419	453	481	416	504	452	434	9,1
Haviřov-Bludovice	Náklady celkem	7203	7478	7875	7732	7869	8149	8505	7830	100
	Z toho mzdové	5607	5776	5982	5865	6178	6413	6641	6066	77,5
	Energie	707	633	499	493	384	422	426	509	6,5
	Ostatní	889	1069	1394	1374	1307	1314	1438	1255	16,0
Horní Suchá	Náklady celkem	9188	9627	10258	9669	10349	10281	10586	9994	100
	Z toho mzdové	6299	6733	6898	7068	7277	7548	8189	7145	71,5
	Energie	530	475	443	446	389	406	395	441	4,4
	Ostatní	2359	2419	2917	2155	2683	2327	2002	2409	24,1
Karviná-Fryštát	Náklady celkem	18858	18754	19300	20873	21333	23907	21967	20713	100
	Z toho mzdové	12774	13248	13552	13667	14233	14521	15237	13890	67,1
	Energie	1368	1300	1257	1282	1087	1105	1065	1209	5,8
	Ostatní	4716	4206	4491	5924	6013	8281	5665	5694	27,1
Orlová	Náklady celkem	2848	2942	3168	3227	3310	3524	3439	3208	100
	Z toho mzdové	2250	2257	2402	2576	2719	2852	2846	2557	79,7
	Energie	196	212	235	222	174	190	160	198	5,2
	Ostatní	402	473	531	429	417	482	433	452	15,1
Těrlicko	Náklady celkem	3561	3448	3996	4062	4104	4885	5132	4170	100
	Z toho mzdové	2485	2463	2783	2870	2961	3096	3405	2866	68,7
	Energie	169	143	215	452	298	318	301	271	6,5
	Ostatní	907	842	998	740	845	1471	1426	1033	24,8
okres Frýdek-Místek										
Bukovec	Náklady celkem	3640	4170	4329	4174	4314	4984	4907	4360	100
	Z toho mzdové	2485	3168	3578	3530	3624	4024	4210	3517	80,7
	Energie	169	192	147	183	129	135	152	158	3,6
	Ostatní	907	810	604	461	561	825	545	673	15,7
Bystřice	Náklady celkem	12875	14310	13717	144091	15417	15717	16309	14679	100
	Z toho mzdové	10701	10945	11286	11819	12812	13221	13768	12079	82,3

	Energie	621	548	566	623	633	702	731	632	4,3
	Ostatní	1553	2817	1865	1967	1972	1794	1810	1968	13,4
Hnojník	Náklady celkem	8743	9232	9921	10818	11648	14465	13053	11126	100
	Z toho mzdové	7089	7445	8302	8883	9531	10149	10954	8908	80,1
	Energie	662	602	179	172	152	203	179	307	2,7
	Ostatní	992	1185	1440	1763	1965	4113	1920	1911	17,2
Hrádek	Náklady celkem	4558	4979	5110	5318	5224	5173	5110	5067	100
	Z toho mzdové	3394	3533	3842	3994	3828	3704	4052	3764	74,3
	Energie	333	235	296	135	90	24	60	168	3,3
	Ostatní	831	1211	972	1189	1306	1445	998	1136	22,4
Milíkov	Náklady celkem	3899	4010	4127	4305	4179	4848	4690	4294	100
	Z toho mzdové	2810	2879	3069	3050	3163	3249	3359	3083	71,8
	Energie	305	313	329	373	232	261	174	284	6,6
	Ostatní	784	818	729	882	784	1338	1157	927	21,6
Mosty u Jablunkova	Náklady celkem	2781	2655	2861	3156	3208	3543	3650	3122	100
	Z toho mzdové	2249	2166	2398	2644	2737	3046	3152	2627	84,1
	Energie	203	185	187	195	130	136	135	167	5,3
	Ostatní	329	304	276	317	341	361	363	327	10,6
Návsí	Náklady celkem	3476	3796	3487	3786	3724	3964	4144	3768	100
	Z toho mzdové	2614	2902	2977	3119	3167	3323	3420	3075	81,6
	Energie	264	193	197	250	198	204	198	215	5,7
	Ostatní	598	701	313	417	359	437	526	479	12,7
Třinec	Náklady celkem	21847	22025	22654	24130	24511	27549	27782	24357	100
	Z toho mzdové	17615	17232	18630	19235	19925	21179	22707	19503	80,1
	Energie	1158	1065	1036	1107	941	1045	951	1043	4,3
	Ostatní	3074	3728	2988	3788	3645	5325	4124	3810	15,6

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Příloha č. 10: Srovnání nákladů - celkem, mzdové a ostatní v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016 (v tis.Kč)

Název školy		Rok							Průměr
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná	Ukazatel								
Albrechtice	Náklady celkem	2505	2688	3067	3514	3558	3736	3472	3220
	Mzdové náklady	1815	2140	2342	2575	2680	2748	2514	2402
	Ostatní náklady	690	548	725	939	878	988	958	818
Český Těšín	Náklady celkem	29427	31885	32929	33818	34692	37470	39598	34260
	Mzdové náklady	22311	23085	24930	25776	26637	28642	31664	26149
	Ostatní náklady	7116	8800	7999	8042	8055	8828	7934	8111
Dolní Lutyně	Náklady celkem	4432	4601	4833	5121	4619	4857	4859	4760
	Mzdové náklady	3780	3799	3974	4157	3850	3971	3994	3932
	Ostatní náklady	652	802	859	964	769	886	413	829
Haviřov- Bludovice	Náklady celkem	7203	7478	7875	7732	7869	8149	8505	7830
	Mzdové náklady	5607	5776	5982	5865	6178	6413	6641	6066
	Ostatní náklady	1596	1702	1893	1867	1691	1736	1864	1764
Horní Suchá	Náklady celkem	9188	9627	10258	9669	10349	10281	10586	9994
	Mzdové náklady	6299	6733	6898	7068	7277	7548	8189	7145
	Ostatní náklady	2889	2894	3360	2601	3072	2733	2397	2850
Karviná-Fryštát	Náklady celkem	18858	18754	19300	20873	21333	23907	21967	20713
	Mzdové náklady	12774	13248	13552	13667	14233	14521	15237	13890
	Ostatní náklady	2084	5506	5748	7206	7100	9386	6730	6903
Orlová	Náklady celkem	2848	2942	3168	3227	3310	3524	3439	3208
	Mzdové náklady	2250	2257	2402	2576	2719	2852	2846	2557
	Ostatní náklady	598	685	766	651	591	672	593	651
Těrlicko	Náklady celkem	3561	3448	3996	4062	4104	4885	5132	4170
	Mzdové náklady	2485	2463	2783	2870	2961	3096	3405	2866
	Ostatní náklady	1076	985	1213	1192	1143	1789	1727	1304
okres Frýdek-Místek									
Bukovec	Náklady celkem	3640	4170	4329	4174	4314	4984	4907	4360
	Mzdové náklady	2485	3168	3578	3530	3624	4024	4210	3517
	Ostatní náklady	1076	1002	751	644	690	960	697	831
Bystřice	Náklady celkem	12875	14310	13717	144091	15417	15717	16309	14679
	Mzdové náklady	10701	10945	11286	11819	12812	13221	13768	12079
	Ostatní náklady	2174	3365	2431	2605	2605	2496	2541	2600
Hnojník	Náklady celkem	8743	9232	9921	10818	11648	14465	13053	11126
	Mzdové náklady	7089	7445	8302	8883	9531	10149	10954	8908
	Ostatní náklady	1654	1787	1619	1935	2117	4316	2099	2218
Hrádek	Náklady celkem	4558	4979	5110	5318	5224	5173	5110	5067
	Mzdové náklady	3394	3533	3842	3994	3828	3704	4052	3764
	Ostatní náklady	1164	1446	1268	1324	1396	1469	1058	1303
Milíkov	Náklady celkem	3899	4010	4127	4305	4179	4848	4690	4294
	Mzdové náklady	2810	2879	3069	3050	3163	3249	3359	3083

	Ostatní náklady	1089	1131	1058	1255	1016	1599	1331	1211
Mosty u Jablunkova	Náklady celkem	2781	2655	2861	3156	3208	3543	3650	3122
	Mzdové náklady	2249	2166	2398	2644	2737	3046	3152	2627
	Ostatní náklady	532	322	463	512	471	497	498	495
Návsí	Náklady celkem	3476	3796	3487	3786	3724	3964	4144	3768
	Mzdové náklady	2614	2902	2977	3119	3167	3323	3420	3075
	Ostatní náklady	862	894	510	667	557	641	724	693
Třinec	Náklady celkem	21847	22025	22654	24130	24511	27549	27782	24357
	Mzdové náklady	17615	17232	18630	19235	19925	21179	22707	19503
	Ostatní náklady	4232	4793	4024	4895	4586	6370	5075	4854

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Příloha č. 11: Procentuální plnění výnosů v hlavní činnosti vybraných škol za období 2010–2016 (v tis.Kč)

Název školy		Rok							průměr	% podíl
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
okres Karviná										
Albrechtice	Výnosy celkem	2551	2793	3073	3540	3602	3771	3496	3261	100
	Z toho transfery	2341	2710	2967	3376	3477	3673	3333	3125	95,8
	Ostatní	210	83	106	164	125	98	163	136	4,2
Český Těšín	Výnosy celkem	29279	31866	33092	33833	34727	37657	39755	34316	100
	Z toho transfery	26069	27918	28854	30539	31453	34102	36290	30746	89,6
	Ostatní	3210	3948	4238	3294	3274	3555	3465	3569	11,4
Dolní Lutyně	Výnosy celkem	4433	4659	4874	5221	4644	4857	4888	4797	100
	Z toho transfery	4223	4551	4666	4848	4317	4639	4810	4579	95,4
	Ostatní	210	148	208	373	327	218	78	223	4,6
Haviřov- Bludovice	Výnosy celkem	7354	7716	8056	7732	7882	8149	8504	7913	100
	Z toho transfery	7088	7207	7328	7021	6890	7205	7216	7136	90,2
	Ostatní	266	509	728	711	992	944	1288	777	9,8
Horní Suchá	Výnosy celkem	9188	9622	10263	9646	10349	10323	10610	10000	100
	Z toho transfery	8825	9378	9498	9148	10044	10170	10233	9614	96,1
	Ostatní	363	244	765	498	305	153	377	386	3,9
Karviná-Fryštát	Výnosy celkem	18883	18885	19378	21066	21388	23950	22001	20793	100
	Z toho transfery	16228	16841	17114	17057	18307	20222	18323	17727	85,3
	Ostatní	2655	2044	2264	4009	3081	3728	3678	3066	14,7
Orlová	Výnosy celkem	2899	3008	3170	3307	3405	3587	3510	3269	100
	Z toho transfery	2836	2837	3049	3232	3334	3470	3415	3168	96,9
	Ostatní	63	171	121	75	71	117	95	102	3,1
Těrlicko	Výnosy celkem	3614	3592	3995	4250	4326	4885	5131	4256	100
	Z toho transfery	3610	3553	3885	3911	4051	4351	4725	4012	94,3
	Ostatní	4	39	110	339	275	534	406	244	5,7
okres Frýdek-Místek										
Bukovec	Výnosy celkem	3640	4186	4378	4174	4318	4984	4940	4374	100
	Z toho transfery	3580	4112	4246	4075	4238	4837	4855	4278	97,8
	Ostatní	60	74	132	99	80	147	85	97	2,2
Bystřice	Výnosy celkem	13077	14398	14155	14659	15739	15989	16460	14925	100
	Z toho transfery	12538	12926	12865	13866	14594	15361	15886	14005	93,8
	Ostatní	539	1472	1290	793	1145	628	574	920	6,2
Hnojník	Výnosy celkem	8722	9137	9848	10707	11622	13563	13466	11009	100
	Z toho transfery	7701	8069	8969	9895	10721	12407	12422	10026	91,1
	Ostatní	1021	1068	879	812	901	1156	1044	983	8,9
Hrádek	Výnosy celkem	4599	5055	5216	5318	5224	5173	5227	5116	100
	Z toho transfery	3957	4502	4634	4656	4633	4798	4865	4578	89,5
	Ostatní	642	553	582	662	591	375	362	538	10,5
Milíkov	Výnosy celkem	3942	4017	4273	4305	4179	4848	4690	4322	100
	Z toho transfery	3497	3546	3774	3642	3582	4234	4070	3764	87,1

	Ostatní	445	471	499	663	597	614	620	558	12,9
Mosty u Jablunkova	Výnosy celkem	2807	2735	2925	3192	3257	3605	3724	3178	100
	Z toho transfery	2799	2716	2905	3169	3234	3522	3709	3151	99,2
	Ostatní	8	19	20	23	23	83	15	27	0,8
Návsí	Výnosy celkem	3479	3897	3628	3786	3772	4097	4150	3830	100
	Z toho transfery	3445	3850	3583	3738	3721	4036	4087	3780	98,7
	Ostatní	34	47	45	48	51	61	63	50	1,3
Třinec	Výnosy celkem	21847	22136	22779	24130	245112	27742	27782	24418	100
	Z toho transfery	20688	20973	21650	22720	23173	25919	26297	23060	94,4
	Ostatní	1159	1163	1129	1410	1338	1823	1485	1358	5,6

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Příloha č. 12: Srovnání mzdových nákladů na žáka/dítě vybraných škol za období 2010–2016 (v tis.Kč)

Název školy	Ukazatel	Rok							Průměr
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná									
Albrechtice	Mzdové náklady	1815	2140	2342	2575	2680	2748	2514	2402
	Přepočet-žák/dítě	95,5	73,8	66,9	75,7	72,4	91,6	81,1	80
Český Těšín	Mzdové náklady	223117	23085	24930	25776	26637	28642	31664	26149
	Přepočet-žák/dítě	50,1	52,3	51,9	53,9	53,2	53,3	57,3	53
Dolní Lutyně	Mzdové náklady	3780	3799	3974	4157	3850	3971	3994	3932
	Přepočet-žák/dítě	70	69,1	61,1	75,6	63,11	68,5	124,8	76
Haviřov	Mzdové náklady	5607	5776	5982	5865	6178	6413	6641	6066
Bludovice	Přepočet-žák/dítě	66,8	69,6	73	73,3	72,7	82,2	84,1	75
Horní Suchá	Mzdové náklady	6299	6733	6898	7068	7277	7548	8189	7145
	Přepočet-žák/dítě	58,9	64,1	63,3	62	63,8	62,4	67,7	63
Karviná-Fryštát	Mzdové náklady	12774	13248	13552	13667	14233	14521	15237	13890
	Přepočet-žák/dítě	57,8	59,7	62,5	59,9	64,7	63,7	69,6	83
Orlová	Mzdové náklady	2250	2257	2402	2576	2719	2852	2846	2557
	Přepočet-žák/dítě	70,3	72,8	80,01	85,9	85,0	89,1	98,1	83
Těrlicko	Mzdové náklady	2485	2463	2783	2870	2961	3096	3405	2866
	Přepočet-žák/dítě	60,6	60,1	73,2	63,8	68,9	72,0	87,3	69
okres Frýdek-Místek									
Bukovec	Mzdové náklady	2485	3168	3578	3530	3624	4024	4210	3517
	Přepočet-žák/dítě	46,9	59,08	66,3	66,6	62,5	68,2	76,5	64
Bystřice	Mzdové náklady	10701	10945	11286	11819	12812	13221	13768	12079
	Přepočet-žák/dítě	53,0	54,7	55,3	54,2	54,8	59,0	62,9	56
Hnojník	Mzdové náklady	7089	7445	8302	8883	9531	10149	10954	8908
	Přepočet-žák/dítě	54,9	58,6	62,0	63,0	65,7	63,0	63,7	62
Hrádek	Mzdové náklady	3394	3533	3842	3994	3828	3704	4052	3764
	Přepočet-žák/dítě	61,7	67,9	67,4	75,4	72,2	67,3	73,7	69
Milíkov	Mzdové náklady	2810	2879	3069	3050	3163	3249	3359	3083
	Přepočet-žák/dítě	68,5	68,5	74,9	70,9	73,6	79,2	80,0	74
Mosty u Jablunkova	Mzdové náklady	2249	2166	2398	2644	2737	3046	3152	2627
	Přepočet-žák/dítě	68,2	69,9	68,5	67,8	63,7	70,8	92,7	72
Návsí	Mzdové náklady	2614	2902	2977	3119	3167	3323	3420	3075
	Přepočet-žák/dítě	58,1	63,1	60,8	63,7	62,1	63,9	61,1	62
Třinec	Mzdové náklady	17615	17232	18630	19235	19925	21179	22707	19503
	Přepočet-žák/dítě	55,6	54,4	60,9	60,7	61,1	63,6	66,8	60

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.

Příloha č. 13: Srovnání provozních nákladů na žáka/dítě vybraných škol za období 2010–2016 (v tis. Kč)

Název školy	Ukazatel	Rok							Průměr
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
okres Karviná									
Albrechtice	Provozní náklady	690	548	725	939	878	988	958	818
	Přepočet-žák/dítě	23,8	18,9	20,7	27,6	23,7	32,9	30,9	26
Český Těšín	Provozní náklady	7116	8800	7999	8042	8055	8828	7934	8111
	Přepočet-žák/dítě	16,0	20,0	16,7	16,8	16,1	16,4	14,3	17
Dolní Lutyně	Provozní náklady	652	802	859	964	769	886	413	829
	Přepočet-žák/dítě	12,1	14,6	13,2	17,5	12,6	15,3	12,9	14
Haviřov Bludovice	Provozní náklady	1596	1702	1893	1867	1691	1736	1864	1764
	Přepočet-žák/dítě	19	20,5	23,1	23,3	19,9	22,5	23,6	22
Horní Suchá	Provozní náklady	1596	1702	1893	1867	1691	1736	1864	1764
	Přepočet-žák/dítě	14,9	16,2	17,4	16,4	14,8	14,3	15,4	16
Karviná-Fryštát	Provozní náklady	2084	5506	5748	7206	7100	9386	6730	6903
	Přepočet-žák/dítě	9,4	24,8	26,5	31,6	32,3	41,2	30,7	28
Orlová	Provozní náklady	598	685	766	651	591	672	593	651
	Přepočet-žák/dítě	18,7	22,1	25,5	21,7	17,9	21,0	20,4	21
Těrlicko	Provozní náklady	1076	985	1213	1192	1143	1789	1727	1304
	Přepočet-žák/dítě	26,2	24,0	31,9	26,5	26,6	41,6	44,3	32
okres Frýdek-Místek									
Bukovec	Provozní náklady	1076	1002	751	644	690	960	697	831
	Přepočet-žák/dítě	20,3	18,9	13,9	12,2	11,9	16,3	12,7	15
Bystřice	Provozní náklady	2174	3365	2431	2605	2605	2496	2541	2600
	Přepočet-žák/dítě	10,8	16,8	11,9	11,9	11,1	11,1	11,6	12
Hnojník	Provozní náklady	1654	1787	1619	1935	2117	4316	2099	2218
	Přepočet-žák/dítě	10,4	14,1	12,1	13,7	14,6	26,8	11,7	15
Hrádek	Provozní náklady	1164	1446	1268	1324	1396	1469	1058	1303
	Přepočet-žák/dítě	21,2	27,8	22,2	25,0	26,3	26,7	19,2	24
Milíkov	Provozní náklady	1089	1131	1058	1255	1016	1599	1331	1211
	Přepočet-žák/dítě	26,6	27,0	25,8	29,2	23,6	39,0	31,7	29
Mosty u Jablunkova	Provozní náklady	532	322	463	512	471	497	498	495
	Přepočet-žák/dítě	16,1	10,4	13,2	13,1	11,0	11,6	14,6	13
Návsí	Provozní náklady	862	894	510	667	557	641	724	693
	Přepočet-žák/dítě	19,2	19,4	10,4	13,6	10,9	12,3	12,9	14
Třinec	Provozní náklady	4232	4793	4024	4895	4586	6370	5075	4854
	Přepočet-žák/dítě	13,4	15,1	13,2	16,8	15,2	20,7	16,1	16

Zdroj: MF MONITOR, vlastní zpracování.